

ZAKON

O POTVRĐIVANJU PROTOKOLA I SPORAZUMA O SLOBODNOJ TRGOVINI IZMEĐU REPUBLIKE SRBIJE I REPUBLIKE TURSKJE I PROTOKOLA III O TRGOVINI USLUGAMA SPORAZUMA O SLOBODNOJ TRGOVINI IZMEĐU REPUBLIKE SRBIJE I REPUBLIKE TURSKJE

Član 1.

Potvrđuju se Protokol I Sporazuma o slobodnoj trgovini između Republike Srbije i Republike Turske i Protokol III o trgovini uslugama Sporazuma o slobodnoj trgovini između Republike Srbije i Republike Turske, sačinjenih u Ankari, 30. januara 2018. godine, u originalu na srpskom, turskom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Protokola I Sporazuma o slobodnoj trgovini između Republike Srbije i Republike Turske i tekst Protokola III o trgovini uslugama Sporazuma o slobodnoj trgovini između Republike Srbije i Republike Turske u originalu na srpskom jeziku glasi:

PROTOKOL I

(naveden u članu 11. Sporazuma)

Član 1.

Protokol I Sporazuma o slobodnoj trgovini između Republike Srbije i Republike Turske, potpisan 1. juna 2009. godine, koji je stupio na snagu 1. septembra 2010. godine (u daljem tekstu: Sporazum), zameniće se ovim protokolom.

Član 2.

Ovaj protokol će se primenjivati na proizvode navedene u članu 10. ovog sporazuma.

Član 3.

Poljoprivredni proizvodi poreklom iz Republike Turske dati u Aneksu 1 ovog protokola će se uvoziti u Republiku Srbiju u skladu sa uslovima utvrđenim u tom aneksu.

Poljoprivredni proizvodi poreklom iz Republike Srbije dati u Aneksu 2 ovog protokola će se uvoziti u Republiku Tursku u skladu sa uslovima utvrđenim u tom aneksu.

Član 4.

Strane će dodeliti jedna drugoj preferencijalni tretman za proizvode navedene u aneksima ovog protokola u skladu sa odredbama Protokola II, koji se odnosi na utvrđivanje pravila o poreklu.

Član 5.

Ovaj protokol će stupiti na snagu prvog dana drugog meseca posle dana prijema poslednjeg pismenog obaveštenja diplomatskim putem, kojim Strane obaveštavaju jedna drugu da su ispunjeni svi potrebni uslovi predviđeni njihovim nacionalnim zakonodavstvima za stupanje na snagu.

U potvrdu čega su dole potpisani, propisno ovlašćeni opunomoćenici, potpisali Protokol.

Sačinjeno u Ankari, dana 30. januara 2018. godine u dva originalna primerka, svaki na srpskom, turskom i engleskom jeziku, pri čemu sva tri teksta imaju jednaku važnost. U slučaju različitog tumačenja merodavan je tekst na engleskom jeziku.

Za Republiku Srbiju

Rasim Ljajić, s.r.
Potpredsednik Vlade i ministar
trgovine, turizma i telekomunikacija

Za Republiku Tursku

Nihat Zajbekçi, s.r.
Ministar ekonomije

Aneks I Protokola I

Uvoz u Republiku Srbiju sledećih proizvoda poreklom iz Republike Turske
podleže dole navedenim koncesijama:

Tarifna oznaka	Naimenovanje	kvota (t/hl)	stopa carine u okviru kvote (%)
Glava 03	Ribe, ljuskari, mekušci i ostali vodeni beskičmenjaci	1.000	100% MFN sniženje
osim	osim:		
0301 93 00 00	<u>Šaran (<i>Cyprinus spp.</i>, <i>Carassius spp.</i>, <i>Ctenopharyngodon idellus</i>, <i>Hypophthalmichthys spp.</i>, <i>Cirrhinus spp.</i>, <i>Mylopharyngodon piceus</i>, <i>Catla catla</i>, <i>Labeo spp.</i>, <i>Osteochilus hasselti</i>, <i>Leptobarbus hoeveni</i>, <i>Megalobrama spp.</i>), živi</u>		
0302 11	<u>Pastrmke (<i>Salmo trutta</i>, <i>Oncorhynchus mykiss</i>, <i>Oncorhynchus clarki</i>, <i>Oncorhynchus aguabonita</i>, <i>Oncorhynchus gilae</i>, <i>Oncorhynchus apache</i> i <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>), sveže ili rashlađene</u>		
0302 72 00 00	<u>Som (<i>Pangasius spp.</i>, <i>Silurus spp.</i>, <i>Clarias spp.</i>, <i>Ictalurus spp.</i>), svež ili rashlađen</u>		
0302 73 00 00	<u>Šaran (<i>Cyprinus carpio spp.</i>, <i>Carassius spp.</i>, <i>Ctenopharyngodon idellus</i>, <i>Hypophthalmichthys spp.</i>, <i>Cirrhinus spp.</i>, <i>Mylopharyngodon piceus</i>, <i>Catla catla</i>, <i>Labeo spp.</i>, <i>Osteochilus hasselti</i>, <i>Leptobarbus hoeveni</i>, <i>Megalobrama spp.</i>), svež ili rashlađen</u>		
0302 79 00 00	<u>Nilski grgeč (<i>Lates niloticus</i>) i zmijojglava riba (<i>Channa spp.</i>), sveži ili rashlađeni</u>		
0302 89 10 00	<u>Ostale slatkovodne ribe, sveže ili rashlađene</u>		
0603	Sečeno cveće i cvetni pupoljci vrsta podesnih za bukete ili za ukrasne svrhe, sveži, sušeni, bojani, beljeni, impregnisani ili drugačije pripremljeni	5	100% MFN sniženje Sezonska carina (20%) nastaviće da se primenjuje od 15. maja do 4. oktobra
0702	Paradajz, sveži ili rashlađeni	3.500	50% MFN sniženje, Posebne dažbine se neće primenjivati Sezonska carina (20%) nastaviće da se primenjuje od 15. maja do 15. septembra
0703 90	Praziluk i ostali lukovi, sveži ili rashlađeni	600	67% MFN sniženje,

Tarifna oznaka	Naimenovanje	kvota (t/hl)	stopa carine u okviru kvote (%)
0706 10	Šargarepa i broskva ili repa ugarinjača (bela repa), sveže ili rashlađeno	1.000	50% MFN sniženje, Sezonska carina (20%) nastaviće da se primenjuje od 1. maja do 1. novembra
0709 30	Plavi patlidžan, svež ili rashlađen	500	100% MFN sniženje
0709 60	Paprike iz roda <i>Capsicum</i> ili iz roda <i>Pimenta</i> , sveže ili rashlađene	600	25% MFN sniženje, Posebne dažbine se neće primenjivati Sezonska carina (20%) nastaviće da se primenjuje za dole navedene proizvode - 0709 60 10 od 1. juna do 3. novembra, - 0709 60 91, 0709 60 95 i 0709 60 99 od 15. juna do 15. septembra
0709 93	Bundeve i tikve (<i>Cucurbita spp.</i>), sveže ili rashlađene	2.000	50% MFN sniženje
0713 20	Slanutak (naut) (garbanzos), u zrnju, oljušteno ili neoljušteno ili lomljeno	400	100% MFN sniženje,
0802 22	Lešnici (<i>Corylus spp.</i>), bez ljuske, <u>sveži ili suvi</u>	1.000	100% MFN sniženje,
0802 51 0802 52	Pistaći, <u>sveži ili suvi</u>	200	100% MFN sniženje,
0804 20 90	Smokve, suve	1.000	100% MFN sniženje,
0805 10	Pomorandže, sveže ili suve	50.000	100% MFN sniženje,
0805 21 0805 22 0805 29	Mandarine (uključujući tangerske i satsumas), klementine, vilking i slični hibridi agruma, sveže ili suve		
0805 40	Grejpfрут, uključujući pomelo (pomelos), sveži ili suvi		
0805 50	Limun (<i>Citrus limon</i> , <i>Citrus limonum</i>) i limeta (<i>Citrus aurantifolia</i> , <i>Citrus Latifolia</i>), sveži ili suvi		

Tarifna oznaka	Naimenovanje	kvota (t/hl)	stopa carine u okviru kvote (%)
0806 10 10	Stono grožđe, sveže	750	50% MFN sniženje Sezonska carina (20%) nastaviće da se primenjuje od 15. jula do 1. novembra
0806 20	Grožđe, suvo	1.000	100% MFN sniženje
0810 10	Jagode, sveže	500	100% MFN sniženje Sezonska carina (20%) nastaviće da se primenjuje od 15. maja do 30. juna
Ex 0810 90 75	Ostalo voće, sveže Eh nar	1.500	100% MFN sniženje
0813 10	Kajsije, suve	400	100% MFN sniženje
1509	Maslinovo ulje i njegove frakcije, rafinisani ili nerafinisani, ali hemijski nemodifikovani	2.000	100% MFN sniženje
1517	Margarin; Mešavine ili preparati od masti ili ulja životinjskog ili biljnog porekla ili od frakcija različitih masti ili ulja iz ove Glave podobni za jelo, osim jestivih masti ili ulja i njihovih frakcija iz tar. broja 1516	100	33% MFN sniženje, Posebne dažbine se neće primenjivati
1604	Pripremljena ili konzerivisana riba; Kavijar i zamene kavijara pripremljeni od ribljih jaja	250	60% MFN sniženje
1704	Proizvodi od šećera (uključujući belu čokoladu), bez kaka	3.000	100% MFN sniženje
1806	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi koji sadrže kakao	2.500	100% MFN sniženje
1902	Testenine, kuvane ili nekuvane ili punjene (mesom ili drugim materijama) ili drugačije pripremljene kao što su špageti, makaroni, rezanci, lasanje, njoki, ravijoli, kaneloni; Kus-kus, pripremljen ili nepripremljen	750	50% MFN sniženje
1905	Hleb, peciva, kolači, biskviti i ostali pekarski proizvodi sa dodatkom kaka	3.500	100% MFN sniženje
2002	Paradajz, pripremljen ili konzervisan na drugi način, osim sa sirćetom ili sirćetnom kiselinom	300	50% MFN sniženje
2005 70	Masline, pripremljene ili konzervisane na drugi način, osim sa sirćetom ili sirćetnom kiselinom, nesmrznute	750	100% MFN sniženje

Tarifna oznaka	Naimenovanje	kvota (t/hl)	stopa carine u okviru kvote (%)
2008	Voće, jezgrasto voće i ostali delovi bilja za jelo, drugačije pripremljeni ili konzervisani, sa dodatkom ili bez dodatka šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili alkohola, na drugom mestu nepomenuti niti obuhvaćeni	400	50% MFN sniženje
osim 2008 99 45	osim <u>Ostalo: bez dodatka alkohola: sa dodatkom šećera, u neposrednom pakovanju neto - mase preko 1 kg: šljive i suve šljive</u>		
2008 99 85	<u>Ostalo: bez dodatka alkohola: bez dodatka šećera: kukuruz, osim kukuruza šećerca (Zea mays var saccharata)</u>		
2009	Voćni sokovi (uključujući širu od grožđa) i sokovi od povrća, nefermentisani i bez dodataka alkohola, sa dodatkom ili bez dodatka šećera ili ostalih sredstava za zaslađivanje	500	100% MFN sniženje
osim 2009 71 2009 79	osim <u>Sok od jabuka, čija Brix vrednost ne prelazi 20</u> <u>Sok od jabuka, ostali</u>		
2102 10	Aktivni kvasac	500	100% MFN sniženje
2106 90	Prehrambeni proizvodi na drugom mestu nepomenuti niti obuhvaćeni, ostalo	250	100% MFN sniženje
2203	Pivo dobijeno od slada	10.000 hl	50% MFN sniženje
Ex 2401 10	Duvan neižiljen Eh orijentalni duvan	500	100% MFN sniženje

Aneks II Protokola I

Uvoz u Republiku Tursku sledećih proizvoda poreklom iz Republike Srbije
podleže dole navedenim koncesijama:

Tarifna oznaka	Naimenovanje	kvota (t/hl)	stopa carine u okviru kvote (%)
0201	Meso goveđe, sveže ili rashlađeno	5.000	100% MFN sniženje
0202	Meso, goveđe, smrznuto		
0602 40	Ruže, kalemljene ili nekalemljene	100	100% MFN sniženje
0602 90 41	Šumsko drveće	200	100% MFN sniženje
0602 90 46 0602 90 47 0602 90 48	Ostale žive biljke (uključujući njihovo korenje): ostalo: ostalo: biljke otvorenog prostora: <u>drveće</u> , <u>šibljke i žbunje</u> : ostalo: ostalo sa golim korenima ostalo, agruma ostalo, ostalo	200	100% MFN sniženje
0603 osim 0603 90	Sečeno cveće i cvetni pupoljci vrsta podesnih za bukete ili za ukrasne svrhe, sveži, sušeni, bojani, beljeni, impregnisani ili drukčije pripremljeni osim Ostalo	5	100% MFN sniženje
0701 10	Krompir, svež ili rashlađen, semenski	500	100% MFN sniženje
0702	Paradajz, sveži ili rashlađeni	1.500	70% MFN sniženje [od 1. juna do 30. septembra]
0703 90	Praziluk i ostali lukovi, sveži ili rashlađeni	500	70% MFN sniženje
0704 90 10	Kupus, beli i crveni, sveži ili rashlađeni	500	100% MFN sniženje
0706 10	Šargarepa i broskva ili repa ugarnjača (bela repa), sveža ili rashlađena	1.000	60% MFN sniženje
0708 10	Grašak (<i>Pisum sativum</i>), u mahunama ili zrnu, svež ili rashlađen	50	100% MFN sniženje
0708 90	Ostalo mahunasto povrće, u mahunama ili zrnu, sveže ili rashlađeno	100	100% MFN sniženje
0709 60	Paprike iz roda <i>Capsicum</i> ili iz roda <i>Pimenta</i> sveže ili rashlađene	200	50% MFN sniženje [od 1. jula do 30. septembra]
0710 21	Grašak (<i>Pisum sativum</i>), nekuvan ili kuvan u vodi ili na pari, u zrnu ili mahunama, smrznut	700	100% MFN sniženje
0710 22	Pasulj i boranija (<i>Vigna spp, Phaseolus spp.</i>), nekuvani ili kuvani u vodi ili na pari, u zrnu ili mahunama, smrznut	600	100% MFN sniženje

Tarifna oznaka	Naimenovanje	kvota (t/hl)	stopa carine u okviru kvote (%)
0710 40	Kukuruz šećerac, nekuvani ili kuvani u vodi ili na pari, u zrnju ili mahunama, smrznut	2.000	EU tretman
0713 90	Sušeno mahunasto povrće u zrnju, oljušteno ili neoljušteno ili lomljeno, ostalo	250	100% MFN sniženje
0811 10	Jagode, nekuvane ili kuvane u vodi ili pari, smrznute sa dodatkom ili bez dodatka šećera ili drugih materija za zaslađivanje	300	100% MFN sniženje
0811 20	Maline, kupine, dudinje, loganjske bobice, crne, bele ili crvene ribizle i ogrozdi, nekuvane ili kuvane u vodi ili pari, smrznute sa dodatkom ili bez dodatka šećera ili drugih materija za zaslađivanje	1.000	100% MFN sniženje
0811 90 75	Višnje (<i>Prunus cerasus</i>), nekuvane ili kuvane u vodi ili pari, smrznute sa dodatkom ili bez dodatka šećera ili drugih materija za zaslađivanje	300	100% MFN sniženje
0813 20	Šljive, suve	400	100% MFN sniženje
Ex 0909 61	Eh Seme komorača; bobice kleke, <u>nedrobljeno niti mleveno</u>	250	100% MFN sniženje
Eh 0909 62	Eh Seme komorača; bobice kleke, <u>drobljeno ili mleveno</u>		
0910 99	Ostali začini, ostali	200	100% MFN sniženje
1001 99 00	Pšenica i napolica, ostala, ostala	10.000	100% MFN sniženje
1005 90	Kukuruz, ostali	5.000	100% MFN sniženje
1008 30	Seme za ptice	200	100% MFN sniženje
1201 90	Soja u zrnju, lomljena ili nelomljena, ostala	5.000	100% MFN sniženje
1206 00	Seme suncokreta, lomljeno ili nelomljeno	15.000	100% MFN sniženje
1208 10	Brašno i griz, od soje	1.000	100% MFN sniženje
1209 10	Seme šećerne repe, za setvu	200	100% MFN sniženje
1209 21	Seme lucerke (<i>Alfalfa</i>), za setvu	200	100% MFN sniženje
Ex 1209 29 45	Eh Seme grahorice, seme roda <i>Poa</i> (<i>Poa palustris</i> L., <i>POA trivalis</i> L.), seme ježevine (<i>Dactylis glomerata</i> L.), seme pirevine (<i>Agrostis</i>), za setvu	200	100% MFN sniženje
1209 29 80	Seme krmnog bilja, ostalo, za setvu	200	100% MFN sniženje
1209 91 80	Seme povrća, ostalo, za setvu	200	100% MFN sniženje
osim 1209 91 80 00 11	osim <u>Semena zelene tikvice</u>		
1209 99 10	Seme šumskog drveća, za setvu	200	100% MFN sniženje

Tarifna oznaka	Naimenovanje	kvota (t/hl)	stopa carine u okviru kvote (%)
1211 90 86	Bilje i delovi bilja (uključujući semenje i plodove), sveže ili sušeno, sečeno ili celo, drobljeno ili mleveno, vrste koje se prvenstveno upotrebljavaju u proizvodnji mirisa, farmaciji ili za insekticide, fungicide ili slične svrhe, ostalo, ostalo	200	100% MFN sniženje
1512 11 91	Ulje od suncokreta, sirovo	25.000	100% MFN sniženje
Ex 1512 19 90	Ulje od suncokreta, ostalo, ostalo	10.000	100% MFN sniženje
1517	Margarin; Mešavine ili preparati od masti ili ulja životinjskog ili biljnog porekla ili od frakcija različitih masti ili ulja iz ove Glave podobni za jelo, osim jestivih masti ili ulja i njihovih frakcija iz tar. broja 1516	100	20%
1518 00 31	Stabilna neetarska biljna ulja, tečna, mešana, za tehničku ili industrijsku upotrebu, osim za upotrebu u proizvodnji prehrambenih proizvoda za ljudsku ishranu, sirova	50	100% MFN sniženje
1604	Pripremljena ili konzerivisana riba; Kavijar i zamene kavijara pripremljeni od ribljih jaja	100	5%
1704	Proizvodi od šećera (uključujući belu čokoladu), bez kakaa	1.000	60% MFN sniženje
1806	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi koji sadrže kakao	750	60% MFN sniženje
1901 10	Proizvodi pogodni za ishranu beba ili male dece, u pakovanjima za prodaju na malo	300	EU tretman
1902	Testenine, kuvane ili nekuvane ili punjene (mesom ili drugim materijama) ili drugačije pripremljene kao što su špageti, makaroni, rezanci, lasanje, njoki, ravijoli, kaneloni; Kus-kus, pripremljen ili nepripremljen	750	50% MFN sniženje
Ex 1902 20 30	<u>Sa sadržajem više od 20% po masi kobasica i sličnog, od mesa i ostalih klaničnih proizvoda, uključujući masnoće bilo koje vrste ili porekla</u> Eh „Novopazarski manti”	500	100% MFN sniženje
1905	Hleb, peciva, kolači, biskviti i ostali pekarski proizvodi sa dodatkom kakaa ili bez dodatka kakaa; Nafore i hostije, kapsule za farmaceutske proizvode, oblande, pirinčana hartija i slični proizvodi	1.000	50% MFN sniženje
2001 10	Krastavci i kornišoni, pripremljeni ili konzervisani u sirćetu ili sirćetnoj kiselini	200	100% MFN sniženje
2001 90 30	Kukuruz šećerac (<i>Zea mays var saccharata</i>), pripremljen ili konzervisan u sirćetu ili sirćetnoj kiselini	200	EU tretman
2004 90 50	Grašak (<i>Pisum sativum</i>) i boranija vrste <i>Phaseolus spp.</i> , u mahuni, pripremljeni ili konzervisani na drugi način osim u sirćetu ili sirćetnoj kiselini, smrznuti	200	50% MFN sniženje

Tarifna oznaka	Naimenovanje	kvota (t/hl)	stopa carine u okviru kvote (%)
2008	Voće, jezgrasto voće i ostali delovi bilja za jelo, drukčije pripremljeni ili konzervisani, sa dodatkom ili bez dodatka šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili alkohola, na drugom mestu nepomenuti niti obuhvaćeni	200	50% MFN sniženje
osim 2008 11 10 2008 19 19	osim maslac od kikirikija ostalo, uključujući mešavine: u neposrednom pakovanju neto - mase preko 1 kg: ostalo, ostalo		
2008 19 95	ostalo, uključujući mešavine: u neposrednom pakovanju neto - mase ne preko 1 kg: ostalo, jezgrasto voće prženo, ostalo		
2008 30	Agrumi		
2008 99 85	Ostalo: bez dodatka alkohola: bez dodatka šećera: kukuruz, osim kukuruza šećerca (<i>Zea mays var saccharata</i>)		
2008 99 91	Ostalo: bez dodatka alkohola: bez dodatka šećera: <u>jam, slatki krompir i slični jestivi delovi bilja, koji sadrže 5% ili više skroba po masi</u>		
2009	Voćni sokovi (uključujući širu od grožđa) i sokovi od povrća, nefermentisani i bez dodataka alkohola, sa dodatkom ili bez dodatka šećera ili ostalih sredstava za zaslađivanje	200	100% MFN sniženje
osim 2009 11 2009 12	osim Sok od pomorandže, smrznuti Sok od pomorandže, nesmrznut, čija Brix vrednost ne prelazi 20		
2009 19 2009 31	Sok od pomorandže, ostali Sok od ostalih pojedinačnih agruma, čija Brix vrednost ne prelazi 20		
2009 39 2009 71 2009 79	Sok od ostalih pojedinačnih agruma, ostali Sok od jabuka, čija Brix vrednost ne prelazi 20 Sok od jabuka, ostalo		
2104	Supe i čorbe i preparati za te proizvode; Homogenizovani složeni prehrambeni proizvodi	50	100% MFN sniženje
2105	Sladoled i drugi slični proizvodi sa dodatkom ili bez dodatka kaka	150	EU tretman
2106 10 20	Koncentrati belančevina i teksturirane belančevinaste materije: koje ne sadrže mlečne masnoće, saharoze, izoglikoze, glikoze ili skroba ili sa sadržajem, po masi, manje od 1,5% mlečne masnoće, 5% saharoze ili izoglikoze, 5% glikoze ili skroba	100	100% MFN sniženje
2106 90	Prehrambeni proizvodi na drugom mestu nepomenuti niti obuhvaćeni, ostalo	100	EU tretman
2204	Vino od svežeg grožđa, uključujući ojačana vina; Šira od grožđa osim one iz tar. broja 2009	500 hl	50% MFN sniženje
2309 10	Hrana za pse ili mačke, pripremljena za prodaju na malo	500	100% MFN sniženje
2309 90	Preparati koji se upotrebljavaju za ishranu životinja, ostalo	500	100% MFN sniženje

PROTOKOL III O TRGOVINI USLUGAMA

I ODELJAK OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Cilj i oblast primene

1. S ciljem olakšavanja ekonomske integracije, održivog razvoja i trajne integracije u globalnu ekonomiju, Strane ovim protokolom, ustanovljavaju odredbe neophodne za progresivnu recipročnu liberalizaciju trgovine uslugama.

2. Ovaj protokol se primenjuje na sve one mere koje Strane usvoje ili sprovede, a koje utiču na trgovinu uslugama.

3. Nijedna odredba ovog protokola neće se tumačiti kao da se od bilo koje Strane zahteva da privatizuje javna preduzeća.

4. Odredbe ovog protokola neće se primenjivati na usluge koje pružaju državni organi unutar teritorija Strana.

5. U skladu sa odredbama ovog protokola, Strane zadržavaju pravo da vrše svoja ovlašćenja i da regulišu i uvode nove propise, kako bi ispunile legitimne ciljeve svojih javnih politika.

6. Ovaj protokol se ne odnosi na:

- (a) zakone, propise ili zahteve kojima se reguliše nabavka usluga od strane državnih organa, nabavljenih za državne potrebe, i ne u cilju komercijalne preprodaje, ili u cilju korišćenja u pružanju usluga za komercijalnu prodaju; i
- (b) subvencije i bespovratna sredstva koje Strane odobravaju, uključujući zajmove, garancije i osiguranja sa subvencijom države, kao ni na bilo koje uslove vezane za dobijanje, ili trajno primanje takvih subvencija i bespovratnih sredstava, bez obzira da li se takve subvencije, ili bespovratna sredstva odobravaju isključivo za domaće usluge, korisnike usluga, ili pružaoce usluga;
- (v) usluge unutrašnjeg i međunarodnog vazdušnog prevoza, bilo redovnog ili vanrednog, kao ni na usluge koje su direktno povezane sa ostvarivanjem saobraćajnih prava, izuzimajući:
  - (i) usluge popravke i održavanja vazduhoplova;
  - (ii) prodaju i marketing usluga u vazdušnom saobraćaju;
  - (iii) usluge računarskog sistema za rezervaciju karata (CRS);
- (g) audio-vizuelne usluge izuzimajući koprodukciju filmova i TV serija.

Član 2.

Definicije

Za potrebe ovog protokola:

„**mera**” znači bilo koja mera jedne Strane, u obliku zakona, propisa, pravila, procedure, odluke, administrativne radnje, ili u bilo kom drugom obliku;

„**mere koje Strane uvedu ili sprovede**” znači mere koje preduzimaju:

- (a) centralne, regionalne, ili lokalne vlasti i nadležni organi; i
- (b) nevladina tela u vršenju nadležnosti koje su im poverile centralne, ili lokalne vlasti i nadležni organi;

„**trgovina uslugama**” se definiše kao pružanje usluga:

- (a) sa teritorije jedne Strane na teritoriji druge Strane;
- (b) na teritoriji jedne Strane korisnicima usluga druge Strane;
- (v) od strane pružalaca usluga jedne Strane, putem komercijalnog prisustva na teritoriji druge Strane; i
- (g) od strane pružalaca usluga jedne Strane, putem prisustva fizičkih lica te Strane na teritoriji druge Strane;

„**pravno lice**” je:

- (a) „u vlasništvu” lica jedne Strane ukoliko se više od 50 posto udela u tom pravnom licu nalazi u stvarnom vlasništvu lica te Strane;
- (b) „kontrolisano” od strane lica jedne Strane ako su ta lica ovlašćena da imenuju većinu direktora tog pravnog lica, ili da na drugi način zakonito upravljaju njegovim poslovanjem;
- (v) „povezano” sa drugim licem ako to pravno lice kontroliše, ili je kontrolisano od strane tog drugog lica; ili ako su i ono i to drugo lice kontrolisani od strane istog lica;

„**pravno lice**” je bilo koji pravni subjekt koji je propisno osnovan, ili na drugi način organizovan u skladu sa važećim zakonima jedne Strane, bez obzira da li ima za cilj ostvarivanje profita, ili neki drugi cilj, da li je u privatnom, ili državnom vlasništvu, ili kontroli, uključujući bilo koju korporaciju, fond, ortakluk, individualnog preduzetnika, zajedničko preduzeće ili poslovno udruženje;

„**pravno lice druge Strane**” je pravno lice koje je ili:

- (a) osnovano ili na drugi način organizovano u skladu sa zakonima druge Strane, i ima stvarnu poslovnu aktivnost na teritoriji te Strane; ili
- (b) u slučaju pružanja usluga putem komercijalnog prisustva, u vlasništvu je, ili pod kontrolom:
  - (i) fizičkih lica te Strane; ili
  - (ii) pravnih lica te Strane kako je definisano u tački (i);

„**fizičko lice jedne Strane**” je fizičko lice koje ima državljanstvo Republike Srbije, odnosno Republike Turske, u skladu sa njihovim nacionalnim zakonodavstvima;

„**usluge koje se pružaju u vršenju upravnih funkcija**” su sve usluge koje se ne pružaju na komercijalnoj osnovi, kao ni u konkurenciji sa jednim, ili više pružalaca usluga;

„**pružalac usluga jedne Strane**” je bilo koje fizičko, ili pravno lice jedne Strane koje pruža, ili želi da pruža usluge;

„**pružanje usluga**” obuhvata proizvodnju, distribuciju, marketing, prodaju i realizaciju usluge;

„**komercijalno prisustvo**” je bilo koji tip poslovnog, ili profesionalnog osnivanja, uključujući i putem:

- (a) osnivanja, sticanja¹, ili zadržavanja postojećeg pravnog lica, ili
- (b) formiranja, ili daljeg vođenja filijale, ili zastupništva, na teritoriji jedne Strane u svrhu pružanja usluge;

„**filijala pravnog lica jedne Strane**” je pravno lice koga kontroliše drugo pravno lice te Strane, u skladu sa njenim nacionalnim zakonodavstvom;

„**ogranak pravnog lica jedne Strane**” je deo pravnog lica koje nema pravni subjektivitet, a ima karakter stalne jedinice, kao što je na primer ispostava matičnog društva, koja ima svoju upravu i materijalno je opremljena za poslovanje sa trećim stranama, tako da treća lica, iako znaju da će, ako to bude potrebno, biti u pravnoj vezi sa tim matičnim preduzećem čije je sedište u inostranstvu, ne moraju da posluju direktno sa tim matičnim društvom, već svoje poslove mogu da obavljaju u mestu poslovanja koje predstavlja njegovu ispostavu;

„**predstavništvo**” je posebna organizaciona jedinica privrednog društva druge Strane koja obavlja prethodne i pripremne radnje u cilju zaključivanja pravnih poslova društva. Predstavništvo nema pravni subjektivitet i ne može da stvara sopstveni prihod. Strano društvo odgovara za obaveze prema trećim stranama koje bi nastale u radu njegovog predstavništva;

„**usluge popravke i održavanja vazduhoplova**” su takve aktivnosti koje se preduzimaju na vazduhoplovu, ili njegovom delu dok je povučen iz upotrebe i ne uključuju tzv. linijsko održavanje;

„**prodaja i marketing usluga u vazdušnom saobraćaju**” znači mogućnost da avio-prevoznik slobodno prodaje i plasira svoje usluge u vazdušnom saobraćaju, uključujući sve aspekte marketinga, kao što su istraživanje tržišta, oglašavanje i distribucija. Ove aktivnosti ne uključuju određivanje cena usluga u vazdušnom saobraćaju niti važećih uslova;

„**usluge računarskog sistema za rezervaciju karata (CRS)**” su usluge koje pružaju računarski sistemi koji sadrže informacije o redu letenja avio-prevoznika, raspoloživosti, tarifima i pravilima vezanim za tarife avio prevoznika, putem kojih mogu da se izvrše rezervacije, ili izdaju karte.

Član 3.

Tretman najpovlašćenije nacije

1. U skladu sa izuzecima koji mogu nastati zbog harmonizacije propisa na osnovu sporazuma koje Strane zakluče sa trećom stranom koji predviđa uzajamno priznavanje u skladu sa članom VII GATS i u odnosu na bilo koju meru koju obuhvata ovaj protokol, svaka strana će odmah i bezuslovno priznati tretman koji nije manje povoljan, uslugama i pružaocima usluga druge Strane, od tretmana koji se odobrava sličnim uslugama i pružaocima usluga treće strane.

2. Ovaj tretman se neće primenjivati na povoljnosti koje bilo koja Strana odobri shodno uslovima nekog postojećeg, ili budućeg sporazuma tipa definisanog u članu V i članu V bis Opšteg sporazuma o trgovini uslugama (General Agreement on Trade in Services - GATS), ili na mere preduzete na osnovu takvog sporazuma i na druge povoljnosti koje su Srbija i Turska odobrile u skladu sa Listom izuzeća od tretmana najpovlašćenije nacije, a koja se nalaze u aneksu ovog protokola.

3. Ako nakon stupanja ovog protokola na snagu, jedna Strana zakluči bilo kakav sporazum o trgovini uslugama sa bilo kojom trećom stranom, kako je navedeno u stavu 2, ili bilo koji drugi sporazum o trgovini uslugama sa bilo kojom

¹ Termin „sticanje” obuhvata učešće u kapitalu pravnog lica u cilju uspostavljanja ili održavanja trajnih ekonomskih veza.

trećom stranom, ona će pozitivno odgovoriti na zahtev druge Strane da pregovara da u ovaj protokol unese tretman koji nije manje povoljan od tretmana odobrenog tim sporazumom trećoj strani. Svako takvo unošenje treba da održi ukupnu ravnotežu obaveza koje je svaka od Strana preuzela po ovom protokolu. Za svrhe ovog stava, na zahtev jedne od Strana, Strane će održati konsultacije na sastanku Zajedničkog komiteta.

4. Odredbe ovog protokola neće se tumačiti tako da sprečavaju bilo koju Stranu da odobri ili prizna povoljnosti susednim zemljama u cilju olakšavanja razmene ograničene na zone malograničnog prometa usluga koje se lokalno pružaju i koriste.

Član 4.

Pristup tržištu

1. U pogledu pristupa tržištu putem načina pružanja usluga navedenih u članu 2. (Definicije), svaka Strana će odobriti uslugama i pružaocima usluga druge Strane tretman koji nije manje povoljan od tretmana predviđenog odredbama, ograničenjima i uslovima dogovorenim i navedenim u njenoj Listi posebnih obaveza.

2. U sektorima u kojima se preuzimaju obaveze vezane za pristup tržištu, mere koje jedna Strana neće uvesti ili sprovoditi, ni na regionalno ograničenoj teritoriji, ni na svojoj celokupnoj teritoriji, osim ukoliko nije drugačije određeno u Aneksu I (Liste posebnih obaveza), definišu se kao:

- (a) ograničenja broja pružalaca usluga bilo u obliku brojčanih kvota, monopola, ekskluzivnih pružalaca usluga, ili zahteva za ispitivanje ekonomskih potreba;
- (b) ograničenja ukupne vrednosti uslužnih transakcija ili sredstava za pojedine usluge u obliku brojčanih kvota, ili zahteva za ispitivanje ekonomskih potreba;
- (v) ograničenja ukupnog broja uslužnih transakcija, ili ukupne količine rezultata (autputa) pojedinih usluga, izraženog određenim brojčanim jedinicima u obliku kvota, ili zahteva za ispitivanje ekonomskih potreba²;
- (g) ograničenja ukupnog broja fizičkih lica koja mogu da budu zaposlena u konkretnom sektoru usluga, ili koja pružalac usluga može da zaposli, a koja su neophodna i direktno vezana za pružanje određene usluge, u obliku brojčanih kvota, ili zahteva za ispitivanje ekonomskih potreba;
- (d) mere kojima se ograničava, ili zahteva tačno određen oblik pravnog subjekta³ ili zajedničkog ulaganja preko kojeg pružalac usluga može da pruža uslugu; i
- (đ) ograničenja učešća stranog kapitala u obliku ograničenja maksimalnog procenta stranog udela, ili ukupne vrednosti pojedinačnog, ili ukupnog stranog ulaganja.

² Tačka 2(v) ne obuhvata mere kojima Strana ograničava inpute potrebne za pružanje usluga.

³ Svaka od Strana može da zahteva da pružalac usluga, u slučaju osnivanja u skladu s njenim pravom, mora da usvoji određen pravni oblik. Ukoliko se ovakav zahtev primenjuje na nediskriminatoran način, ne mora da bude posebno naveden u Aneksu I (Liste posebnih obaveza) da bi Strane mogle da ga sprovede ili uvedu. Nediskriminatorni pravni oblici su navedeni u delu o finansijskim uslugama Aneksa I (Liste posebnih obaveza).

Član 5.

Nacionalni tretman

1. U sektorima upisanim u Aneks I (Liste posebnih obaveza), a u zavisnosti od uslova i ograničenja predviđenih u njoj, svaka Strana će za usluge i pružaoce usluga druge Strane, u pogledu svih mera koje utiču na pružanje usluga, da odobri tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji odobrava sopstvenim sličnim uslugama i pružaoциma usluga⁴.

2. Strana može da ispuni zahtev iz stava 1. tako što će uslugama i pružaoциma usluga druge Strane odobriti bilo formalno jednak tretman, bilo formalno drugačiji tretman u odnosu na onaj koji odobrava za sopstvene slične usluge i pružaoce usluga.

3. Smatraće se da je neki formalno jednak, ili formalno različit tretman nepovoljniji, ako se njime uslovi konkurencije menjaju tako da budu povoljniji za usluge ili pružaoce usluga te Strane, nego za slične usluge ili pružaoce usluga druge Strane.

Član 6.

Dodatne obaveze

Strane mogu da pregovaraju o obavezama u vezi sa merama koje utiču na trgovinu uslugama, a koje ne podležu koncesijama u skladu sa članom 4. (Pristup tržištu) ili 5. (Nacionalni tretman), uključujući one mere u vezi sa kvalifikacijama, standardima, ili izdavanjem dozvola. Takve obaveze biće upisane u Listu posebnih obaveza Strane.

Član 7.

Liste posebnih obaveza

1. Svaka Strana će u Listi posebnih obaveza navesti posebne obaveze koje preuzima u skladu sa članom 4. (Pristup tržištu), članom 5, (Nacionalni tretman) i članom 6. (Dodatne obaveze). U pogledu sektora u kojima se takve obaveze preuzimaju, u svakoj Listi posebnih obaveza će se odrediti:

- (a) način, ograničenja i uslovi za pristup tržištu;
- (b) uslovi i ograničenja za nacionalni tretman;
- (v) preuzimanje dodatnih obaveza; i
- (g) gde je to primereno, vremenski okvir za izvršavanje takvih obaveza;
- i
- (d) datum stupanja na snagu takvih obaveza.

2. Mere koje nisu u skladu sa oba člana: članom 4. (Pristup tržištu) i članom 5. (Nacionalni tretman) biće upisane u kolonu koja se odnosi na član 4. (Pristup tržištu). U ovom slučaju smatra se da ovakav upis predviđa i uslov, ili ograničenje za član 5. (Nacionalni tretman).

3. Liste posebnih obaveza Strana date su u Aneksu I (Liste posebnih obaveza) i čine sastavni deo ovog protokola.

---

⁴ Posebne obaveze koje se podrazumevaju na osnovu ovog člana neće se tumačiti tako što bi se od bilo koje Strane zahtevalo da kompenzuje bilo kakve inherentne bitne konkurentske nepovoljnosti koje su rezultat stranog karaktera relevantnih usluga ili pružalaca usluga.

Član 8.

Izmene obaveza

1. Svaka Strana može, uz obostranu saglasnost, da izmeni, ili povuče bilo koju obavezu iz svoje Liste posebnih obaveza u skladu sa odredbama ovog člana.

2. Strane će, na pismeni zahtev Strane koja je tražilac izmene, da održe konsultacije kako bi razmotrile zahtev za izmenu određene obaveze u Listi posebnih obaveza Strane tražioca. Konsultacije će se održati u roku od tri meseca nakon što Strana tražilac uputi zvanično obaveštenje o svom zahtevu.

3. Takav zajednički sporazum će sadržati odredbe kojima se obezbeđuje kompenzacija za usklađivanje s obzirom na druge usluge. Strana koja menja, ili povlači bilo koju obavezu iz svoje Liste posebnih obaveza, zadržaće opšti nivo recipročnih i uzajamno povoljnih obaveza, tako da njihov nivo ne bude manje povoljan za trgovinu od nivoa predviđenog u njenoj Listi posebnih obaveza, iz ovog protokola, pre takvih konsultacija /sporazuma.

4. Strana koja menja može da izmeni, ili povuče svoju obavezu samo posle izvršenog kompenzacijskog usklađivanja sa drugom Stranom, ili u skladu sa odlukom donetom primenom procedure iz člana 33. (Izvršenje obaveza) Sporazuma.

5. Ako Strana koja menja, izvrši svoju predloženu izmenu, ili povlačenje i ne postupi u skladu s odlukom koja je doneta primenom postupka iz člana 33. (Izvršenje obaveza) Sporazuma, druga Strana može da izmeni, ili povuče materijalno/suštinski jednake povoljnosti u skladu s ovom odlukom.

6. Izmena, ili povlačenje obaveza će se tretirati kao izmena i dopuna odgovarajuće Liste posebnih obaveza i stupiće na snagu u skladu sa procedurama navedenim u članu 35. (Izmene i dopune) Sporazuma.

Član 9.

Uzajamno priznavanje

1. U cilju ispunjavanja relevantnih standarda, ili kriterijuma za izdavanje odobrenja, dozvola ili potvrda pružaocu usluga, svaka od Strana će s dužnom pažnjom da razmotri zahteve druge Strane za priznavanje stečenog obrazovanja ili iskustva, ispunjenosti zahteva, kao i izdatih dozvola i sertifikata druge Strane. Takvo priznavanje može da se zasniva na dogovoru ili aranžmanu sa tom drugom Stranom, ili da se na drugi način autonomno odobri.

2. Kada jedna Strana prizna stečeno obrazovanje ili iskustvo, ispunjenost zahteva, ili izdate dozvole i sertifikate na teritoriji treće strane, Strana koja priznaje, će drugoj Strani dati odgovarajuću priliku da pregovara o svom pristupanju takvom sporazumu, ili aranžmanu, bilo postojećem, ili budućem, ili da pregovara o njemu sličnom sporazumu, ili aranžmanu. Kada jedna Strana samostalno izvrši priznavanje, ona će drugoj Strani pružiti odgovarajuću priliku da dokaže da treba da budu priznati i stečeno obrazovanje, ili iskustvo, zahtevi koji su već zadovoljeni, ili izdate dozvole i sertifikati na teritoriji te druge Strane.

3. Strane će podržati svoja relevantna nadležna tela da stupe u pregovore o priznavanju stručnih kvalifikacija i/ili postupke registrovanja u cilju postizanja ranih ishoda.

4. Svaki takav sporazum, ili aranžman, ili autonomno priznavanje treba da bude u skladu sa relevantnim odredbama Sporazuma STO, a naročito sa 3. stavom člana VII GATS-a.

Član 10.

Transparentnost i poverljive informacije

1. Svaka Strana će odmah, osim u vanrednim situacijama, a najkasnije do njihovog stupanja na snagu, objaviti sve relevantne mere opšte primene koje se odnose na ovaj protokol, ili utiču na njegovu primenu. Svaka Strana će, takođe, objaviti međunarodne sporazume, koje je potpisala, koji se odnose na trgovinu uslugama, ili koji na nju utiču.

2. Ako objavljivanje predviđeno stavom 1. nije izvodljivo, takve informacije će se učiniti javno dostupnim na drugi način.

3. Svaka Strana će na Zajedničkom komitetu bliže informisati drugu Stranu, na njen zahtev, o donošenju novih ili izmenama postojećih zakona, propisa, ili administrativnih smernica, koje značajno utiču na trgovinu uslugama obuhvaćenih njenim posebnim obavezama po ovom protokolu.

4. Svaka Strana će blagovremeno da odgovori na sve zahteve druge Strane kojima se traže bliže informacije o bilo kojoj od njenih mera opšte primene, ili o međunarodnim sporazumima koji se odnose na ovaj protokol, ili na njega utiču. Svaka strana će održavati, ili uspostaviti odgovarajuće mehanizme i kontaktne tačke navedene u članu 21. (Kontaktne tačke) za pružanje bližih informacija na osnovu zahteva druge Strane.

5. Nijedna odredba ovog protokola ne zahteva od bilo koje Strane da obezbedi, ili dozvoli pristup informacijama koje bi, ukoliko se otkriju, ometale sprovođenje zakona, ili čije je otkrivanje zabranjeno, ili ograničeno po njenom zakonu, ili je na drugi način suprotno javnom interesu, ili bi štetilo zakonitim komercijalnim interesima određenih preduzeća, bilo javnih bilo privatnih.

Član 11.

Nacionalni propisi

1. U sektorima u kojima se preuzimaju posebne obaveze, svaka Strana će obezbediti da se sve mere opšte primene, obuhvaćene ovim protokolom, koje utiču na trgovinu uslugama, sprovode na razuman, objektivan i nepristrasan način.

2. U cilju obezbeđenja, da mere koje se odnose na zahteve i procedure vezane za kvalifikacije, na tehničke standarde i zahteve vezane za izdavanje dozvola ne predstavljaju nepotrebne prepreke trgovini uslugama, svaka Strana će osigurati, kako je primereno za pojedine sektore u kojima se preuzimaju posebne obaveze, da takve mere:

- (a) budu zasnovane na objektivnim i transparentnim kriterijumima, kao što su kompetentnost i sposobnost pružanja usluge;
- (b) ne opterećuju više nego što je nužno da se osigura kvalitet usluge i;
- (v) u slučaju procedura izdavanja dozvola, da postupak sam po sebi ne predstavlja ograničenje za pružanje usluga.

3. Kada je jednoj Strani potrebno odobrenje za pružanje usluge, za koju je preuzeta posebna obaveza, ona će osigurati da njeni nadležni organi:

- (a) u razumnom vremenskom roku, nakon podnošenja urednog zahteva, saglasno njenim nacionalnim zakonima i propisima, obaveste podnosioca zahteva o odluci po tom zahtevu;
- (b) u meri u kojoj je to moguće, ustanove orijentacioni vremenski rok za rešavanje zahteva;

- (v) ukoliko je zahtev odbijen, u meri u kojoj je to moguće, obaveste podnosioca zahteva o razlozima odbijanja, bilo direktno ili na zahtev, kako je primereno;
  - (g) bez nepotrebnog odlaganja, pruže podnosiocu zahteva, na njegovo traženje, informacije o statusu zahteva;
  - (d) ukoliko je to praktično moguće, podnosiocima zahteva daju mogućnost da isprave manje greške i propuste u svojim zahtevima i nastoje da pruže smernice o dodatnim informacijama koje su potrebne; i
  - (đ) kad to smatraju primerenim, prihvate kopije dokumenata, overene u skladu sa nacionalnim zakonom, umesto originalnih dokumenata.
4. Svaka Strana će osigurati da naknade za odobrenja koje nadležni organ naplaćuje budu razumne i da same po sebi ne ograničavaju pružanje odgovarajuće usluge.
5. Regulatorni organi svake Strane će javno objaviti zahteve, uključujući svu dokumentaciju koja je potrebna za uredno podnošenje zahteva vezanih za pružanje usluga.

Član 12.

Monopoli i ekskluzivni pružaoci usluga

1. Svaka Strana će obezbediti da svi monopolski pružaoci usluga na njenoj teritoriji ne deluju, prilikom pružanja monopolskih usluga na relevantnom tržištu, suprotno obavezama Strane prema članu 3. (Tretman najpovlašćenije nacije) i preuzetim posebnim obavezama u skladu sa ovim protokolom.
2. Kada monopolski pružalac Strane konkuriše, direktno, ili preko povezanog pravnog lica za pružanje usluga van okvira njegovih monopolskih prava, a to je predmet posebnih obaveza te Strane, Strana će obezbediti da takav pružalac ne zloupotrebi svoj monopolski položaj da deluje na njenoj teritoriji na način koji nije u skladu sa takvim obavezama.
3. Ako Strana ima razloga da veruje da monopolski pružalac usluga druge Strane deluje na način suprotan st. 1. ili 2, može da zahteva od druge Strane koja uspostavlja, ima ili daje odobrenja takvim pružiocima usluga, da pruži konkretne informacije o relevantnim operacijama na njenoj teritoriji.
4. Odredbe ovog člana će se takođe primenjivati na slučajeve ekskluzivnih pružalaca usluga gde Strana, formalno ili de facto:
- (a) odobrava ili upostavlja mali broj pružalaca usluga; i
  - (b) suštinski ograničava konkurenciju među ovim pružiocima usluga na svojoj teritoriji.

Član 13.

Poslovna praksa

1. Strane priznaju da neki vidovi poslovne prakse pružalaca usluga, osim onih koji spadaju pod odredbe člana 12. (Monopoli i ekskluzivni pružaoci usluga), mogu da naruše konkurenciju i time ograniče trgovinu uslugama.
2. Svaka Strane će, na zahtev druge Strane, stupiti u konsultacije sa ciljem da eliminiše praksu na koju ukazuje stav 1. Strana kojoj se zahtev upućuje, razmotriće takav zahtev s punom pažnjom i sa razumevanjem i saradivaće u pružanju informacija koje su dostupne javnosti i nisu poverljive prirode, a od važnosti su za postavljeno pitanje. Dotična Strana će takođe, Strani koja je postavila zahtev,

obezbediti ostale informacije koje su joj dostupne, a u skladu sa njenim domaćim zakonodavstvom i prema zaključenom sporazumu sa drugom Stranom o zaštiti njihove poverljivosti.

Član 14.

Uskraćivanje povlastica

1. Strana može da uskrati povlastice iz ovog protokola pružaocu usluga druge Strane ako utvrdi da tu uslugu kod druge Strane pruža pravno lice koje je u vlasništvu, ili pod kontrolom lica iz bilo koje, treće strane, koje nema stvarnu poslovnu aktivnost na teritoriji bilo koje Strane ovog protokola.

2. Jedna Strana može da uskrati povlastice iz ovog protokola pružaocu usluga druge Strane koji je pravno lice, ukoliko utvrdi da je to pravno lice u vlasništvu, ili pod kontrolom lica iz bilo koje treće strane, i da Strana koja ih uskraćuje:

- (a) nema diplomatske odnose sa trećom stranom; ili
- (b) usvoji ili sprovodi mere u odnosu na treću stranu, ili na lice iz treće strane, kojima se zabranjuju poslovi sa tim pravnim licem, ili koje bi bile prekršene, ili zaobiđene, ako bi se povoljnosti iz ovog protokola odobrile tom pravnom licu.

Član 15.

Plaćanja i transferi

1. Osim pod okolnostima predviđenim u članu 16. (Ograničenja radi zaštite platnog bilansa), Strane neće primenjivati ograničenja za međunarodne transfere i plaćanja vezana za tekuće transakcije, koja se odnose na njihove preuzete posebne obaveze.

2. Nijedna odredba ovog protokola neće uticati na prava i obaveze Članica Međunarodnog monetarnog fonda prema Statutu Fonda, uključujući i korišćenje deviznog režima, u skladu sa Statutom Fonda, pod uslovom da Članica ne uvodi ograničenja na bilo koje kapitalne transakcije suprotno svojim posebnim obavezama koje se odnose na te transakcije, osim u skladu sa članom 16. (Ograničenja radi zaštite platnog bilansa), ili na zahtev Fonda.

Član 16.

Ograničenja radi zaštite platnog bilansa

1. U slučaju ozbiljnih platnobilansnih i spoljnih finansijskih teškoća, ili pretnje da do njih dođe, Strana može da usvoji, ili zadrži mere ograničenja u trgovini uslugama za koje je preuzela posebne obaveze, uključujući i ograničenja za plaćanja, ili transfere za poslove vezane za takve obaveze. Konstatuje se da poseban pritisak na platni bilans neke Strane, koja je u procesu ekonomskog razvoja, ili ekonomske tranzicije, može da zahteva upotrebu mera ograničenja da bi se osiguralo, između ostalog, održavanje odgovarajućeg nivoa finansijskih rezervi neophodnih za sprovođenje njenog programa ekonomskog razvoja, ili ekonomske tranzicije.

2. Ograničenja navedena u stavu 1:

- (a) neće biti diskriminatorna;
- (b) biće u skladu sa Statutom Međunarodnog monetarnog fonda;
- (v) izbegavaće nanošenje nepotrebne štete komercijalnim, ekonomskim i finansijskim interesima druge Strane;

- (g) neće biti uvođena u obimu koji je neophodan za prevazilaženje okolnosti opisanih u stavu 1;
- (d) biće privremena i progresivno će se ukidati s poboljšanjem situacije navedene u stavu 1.

3. U određivanju opsega takvih ograničenja, Strane mogu da daju prioritet pružanju usluga koje su bitnije za njihove ekonomske i razvojne programe. Takva ograničenja se, međutim, neće uvoditi ili primenjivati u svrhu zaštite određenog sektora usluga.

4. Strana koja sprovodi, ili uvede takve mere ograničenja, ili njihove izmene, odmah će o njima zvanično obavestiti Zajednički komitet i predstaviti, što je pre moguće, vremenski raspored njihovog ukidanja.

Član 17.

Opšta izuzeća

1. Pod uslovom da se takve mere ne primenjuju na način koji bi predstavljao sredstvo proizvoljne, ili neopravdane diskriminacije između Strana u kojima prevlađuju slični uslovi, niti prikrivenog ograničavanja trgovine uslugama, nijedna odredba ovog protokola neće se tumačiti kao sprečavanje Strana da uvedu, ili sprovedu mere:

- (a) neophodne za zaštitu javnog morala, ili održavanje javnog reda;⁵
- (b) neophodne za zaštitu života i zdravlja ljudi, životinja i biljaka;
- (v) neophodne da se osigura poštovanje zakona i propisa koji nisu protivni odredbama ovog protokola, uključujući one koji se odnose na:
  - (i) sprečavanje protivpravnih i prevarnih praksi, ili na regulisanje posledica neispunjenja ugovora o uslugama;
  - (ii) zaštitu privatnosti pojedinaca u pogledu obrade i prenošenja ličnih podataka i zaštite tajnosti ličnih evidencija i računa;
  - (iii) bezbednost;
- (g) protivne članu 5. (Nacionalni tretman), ukoliko različiti tretman ima za cilj da se obezbedi pravično ili delotvorno nametanje⁶, ili naplata direktnih poreza od usluga, ili pružaoca usluga druge Strane;

⁵ Pozivanje na izuzeće radi zaštite javnog reda dozvoljeno je samo kada postoji stvarna i dovoljno ozbiljna pretnja nekom od osnovnih interesa društva.

⁶ Mere koje imaju za cilj da se obezbedi pravično i delotvorno nametanje ili naplata direktnih poreza uključuju mere koje jedna Strana preduzima u skladu sa svojim poreskim sistemom koje se:

- (i.) primenjuju na nerezidentne pružaoce usluga uvažavajući činjenicu da je poreska obaveza nerezidenata utvrđena u pogledu oporezivih stavki koje potiču sa teritorije Strane ili se na njoj nalaze; ili
- (ii.) primenjuju na nerezidente da bi se osiguralo nametanje ili naplata poreza na teritoriji Strane, ili
- (iii.) primenjuju na nerezidente ili rezidente da bi se sprečilo izbegavanje ili utaja poreza, uključujući mere za usklađivanje; ili
- (iv.) primenjuju na korisnike usluga pruženih na teritoriji druge Strane ili sa nje, da bi se osiguralo nametanje i naplata poreza takvim korisnicima koji potiču iz izvora sa teritorije Strane; ili
- (v.) primenjuju kako bi se napravila razlika između pružalaca usluga koji podležu porezu na širom sveta oporezive stavke, od drugih pružalaca usluga, uz priznavanje razlika u prirodi poreske osnovice između njih; ili

- (d) protivne članu 3. (Tretman najpovlašćenije nacije), pod uslovom da je razlika u tretmanu rezultat sporazuma o izbegavanju dvostrukog oporezivanja, ili odredbi o izbegavanju dvostrukog oporezivanja iz bilo kog drugog međunarodnog sporazuma, ili aranžmana koji je obavezujući za tu Stranu.

Član 18.

Izuzeća iz razloga bezbednosti

1. Nijedna odredba ovog protokola:
  - (a) ne zahteva da Strane daju bilo kakve informacije, za čije otkrivanje smatraju da je suprotno osnovnim interesima bezbednosti; ili
  - (b) ne sprečeva Strane da preduzmu bilo kakve mere za koje smatraju da su neophodne radi zaštite osnovnih interesa bezbednosti:
    - (i) u vezi pružanja usluga koje su direktno ili indirektno namenjene snabdevanju vojske;
    - (ii) u vezi fisionih i fuzionih materijala, ili materijala iz kojih se oni dobijaju;
    - (iii) u vreme rata, ili drugog vanrednog stanja u međunarodnim odnosima; ili
  - (v) ne sprečava Strane da preduzmu bilo koje radnje u skladu sa svojim obavezama prema Povelji Ujedinjenih nacija vezanim za očuvanje međunarodnog mira i bezbednosti.
2. Zajednički komitet će biti upoznat u najvećoj mogućoj meri o merama preduzetim u skladu sa stavom 1 (b) i (v) i o njihovom prestanku.

Član 19.

Ocena obaveza

1. U cilju dalje liberalizacije i otklanjanja preostalih ograničenja i obezbeđivanja ukupne ravnoteže prava i obaveza, Strane će preispitati ovaj protokol i svoje Liste posebnih obaveza najkasnije pet godina nakon stupanja na snagu ovog protokola, a posle toga će ih preispitivati u redovnim intervalima. Kao rezultat takvih ocena, Zajednički komitet može da odluči da izmeni ovaj protokol i/ili relevantne Liste posebnih obaveza.
2. Redovne ocene nivoa liberalizacije, shodno stavu 1. uzimaju u obzir procenu stepena restriktivnosti mera koje utiču na trgovinu uslugama, primenom metodologija koje su ustanovile Svetska banka i Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD).
3. Strane će posebno uzeti u obzir svaku nezavisnu liberalizaciju i tekući rad pod pokroviteljstvom STO.

(vi.) primenjuju da bi se odredio, raspodelio ili alocirao prihod, profit, dobit, gubitak, odbitak ili kredit rezidentnih lica ili filijala, ili između povezanih lica ili filijala istog lica, kako bi se zaštitila poreska osnovica Strane.

Poreski termini ili koncepti u tački (g) ovog člana i u ovoj fusnoti određeni su u skladu sa poreskim definicijama i konceptima, ili jednakim ili sličnim definicijama i konceptima, u skladu sa nacionalnim zakonima Strane koja preduzima mere.

Član 20.

Odnos između Protokola i Sporazuma

1. Ovaj protokol je sastavni deo Sporazuma o slobodnoj trgovini između Republike Turske i Republike Srbije, koji je potpisan 1. juna 2009. godine i stupio na snagu 1. septembra 2010. godine (u daljem tekstu: „Sporazum”), kako je predviđeno u članu 36. (Protokoli i aneksi) Sporazuma.

2. Odredbe Sporazuma se neće primenjivati na ovaj protokol, s izuzetkom člana 29. (Osnivanje Zajedničkog komiteta), člana 30. (Rad Zajedničkog komiteta), člana 33. (Izvršenje obaveza), člana 35. (Izmene i dopune), člana 36. (Protokoli i aneksi), člana 37. (Važenje i otkazivanje) i člana 38. (Stupanje na snagu) Sporazuma.

3. Za potrebe člana 33. (Izvršenje obaveza) Sporazuma, primenjuju se procedure iz člana 22. (Procedura obaveštavanja i konsultacija za primenu mera) Sporazuma, *mutatis mutandis*.

4. Osim ako nije drugačije naznačeno, sve konsultacije koje će se obavljati na osnovu ovog protokola podležu odredbama iz člana 22. (Procedura obaveštavanja i konsultacija za primenu mera) Sporazuma, *mutatis mutandis*.

5. U slučaju neusaglašenosti između ovog protokola i odredbi Sporazuma, primenjuju se odredbe ovog protokola u meri u kojoj postoji neusaglašenost.

Član 21.

Kontaktne tačke

Svaka Strana će odrediti osobu za kontakt da olakša komunikaciju između Strana u vezi sa pitanjima koja se odnose na ovaj protokol i pružiće podatke o tim kontaktnim tačkama drugoj Strani. Strane će obavestiti jedna drugu odmah o bilo kakvim promenama podataka svojih kontaktnih tačaka.

Član 22.

Aneksi, dodaci i fusnote

Aneksi, dodaci i fusnote ovog protokola čine sastavni deo ovog protokola.

II ODELJAK

PRIVREMENO PRISUSTVO FIZIČKIH LICA

U SVRHU PRUŽANJA USLUGA

Član 23.

Obuhvat

1. Ovaj odeljak se odnosi na mere koje utiču na ulazak i privremeni boravak fizičkih lica koja su pružaoci usluga jedne Strane, i na fizička lica koja pružalac usluga te Strane zapošljava u vezi sa pružanjem usluge.

2. Ovaj odeljak se ne primenjuje na mere koje utiču na fizička lica koja traže pristup tržištu rada Strane, niti se primenjuje na mere koje regulišu državljanstvo, boravak ili zapošljavanje na trajnoj osnovi.

3. Nijedna odredba ovog odeljka ne sprečava Strane da primenjuju mere za regulisanje ulaska fizičkih lica na njihovu teritoriju, ili njihov privremeni boravak na njoj, uključujući i mere neophodne za zaštitu integriteta i osiguranje urednog kretanja fizičkih lica preko njihovih granica, pod uslovom da se takve mere ne primenjuju na

način da poništavaju ili umanjuju povoljnosti koje nastaju za drugu Stranu u skladu sa uslovima posebnih obaveza iz Aneksa I ovog protokola (Liste posebnih obaveza).⁷

4. Bez obzira na odredbe ovog odeljka, i dalje se primenjuju svi zahtevi koje propisuju zakoni Strana u vezi sa merama ulaska, boravka, rada i socijalne sigurnosti, uključujući propise koji se tiču minimalnih zarada, kao i kolektivnih ugovora o zaradama čak i kada nisu navedeni u Listama posebnih obaveza.

5. Obaveze vezane za ulazak i privremeni boravak fizičkih lica radi poslovnih svrha ne važe kada je namera ili rezultat ulaska i privremenog boravka mešanje ili delovanje na drugi način na ishod pregovora ili radnog spora/spora u vezi upravljanja, ili radni odnos fizičkog lica koje je uključeno u takav spor.

Član 24.

Opšta načela

Strane će primenjivati svoje mere koje se odnose na odredbe ovog odeljka što je moguće ekspeditivnije, kako bi se izbeglo nepotrebno narušavanje, ili usporavanje trgovine robom, ili uslugama po ovom sporazumu.

Član 25.

Posebne obaveze

1. Prilikom preuzimanja obaveza u skladu sa članom 4. (Pristup tržištu) i članom 5. (Nacionalni tretman) ovog protokola, svaka Strana će u svojoj Listi posebnih obaveza da navede obaveze koje preuzima u vezi ulaska i privremenog boravka fizičkih lica druge Strana na svojoj teritoriji. U ovim Listama posebnih obaveza će biti navedeni uslovi i ograničenja kojima se regulišu te obaveze za svaku kategoriju pružalaca usluga, uključujući trajanje boravka i mogućnosti produženja boravka i eventualne brojčane kvote i zahteve za ispitivanje ekonomskih potreba.

2. Svaka Strana odobrava ulazak i privremeni boravak fizičkim licima druge Strane u skladu sa ovim protokolom, uključujući uslove za svaku kategoriju navedenu u Aneksu I (Lista posebnih obaveza) propisane za fizička lica relevantnim zakonima i propisima o useljavanju koji se primenjuju na ulazak i privremeni boravak, kao što su oni koji se odnose na javno zdravlje i sigurnost i nacionalnu bezbednost.

3. Sama činjenica da je jedna Strana odobrila ulazak i privremeni boravak fizičkom licu druge Strane neće se tumačiti kao oslobađanje tog lica od obaveze da ispuni zahteve vezane za pribavljanje potrebnih dozvola, ili druge zahteve, uključujući one vezane za obavezni kodeks ponašanja, za obavljanje nekog zanimanja, ili bavljenje poslovnim aktivnostima.

4. Liste posebnih obaveza Strana ne uključuju mere vezane za zahteve i procedure u pogledu kvalifikacija, za tehničke standarde i uslove za izdavanje dozvola kada one ne predstavljaju ograničenja u pogledu pristupa tržištu, ili nacionalnog tretmana u smislu člana 4. (Pristup tržištu) i člana 5. (Nacionalni tretman). Ove mere npr. obaveza pribavljanja dozvole, obaveza u pogledu univerzalnih usluga, obaveza obezbeđenja priznavanja kvalifikacija u regulisanim sektorima i obaveza polaganja posebnih ispita, uključujući ispite iz poznavanja jezika i obaveza posedovanja prijavljenog mesta boravka na teritoriji gde se obavlja ekonomska delatnost, čak i ukoliko nisu nabrojane, u svakom slučaju se primenjuju na ključno osoblje i pripravnike s fakultetskom diplomom iz Srbije i Turske.

5. Najkasnije u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog protokola, Strane će razmotriti mogućnost pregovora o obavezama u vezi pristupa pružalaca

---

⁷ Sama činjenica da je za fizička lica potrebna viza neće se smatrati poništavanjem ili umanjnjem povoljnosti u skladu sa uslovima posebnih obaveza iz Aneksa I (Lista posebnih obaveza).

usluga na osnovu ugovora i nezavisnih stručnih radnika jedne Strane na teritoriji druge Strane.

Član 26.

Davanje informacija

1. Za potrebe ovog odeljka, svaka Strana će osigurati da njeni nadležni organi javno objave informacije potrebne za uspešno podnošenje zahteva za dobijanje dozvole za ulazak i privremeni boravak na njenoj teritoriji.

2. Informacije iz tačke 1. sadržaće opise, naročito:

(a) svih kategorija odobrenja i dozvola relevantnih za ulazak i privremeni boravak za svaku kategoriju navedenu u Aneksu I (Liste posebnih obaveza);

(b) uslova i procedura za podnošenje zahteva i izdavanje dozvola za prvi ulazak i privremeni boravak, uključujući podatke o uslovima koji treba da se ispune, načinu podnošenja zahteva, taksama za zahtev, standardnom trajanju postupka, maksimalnom roku važenja, uslovima za produženje, postupku revizije.

3. Strane će jedna drugoj dostavljati podatke o relevantnim publikacijama ili veb-sajtovima na kojima su dostupne informacije iz tačke 2.

Član 27.

Zahtevi i procedure vezane za ulaz i privremeni boravak

1. Strane će u skladu sa svojim nacionalnim zakonima i propisima osigurati transparentan, efikasan, propisan i pravičan postupak rešavanja zahteva za ulazak i privremeni boravak fizičkih lica koja pružaju usluge.

2. Dokumenta koja se traže uz zahtev za odobravanje ulaska i privremenog boravka moraju da budu relevantna i srazmerna svrsi za koju se podnose.

3. Iznos naknada za obradu zahteva za ulazak i privremeni boravak i rad pružalaca usluga biće razuman i određen u skladu sa administrativnim troškovima.

4. Uredni zahtevi će se obrađivati brzo i ekspeditivno. Nadležni organi svake Strane će odmah nakon donošenja odluke obavestiti podnosioca zahteva za odobravanje ulaska, privremenog boravka ili radne dozvole kako je zahtev rešen. Ovo obaveštenje će uključivati podatke o dužini odobrenog boravka i drugim uslovima, gde je to primereno.

5. Rok za rešavanje uredno podnetih zahteva za dobijanje radne dozvole ne sme biti duži od 30 dana, osim u slučajevima kada za to postoje opravdani razlozi.

6. Na zahtev podnosioca zahteva, nadležni organi odgovarajuće Strane će bez nepotrebnog odlaganja i, što je detaljnije moguće, pružiti informacije o statusu njegovog zahteva.

7. U slučaju da je zahtev neuredan, podnosilac zahteva će odmah biti obavešten o tome koji podaci nedostaju da bi zahtev bio uredan i potpun i biće mu omogućeno da sve nedostatke otkloni u razumnom roku.

8. Kada se zahtev odbije, podnosilac zahteva će biti obavešten o odbijanju i dobiće informacije o mogućim postupcima revizije.

III ODELJAK

TELEKOMUNIKACIONE USLUGE

Član 28.

Definicije

U smislu ovog odeljka:

„**odobrenje**” je licenca, koncesija, dozvola, registracija ili drugo odobrenje potrebno jednoj Strani da bi pružala javne telekomunikacione usluge;

„**kolokacija**” je pristup i korišćenje fizičkog prostora u cilju instaliranja, održavanja ili popravke opreme na imovini koja je u vlasništvu, ili koju kontroliše, ili koristi drugi glavni pružalac za obavljanje javnih telekomunikacionih usluga;

„**troškovno orijentisan**” znači baziran na troškovima, i može da obuhvata razumno dobit i može da uključuje različite metodologije za određivanje troškova za različite objekte ili usluge;

„**krajnji korisnik**” je krajnji potrošač ili pretplatnik javnih telekomunikacionih usluga, uključujući drugog pružaoca usluga osim pružaoca javnih telekomunikacionih usluga;

„**privredno društvo**” je bilo koji pravni subjekt koji je osnovan ili organizovan u skladu sa važećim zakonima, bez obzira da li ima za cilj ostvarivanje profita ili neki drugi cilj, da li je u privatnom ili državnom vlasništvu ili kontroli, uključujući bilo koje privredno društvo, korporaciju, trust, ortakluk, individualnog preduzetnika, zajednički poduhvat ili poslovno udruženje i ogranak preduzeća;

„**privredno društvo Strane**” je preduzeće koje je osnovano ili organizovano u skladu sa zakonima jedne Strane i tamo obavlja poslovne aktivnosti;

„**bitni elementi**” su oni elementi mrežne ili javne telekomunikacione usluge:

- (a) koji su bitni za pružanje javnih telekomunikacionih usluga;
- (b) koje isključivo ili pretežno obezbeđuje jedan pružalac ili ograničen broj pružalaca usluga, i
- (v) koje ekonomski ili tehnički nije moguće zameniti da bi se pružale usluge;

„**međupovezivanje (interkonekcija)**” je veza između dve ili više javnih telekomunikacionih mreža unutar teritorije jedne Strane, kako bi se korisnicima usluga jednog pružaoca usluga omogućila komunikacija sa korisnicima usluga drugog pružaoca usluga, kao i pristup uslugama koje pruža drugi pružalac usluga;

„**iznajmljeni vodovi**” su telekomunikacione linije između dve ili više određenih tačaka koje su opredeljene za namensku upotrebu ili dostupnost određenom klijentu ili drugim korisnicima koje je taj klijent izabrao;

„**glavni pružalac usluga**” je pružalac javnih telekomunikacionih usluga, koji može da značajno utiče na uslove učešća na relevantnom tržištu, sa stanovišta cene i pružanja mrežnih ili javnih telekomunikacionih usluga, zbog:

- (a) kontrolisanja bitnih elemenata ili,
- (b) korišćenja svog položaja na tržištu;

„**mrežni element**” je bilo koji objekat, ili oprema koji se koriste za pružanje javnih telekomunikacionih usluga i njegova tehnička definicija mora da sadrži karakteristike, funkcije i mogućnosti koje takvi objekti ili oprema pružaju;

„**nediskriminatoran**” znači tretman koji nije manje povoljan od onog koji se daje bilo kom drugom korisniku mrežnih ili sličnih telekomunikacionih usluga, u sličnim okolnostima;

„**prenosivost broja**” znači pravo krajnjih korisnika javnih telekomunikacionih usluga da zadrže iste brojeve fiksnog telefona na istoj lokaciji, ili iste brojeve mobilnih telefona na bilo kojoj lokaciji kada pređu kod sličnog pružaoca javnih telekomunikacionih usluga;

„**javna telekomunikaciona mreža**” je infrastruktura koja se koristi za pružanje javnih telekomunikacionih usluga;

„**javne telekomunikacione usluge**” su sve telekomunikacione usluge koje se nude širokoj javnosti. Ove usluge mogu, između ostalog, da uključuju usluge telefonije i prenosa podataka, bez ikakve promene s kraja na kraj u obliku, ili sadržaju takvih informacija, ali isključuju informativne usluge;

„**referentna interkonekciona ponuda**” je ponuda interkonekcije koju nudi glavni pružalac usluga koja je registrovana ili odobrena od strane regulatornog tela za telekomunikacije, koja je dovoljno detaljna da omogući pružiocima javnih telekomunikacionih usluga koji su voljni da prihvate navedene cene i uslove, da dobiju interkonekciju tako da nema potrebe da pregovaraju sa relevantnim pružaocem usluga;

„**telekomunikacije**” su emitovanje, prenos i prijem signala bilo kojim fizičkim, elektromagnetnim ili optičkim sredstvima;

„**regulatorni organ za telekomunikacije**” je telo ili tela u sektoru telekomunikacionih usluga, koja su nadležna za sve regulatorne poslove poverene u skladu sa nacionalnim zakonodavstvima Strana;

„**terminalna tačka mreže**” je tačka u kojoj se javna telekomunikaciona mreža povezuje sa uređajima i opremom krajnjih korisnika ili, gde je to primereno, tačka gde se druge telekomunikacione mreže povezuju na ovu mrežu; i

„**korisnik**” je fizičko ili pravno lice, bilo da je pretplatnik ili ne, koje koristi telekomunikacione usluge, i koje može da bude pružalac javnih telekomunikacionih usluga.

Član 29.

Obuhvat

1. Ovaj odeljak se primenjuje na:

- (a) mere koje jedna Strana uvede ili sprovodi, koje se odnose na pristup i korišćenje javnih telekomunikacionih mreža i usluga;
- (b) mere koje jedna Strana uvede ili sprovodi, koje se odnose na obaveze pružalaca javnih telekomunikacionih mreža i usluga, i
- (v) druge mere koje jedna Strana uvede ili sprovodi, koje se odnose na javne telekomunikacione mreže i usluge.

2. Ovaj odeljak se neće primenjivati na mere koje jedna Strana uvede ili sprovodi koje se odnose na emitovanje⁸ i kablovsku distribuciju radio ili televizijskog programa namenjenog javnosti, izuzimajući mere kojima se preduzećima koja pružaju ove usluge garantuje pristup i mogućnost neprekidnog korišćenja javnih telekomunikacionih mreža i usluga kao što je predviđeno u članu 30. (Pristup i korišćenje javnih telekomunikacionih mreža i usluga).

---

⁸ Emitovanje se definiše onako kako je predviđeno u odgovarajućim zakonima Strana.

3. Nijedna odredba ovog odeljka neće se tumačiti kao zahtevanje da Strane, ili kao zahtevanje da Strane zahtevaju od preduzeća, da uspostave, izgrade, nabave, iznajme, upravljaju, ili pružaju javne telekomunikacione mreže i usluge, kada se takve mreže, ili usluge ne nude širokoj javnosti.

4. Pored toga, ovaj odeljak se ne tumači u smislu da sprečava Strane da operaterima privatnih mreža zabrane korišćenje njihovih mreža za pružanje mrežnih ili javnih telekomunikacionih usluga trećim licima.

Član 30.

Pristup i korišćenje javnih telekomunikacionih mreža i usluga

1. Poštujući pravo Strana da ograniče pružanje usluge u skladu sa rezervama izjavljenim u njihovim Listama posebnih obaveza, svaka Strana će osigurati da preduzeća druge Strane koja pružaju telekomunikacione usluge imaju pristup javnim telekomunikacionim mrežama i uslugama koje se nude na njenoj teritoriji ili preko njenih granica, i da mogu da ih koriste pod razumnim i nediskriminatornim uslovima, uključujući, pored drugih oblika, odredbe iz stavova od 2. do 6.

2. Svaka Strana će osigurati da takvim preduzećima bude dozvoljeno da:

- (a) kupuju ili iznajmljuju i povezuju terminalnu, ili drugu opremu koja se međupovezuje sa javnim telekomunikacionim mrežama;
- (b) pružaju usluge krajnjim, pojedinačnim, ili višestrukim korisnicima, preko sopstvenih, ili iznajmljenih vodova;
- (v) međupovežu privatne, iznajmljene, ili sopstvene vodove sa mrežnim i javnim telekomunikacionim uslugama te Strane, ili sa iznajmljenim ili sopstvenim vodovima drugog preduzeća, i
- (g) vrši funkcije svičinga, prijema/slanja signala, obrade i konverzije; i koristi operativne protokole po svom izboru.

3. Svaka Strana će osigurati da preduzeća druge Strane mogu da koriste javne telekomunikacione mreže i usluge za prenos informacija na njenoj teritoriji ili preko njenih granica, i da imaju pristup informacijama sadržanim u bazama podataka ili na drugi način uskladištenim u čitljivoj formi pomoću mašine na teritoriji bilo koje Strane, u skladu sa njenim zakonima i propisima.

4. Bez obzira na stav 3, Strane mogu da preduzmu neophodne mere:

- (a) za obezbeđivanje sigurnosti i poverljivosti poruka, i/ili
- (b) za zaštitu privatnosti ličnih podataka krajnjih korisnika telekomunikacionih usluga;

pod uslovom da se takve mere ne primenjuju na način koji bi predstavljao diskriminatorno, proizvoljno ili neopravdano sredstvo, ili prikriveno ograničenje trgovine uslugama.

5. Svaka Strana će osigurati da se neće uvoditi nikakvi uslovi za pristup i korišćenje javnih telekomunikacionih mreža ili usluga, osim onih koji se smatraju neophodnim za:

- (a) zaštitu javne odgovornosti pružalaca javnih telekomunikacionih mreža ili usluga, naročito njihove sposobnosti da svoje mreže ili usluge učine dostupnim široj javnosti;
- (b) zaštitu tehničkog integriteta javnih telekomunikacionih mreža ili usluga; ili

- (v) osiguravanje da pružaoci usluga druge Strane ne pružaju usluge koje su ograničene rezervama koje su Strane izjavile u svojim Listama posebnih obaveza.

6. Pod uslovom da zadovoljavaju kriterijume navedene u stavu 5, uslovi za pristup i korišćenje mreža, ili javnih telekomunikacionih usluga mogu da uključuju:

- (a) zahtev da se koriste određeni tehnički interfejsi, uključujući interfejs protokole za interkonekciju sa takvim mrežama i uslugama;
- (b) zahteve, po potrebi, za interoperabilnost takvih usluga;
- (v) homologaciju ili odobrenje terminalne, ili druge opreme u interfejsu sa mrežnim i tehničkim zahtevima koji se odnose na priključenje takve opreme na te mreže, i
- (g) ograničenja u međupovezivanju privatnih iznajmljenih ili sopstvenih vodova sa takvim mrežama ili uslugama, ili sa vodovima koje su druga preduzeća iznajmila ili su u njihovom vlasništvu.

7. Nijedna odredba ovog člana ne sprečava Stranu da zahteva od privrednog društva zvanično obaveštavanje, da obezbedi licencu, koncesiju, dozvolu, registraciju, ili drugu vrstu odobrenja da bi moglo da pruža neku vrstu javne telekomunikacione usluge na njenoj teritoriji.

Član 31.

Dostupnost kriterijuma za izdavanje dozvola

1. Kada se traži dozvola, sledeće informacije će biti javno dostupne:
  - (a) svi kriterijumi za izdavanje dozvola i uobičajen rok u kome se donosi odluka u vezi sa zahtevom za izdavanje dozvole, i
  - (b) uslovi i odredbe pojedinačnih dozvola.
2. Razlozi neodobravanja dozvole će, na zahtev, biti saopšteni podnosiocu zahteva.

Član 32.

Delovanje glavnih pružalaca usluga

Postupanje glavnih pružalaca usluga

1. Svaka Strana će osigurati da glavni pružaoci usluga na njenoj teritoriji postupaju prema pružiocima javnih telekomunikacionih usluga druge Strane, na način koji nije manje povoljan od načina na koji oni postupaju, u sličnim okolnostima, prema svojim filijalama, zavisnim, ili nezavisnim pružiocima usluga, u pogledu:

- (a) dostupnosti, pružanja, cena ili kvaliteta mrežnih ili sličnih javnih telekomunikacionih usluga, i
- (b) dostupnosti tehničkih interfejsa neophodnih za međupovezivanje.

Zaštita konkurencije

1. Svaka Strana će sprovesti odgovarajuće mere kako bi sprečila pružaoce usluga koji su, pojedinačno ili putem povezivanja, glavni pružaoci usluga na njenoj teritoriji, da uvedu, ili nastave da primenjuju praksu koja je protivna konkurenciji.

2. Praksa protivna konkurenciji navedena u stavu 1. obuhvata:

- (a) preduzimanje antikonkurentskih aktivnosti unakrsnog subvencionisanja;
- (b) korišćenje informacija dobijenih od konkurenata za postizanje antikonkurentnih rezultata, i

- (v) neblagovremeno pružanje drugim pružiocima javnih telekomunikacionih usluga tehničkih informacija o bitnim elementima i komercijalno relevantnih informacija koje su tim pružiocima usluga potrebne za pružanje javnih telekomunikacionih usluga.

Obaveze u pogledu međupovezivanja koje se odnose na glavne pružaoce usluga

1. Svaka strana će osigurati da glavni pružalac usluga na njenoj teritoriji obezbedi interkonekciju za uređaje i opremu pružalaca javnih telekomunikacionih usluga druge Strane:

- (a) na bilo kojoj tački, gde je to tehnički izvodljivo, u mreži glavnog pružaoce usluga;
- (b) pod nediskriminatornim uslovima (uključujući tehničke standarde i specifikacije), i po nediskriminatornim cenama;
- (v) kvaliteta koji nije lošiji od kvaliteta koji glavni pružalac usluga obezbeđuje za sopstvene slične usluge, za slične usluge nezavisnih pružalaca usluga, ili za svoje filijale, ili druga zavisna preduzeća;
- (g) blagovremeno, i pod uslovima (uključujući tehničke standarde i specifikacije) i po troškovno orijentisanim cenama, koji su transparentni, razumni, imajući u vidu ekonomsku izvodljivost, i dovoljno raščlanjeni tako da pružaoce usluga ne moraju da plaćaju za mrežne komponente ili postrojenja koja im nisu potrebna za usluge koje pružaju; i
- (d) na zahtev, u dodatnim tačkama uz terminalne tačke mreže ponuđene većini korisnika, uz naknadu koja odražava troškove izgradnje neophodnih dodatnih uređaja.

2. Svaka Strana će osigurati da glavni pružalac usluga na njenoj teritoriji pruža pružiocima javnih telekomunikacionih usluga druge Strane mogućnost međupovezivanja njihovih uređaja i opreme sa uređajima i opremom glavnog pružaoce usluga putem referentne ponude za interkonekciju, ili druge standardne ponude za interkonekciju koja sadrži cene i uslove koje glavni pružalac usluga generalno nudi svim pružiocima javnih telekomunikacionih usluga. Pored toga, svaka Strana će obezbediti da pružaoce javnih telekomunikacionih usluga druge Strane imaju mogućnost da međupovežu svoje uređaje i opremu sa uređajima i opremom glavnog pružaoce usluga zaključenjem novog ugovora o interkonekciji.

3. Svaka Strana će obezbediti mogućnost da pružaoce usluga druge Strane dobiju cene i uslove potrebne za interkonekciju koju nudi glavni pružalac usluga. Takva mogućnost, kao minimum, uključuje obezbeđivanje:

- (a) javne dostupnosti cena i uslova za međupovezivanje sa glavnim pružaoce usluga koje odredi regulatorno telo za telekomunikacije; ili
- (b) javne dostupnosti referentne ponude za interkonekciju.

4. Svaka Strana će javno objaviti važeće procedure za pregovore o međupovezivanju sa glavnim pružaoce usluga na svojoj teritoriji.

Član 33.

Ponuda i cene iznajmljenih vodova

1. Svaka Strana će osigurati da glavni pružaoce usluga na njenoj teritoriji pruže preduzećima druge Strane mogućnost korišćenja iznajmljenih vodova, kao

javne telekomunikacione usluge, pod uslovima i po cenama koji su razumni i nediskriminatorni.

2. U svrhu stava 1, svaka Strana će ovlastiti svoje regulatorno telo za telekomunikacije da na njenoj teritoriji traži od glavnih pružalaca usluga da preduzećima druge Strane ponude iznajmljene vodove, po paušalnoj ceni, ili po cenama na osnovu kapaciteta i po troškovno orijentisanim cenama.

Član 34.

Kolokacija

1. Svaka Strana će osigurati da glavni pružaoci usluga na njenoj teritoriji pruže pružiocima javnih telekomunikacionih usluga druge Strane, mogućnost fizičke kolokacije opreme potrebne za međupovezivanje, ili pristup raščlanjenim mrežnim elementima pod uslovima, i po troškovno orijentisanim cenama, koji su razumni, transparentni i nediskriminatorni.

2. Svaka Strana može da odredi, u skladu sa svojim nacionalnim zakonom i propisima, elemente iz stava 1.

Član 35.

Pristup stubovima, kanalima, vodovima i pravo prolaza

Svaka Strana će osigurati da glavni pružaoci usluga na njenoj teritoriji obezbede pristup stubovima, kanalima, vodovima i svaka Strana će obezbediti prava prolaza pružiocima javnih telekomunikacionih usluga druge Strane pod uslovima i po cenama koji su razumni i nediskriminatorni.

Član 36.

Preprodaja

Svaka strana će osigurati da glavni pružaoci usluga na njenoj teritoriji:

- (a) Ponude za preprodaju, po razumnim cenama⁹, pružiocima javnih telekomunikacionih usluga druge Strane, javne telekomunikacione usluge koje takvi glavni pružaoci usluga pružaju u maloprodaji krajnjim korisnicima, i
- (b) ne nameću diskriminatorne, ili neopravdane uslove, ili ograničenja u preprodaji takvih usluga¹⁰.

Član 37.

Raščlanjivanje mrežnih elemenata

1. Svaka Strana će ovlastiti svoja regulatorna tela za telekomunikacije da zahtevaju od glavnih pružalaca usluga na svojoj teritoriji da pružiocima javnih telekomunikacionih usluga druge Strane ponude pristup raščlanjenim mrežnim elementima pod uslovima, i po troškovno orijentisanim cenama koji su razumni, nediskriminatorni i transparentni, radi pružanja javnih telekomunikacionih usluga.

2. Svaka Strana može da utvrdi koji elementi mreže treba da budu dostupni na njenoj teritoriji i koji pružaoci usluga mogu da dobiju takve elemente u skladu sa njenim nacionalnim zakonima i propisima.

⁹ Strana može da odredi razumne cene primenom bilo koje metodologije za koju smatra da je odgovarajuća.

¹⁰ Kada njeni nacionalni zakoni i propisi tako određuju, Strana može da zabrani preprodavcu da kupuje po veleprodajnim cenama javne telekomunikacione usluge koje su dostupne na nivou maloprodaje samo ograničenoj kategoriji korisnika, i nudi takve usluge drugoj kategoriji korisnika.

Član 38.

Međupovezivanje

1. Svaka Strana će, u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom, osigurati na svojoj teritoriji da pružaoci javnih telekomunikacionih usluga pružaju, direktno ili indirektno, mogućnost interkonekcije pružaocima javnih telekomunikacionih usluga druge Strane.

2. U svrhu stava 1, svaka Strana će osigurati da pružaoci javnih telekomunikacionih usluga na njenoj teritoriji preduzimaju razumne mere za zaštitu poverljivosti komercijalno osetljivih informacija, ili informacija koje se odnose na pružaoce i krajnje korisnike javnih telekomunikacionih usluga i da takve informacije koriste samo za pružanje tih usluga.

Član 39.

Prenosivost broja

Svaka strana će osigurati da pružaoci javnih telekomunikacionih usluga na njenoj teritoriji obezbeđuju prenosivost broja, na odgovarajući način i pod razumnim i nediskriminatornim uslovima.

Član 40.

Fleksibilnost u izboru tehnologija

1. Nijedna Strana ne može da sprečava fleksibilnost pružaoca javnih telekomunikacionih usluga u izboru tehnologija koje koriste za pružanje svojih usluga, uključujući i mobilne bežične usluge, u skladu sa važećim tehničkim propisima Strana.

2. Nijedna odredba ovog člana neće se tumačiti kao sprečavanje regulatornog tela da zahteva, u slučaju da operater namerava da pruži drugačiji pristup usluzi koja je bila odobrena, dodatnu licencu, ili drugo odgovarajuće odobrenje za pružanje takve javne telekomunikacione usluge.

Član 41.

Univerzalna usluga

1. Svaka Strana ima pravo da definiše vrstu obaveza za pružanje univerzalne usluge koju želi da uvede ili sprovodi.

2. Svaka Strana će upravljati svim obavezama pružanja univerzalne usluge koje usvoji ili sprovodi na transparentan, nediskriminatoran i konkurentski neutralan način, i osiguraće da ni jedna obaveza pružanja univerzalne usluge ne bude više opterećujuća nego što je to neophodno za vrstu univerzalne usluge koju je Strana definisala.

Član 42.

Davanje, dodeljivanje i korišćenje ograničenih resursa

1. Svaka Strana će upravljati svojim postupcima za atribuciju, dodeljivanje i korišćenje ograničenih telekomunikacionih resursa, uključujući frekvencije i brojeve, na objektivnan, prikladan, transparentan i nediskriminatoran način, izuzimajući one koji su namenjeni za državnu upotrebu.

2. Mere jedne Strane koje se odnose na atribuciju i dodeljivanje spektra i upravljanje frekvencijama ne predstavljaju mere koje su, same po sebi, nekompatibilne sa članom 4. (Pristup tržištu).

3. Shodno tome, svaka Strana zadržava pravo da ustanovi, primeni i vodi politike upravljanja frekvencijama koje za posledicu mogu da imaju ograničavanje

broja pružalaca javnih telekomunikacionih usluga, pod uslovom da se to radi na način kompatibilan sa drugim odredbama ovog protokola. Osim toga, svaka Strana zadržava pravo da izvrši atribuciju i dodelu opsega frekvencija uzimajući u obzir sadašnje i buduće potrebe i raspoloživost spektra.

4. Strane će obezbediti javni uvid u trenutno stanje dodeljenih frekvencijskih opsega, ali se od njih ne zahteva da daju detaljnu identifikaciju frekvencija dodeljenih za posebnu državnu upotrebu.

5. Kada se opredeljuje spektar za nevladine telekomunikacione usluge, svaka Strana će obezbediti otvoren i transparentan proces javne rasprave, u kome će se razmatrati javni interes. Ove procedure će biti bazirane, generalno, na tržišnom pristupu u dodeljivanju spektra za nevladine zemaljske telekomunikacione usluge.

Član 43.

Regulatorno telo

1. Svaka strana će osigurati da njeno regulatorno telo za telekomunikacije bude nezavisno, odvojeno i da ne odgovara bilo kom pružaocu javnih telekomunikacionih usluga.

2. U ovu svrhu, svaka Strana će osigurati da njeno regulatorno telo za telekomunikacije nema finansijske interese, ili operativne funkcije ni kod jednog pružaoca javnih telekomunikacionih usluga.

3. Svaka Strana će osigurati da odluke i procedure njenog regulatornog tela budu nepristrasne u odnosu na sve učesnike na tržištu. U tu svrhu, svaka Strana će osigurati da bilo koji finansijski interes koji Strana ima kod pružaoca javnih telekomunikacionih usluga ne utiče na odluke i postupke njenog regulatornog tela za telekomunikacije.

4. Nijedna strana neće primenjivati prema nekom pružaocu javnih telekomunikacionih usluga tretman koji je povoljniji od onog koji se primenjuje prema sličnom pružaocu usluga druge Strane, opravdavajući takav tretman time što je pružalac usluga koji dobija povoljniji tretman u celosti ili delom u vlasništvu države bilo koje od Strana.

Član 44.

Rešavanje domaćih telekomunikacionih sporova

Svaka Strana će osigurati postojanje unutrašnjih mehanizama za rešavanje sporova, u skladu sa važećim nacionalnim zakonodavstvom.

Član 45.

Transparentnost

U skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom, svaka Strana će osigurati u meri u kojoj je to moguće:

- (a) da se odmah objave, ili učine javno dostupnim propisi kojima se ustanovljava regulatorno telo za telekomunikacije, uključujući osnov takvog propisa,
- (b) da se zainteresovanim licima, koliko je to moguće, pruži odgovarajuće javno obaveštenje i mogućnost davanja komentara na sve propise koji predloži regulatorno telo za telekomunikacije, i
- (v) da se javnost upozna sa merama koje se odnose na javne telekomunikacione mreže i usluge, uključujući i mere koje se odnose na:

- (i) cene i druge uslove usluga;
- (ii) specifikacije tehničkih interfejsa;
- (iii) uslove za priključenje terminalne i druge opreme na javnu telekomunikacionu mrežu;
- (iv) zahteve koji se odnose na zvanično obaveštavanje, licence, dozvole, registracije ili druga odobrenja, ako postoje;
- (v) informacije o odgovornim telima za izradu, izmenu i usvajanje mera vezanih za standarde koji utiču na pristup i korišćenje, i
- (vi) postupke koji se odnose na rešavanje telekomunikacionih sporova, koji su navedeni u članu 44. (Rešavanje domaćih telekomunikacionih sporova).

Član 46.

Standardi i međunarodne organizacije

Strane priznaju važnost međunarodnih standarda za globalnu kompatibilnost i interoperabilnost mreža ili telekomunikacionih usluga i obavezuju se da promovišu takve standarde kroz rad nadležnih međunarodnih tela, uključujući Međunarodnu uniju za telekomunikacije i Međunarodnu organizaciju za standardizaciju.

IV ODELJAK

FINANSIJSKE USLUGE

Član 47.

Obuhvat i definicije

1. Ovaj odeljak utvrđuje principe regulatornog okvira za sve finansijske usluge za koje se preuzimaju posebne obaveze iz Aneksa I (Lista posebnih obaveza). Strane konstatuju da će osnivanje, organizacija i poslovanje ogranka davaoca finansijskih usluga, kao oblika komercijalnog prisustva, biti u skladu sa Listama posebnih obaveza Strana.

2. U smislu ovog odeljka:

„**finansijska usluga**” je svaka usluga finansijske prirode koju nudi davalac finansijskih usluga jedne Strane. Finansijske usluge obuhvataju sve usluge osiguranja i usluge povezane sa osiguranjem, kao i sve bankarske i druge finansijske usluge (isključujući osiguranje). Finansijske usluge obuhvataju sledeće aktivnosti:

- (a) Usluge osiguranja i ostale usluge povezane sa osiguranjem:
  - (i) direktno osiguranje (uključujući saosiguranje): životno osiguranje, neživotno osiguranje;
  - (ii) reosiguranje i retrocesija;
  - (iii) posredovanje u osiguranju, kao što su posredovanje i zastupanja u osiguranju; i
  - (iv) pomoćne usluge u osiguranju, kao što su konsultantske usluge, aktuara, procene rizika i naplate oštetnih zahteva; i
- (b) Bankarske i ostale finansijske usluge (isključujući osiguranje)
  - (v) primanje depozita i ostalih novčanih sredstava za koje postoji obaveza vraćanja od stanovništva;

- (vi) davanje svih vrsta kredita, uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i finansiranje komercijalnih transakcija;
- (vii) finansijski lizing;
- (viii) sve platne usluge i usluge prenosa novca, uključujući kreditne, platne i debitne kartice, putne čekove i bankovne menice;
- (ix) garancije i druga jemstva;
- (x) trgovanje za sopstveni račun, ili za račun klijenta, bilo na berzi, na tržištu hartija od vrednosti, vanberzanskom tržištu ili na drugi način, sledećim:
  - A. instrumentima tržišta novca (uključujući čekove, menice i potvrde o depozitu);
  - B. devizama;
  - C. izvedenim finansijskim instrumentima koji obuhvataju, ali se ne ograničavaju na fjučerse i opcije;
  - D. instrumentima deviznog kursa i kamatnih stopa, uključujući proizvode kao što su svopovi i terminski ugovori o kamati;
  - E. prenosivim hartijama od vrednosti; i
  - F. drugim utrživim instrumentima i finansijskim sredstvima, kao i zlatnim polugama;
- (xi) učestvovanje u izdavanju (javnom i nejavnom svih vrsta hartija od vrednosti, uključujući usluge pokroviteljstva u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata uz obavezu otkupa, usluge u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa i pružanje usluga u vezi sa tim izdavanjem;
- (xii) posredovanje na tržištu novca;
- (xiii) upravljanje sredstvima, kao što su upravljanje gotovinom ili portfoliom, svi oblici upravljanja kolektivnim investiranjem, penzionim fondom, usluge čuvanja, usluge deponovanja i usluge plasiranja, upotrebe i upravljanja za tuđ račun;
- (xiv) usluge poravnanja i kliringa za finansijska sredstva, uključujući i hartije od vrednosti, finansijske derivate i druge instrumente;
- (xv) pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka sa odgovarajućim softverom drugih davalaca finansijskih usluga; i
- (xvi) savetodavne, posredničke i ostale dodatne finansijske usluge za sve aktivnosti navedene u tačkama od (v do xv), uključujući reference o kreditnoj sposobnosti i analize, istraživanje i savetovanje u oblasti ulaganja i portfelja, savetovanje u pogledu preuzimanja i restrukturiranja i strategije preduzeća;

„**davalac finansijskih usluga**” je svako fizičko ili pravno lice jedne Strane koje želi da pruža, ili pruža finansijske usluge i ne uključuje javne državne institucije;

„**nova finansijska usluga**” je usluga finansijske prirode, uključujući usluge vezane za postojeće i nove proizvode, ili način na koji se proizvod realizuje, koju ne pruža ni jedan davalac finansijskih usluga na teritoriji jedne Strane, a koja se pruža na teritoriji druge Strane;

„državna institucija” znači:

- (a) vlada, centralna banka ili monetarno telo jedne Strane ili subjekt koji je u vlasništvu ili pod kontrolom Strane, koji se uglavnom bavi vršenjem državnih funkcija ili aktivnostima u državne svrhe, i ne obuhvata subjekte koji se uglavnom bave komercijalnim pružanjem finansijskih usluga; ili
- (b) privatni subjekt, koji obavlja funkcije koje obično obavljaju centralna banka ili monetarno telo, kada vrše te funkcije.

Član 48.

Izuzeci iz prudencijalnih razloga

1. Svaka strana može da uvede ili sprovodi mere iz prudencijalnih razloga¹¹, uključujući:
  - (a) za zaštitu investitora, deponenata, vlasnika polisa, ili lica prema kojima davalac finansijskih usluga ima povereničke obaveze; ili
  - (b) obezbeđivanje integriteta i stabilnosti finansijskog sistema Strane.
2. Ove mere neće biti više opterećujuće nego što je to neophodno za postizanje njihovog cilja, a kada one nisu u skladu sa drugim odredbama ovog odeljka ne smeju se koristiti kao sredstvo za izbegavanje posebnih obaveza Strana, ili obaveza predviđenih tim odredbama.
3. Nijedna odredba ovog odeljka neće se tumačiti kao zahtev da Strane javno objave informacije koje se odnose na poslove i račune pojedinačnih potrošača, ili bilo koje poverljive, ili vlasničke informacije koje su u posedu državnih institucija.
4. Ne dovodeći u pitanje druge instrumente prudencijalne regulative prekogranične trgovine finansijskim uslugama, svaka od Strana može da zahteva da se davaoci prekograničnih finansijskih usluga druge Strane i finansijski instrumenti registruju.

Član 49.

Transparentnost

1. Strane konstatuju da transparentni propisi i politike koje regulišu aktivnosti davalaca finansijskih usluga zauzimaju važno mesto u međusobnom olakšavanju pristupa stranih davalaca finansijskih usluga tržištu druge strane i njihovog poslovanja na njemu. Strane se obavezuju da promovišu regulatornu transparentnost u finansijskim uslugama.
2. Nadležni organi Strana će omogućiti zainteresovanim licima druge Strane da se upoznaju sa domaćim zahtevima i važećim procedurama za podnošenje zahteva koji se odnose na pružanje finansijskih usluga.
3. Kada je potrebna dozvola, ili odobrenje za pružanje finansijskih usluga, nadležni organi Strana će obezbediti da uslovi za dobijanje takve dozvole, ili odobrenja budu javno dostupni.
4. Strane će obezbediti da se sve mere opšte primene na koje se odnosi ovaj odeljak sprovode na razuman, objektivan i nepristrasan način.
5. U meri u kojoj je to moguće, Strane će ostaviti dovoljno vremena od objavljivanja konačnih propisa opšte primene do njihovog stupanja na snagu.

---

¹¹ Podrazumeva se da izraz „prudencijalni razlozi” može da obuhvata čuvanje sigurnosti, stabilnosti, integriteta ili finansijske odgovornosti pojedinačnih pružalaca finansijskih usluga.

6. Strane će obezbediti da pravila opšte primene koja uvedu, ili sprovede samoregulišuće organizacije Strana budu odmah objavljene, ili da se na drugi način učine dostupnim tako da se zainteresovanim stranama omogući da se s njima upoznaju.

7. Strane će održavati, ili uspostaviti odgovarajuće mehanizme za odgovaranje na upite zainteresovanih strana vezane za mere opšte primene obuhvaćene ovim odeljkom.

Član 50.

Samoregulatorne organizacije

Kada jedna Strana traži članstvo ili učešće, ili pristup bilo kojoj samoregulatornoj organizaciji, berzi ili tržištu hartijama od vrednosti ili terminskim poslovima, klirinškoj agenciji, ili bilo kojoj drugoj agenciji, organizaciji ili udruženju, da bi davaoci finansijskih usluga druge Strane mogli da pružaju finansijske usluge pod jednakim uslovima kao pružaoci finansijskih usluga Strane, ili kada jedna Strana direktno, ili indirektno takvim subjektima daje povlastice, ili prednosti u pružanju finansijskih usluga, ta Strana će osigurati da takvi subjekti daju nacionalni tretman davaocima finansijskih usluga druge Strane.

Član 51.

Platni i klirinški sistemi

Pod uslovima koji odgovaraju nacionalnom tretmanu, svaka Strana će davaocima finansijskih usluga druge Strane ustanovljenim na njenoj teritoriji odobriti pristup platnim i klirinškim sistemima koje vode državne institucije i zvaničnim sredstvima za finansiranje i refinansiranje dostupnim u uobičajenom toku redovnog poslovanja. Cilj ovog stava nije da omogući pristup zajmodavcu druge Strane u krajnjoj instanci.

Član 52.

Nove finansijske usluge

1. Svaka Strana će dozvoliti davaocima finansijskih usluga druge Strane koji su uspostavljeni na njenoj teritoriji da pružaju bilo koje nove finansijske usluge čije bi pružanje ta Strana dozvolila sopstvenim davaocima finansijskih usluga, u okvirima podsektora i finansijskih usluga za koje se obavezala u svojoj Listi posebnih obaveza, uz poštovanje odredbi, ograničenja, uslova i zahteva utvrđenih u toj Listi posebnih obaveza, u sličnim okolnostima, u skladu sa nacionalnim zakonom, pod uslovom da uvođenje novih finansijskih usluga ne zahteva donošenje novog zakona, ili izmenu postojećeg zakona.

2. Strana može da odredi institucionalni i pravni oblik preko kojeg usluga može da se pruža i može da zahteva odobrenje za pružanje usluge. Kada je takvo odobrenje potrebno, odluka o njemu će se doneti u razumnom vremenskom roku, a odobrenje može da se uskrati samo iz prudencijalnih razloga.

Član 53.

Prenos i obrada informacija

U skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom, nijedna Strana neće preduzeti mere koje sprečavaju prenos informacija na teritoriju Strane ili sa nje, ili obradu finansijskih informacija, uključujući i prenose podataka elektronskim putem, ili mere koje, u skladu s pravilima uvoza informacija koja su u saglasnosti sa međunarodnim sporazumima, sprečavaju prenošenje opreme, kada su takvi prenosi informacija, obrade finansijskih informacija ili prenošenje opreme neophodni za obavljanje redovnog poslovanja davalaca finansijske usluge druge Strane. Nijedna

odredba ovog člana ne ograničava pravo Strana da štite podatke o ličnosti, ličnu privatnost i poverljivost pojedinačnih evidencija i računa pod uslovom da se takvo pravo ne koristi za zaobilaženje odredbi ovog odeljka.

Član 54.

Posebna izuzeća

1. Nijedna odredba ovog odeljka neće se tumačiti kao sprečavanje Strana, uključujući njihove državne institucije, da na svojim teritorijama sprovode aktivnosti, ili pružaju usluge koje isključivo čine deo javnog penzionog sistema, ili zakonskog sistema socijalne sigurnosti, osim kada te aktivnosti mogu da pružaju, kako je predviđeno njihovim nacionalnim propisima, davaoci finansijskih usluga državnim, ili privatnim institucijama.

2. Nijedna odredba ovog odeljka ne primenjuje se na aktivnosti koje sprovodi centralna banka, ili monetarno telo, ili bilo koja druga državna institucija u sprovođenju monetarne, ili kursne politike.

3. Nijedna odredba ovog odeljka neće se tumačiti kao sprečavanje Strana, uključujući i njihove državne institucije, da na svojim teritorijama sprovode aktivnosti ili pružaju usluge isključivo za račun, ili sa garancijom, ili korišćenjem finansijskih sredstava Strane, uključujući njene državne institucije, osim kada te aktivnosti mogu da pružaju, kako je predviđeno njihovim nacionalnim propisima, davaoci finansijskih usluga konkurentno sa državnim, ili privatnim institucijama.

Član 55.

Rešavanje sporova

Na rešavanje sporova između Strana koji su proistekli iz ovog odeljka, primenjivaće se odredbe člana 22. (Procedura obaveštavanja i konsultacija za primenu mera) Sporazuma i u njemu će učestvovati relevantni eksperti Strana.

Član 56.

Priznavanje prudencijalnih mera

1. Strana može da prizna prudencijalne mere druge Strane u određivanju načina primene mera vezanih za finansijske usluge. Takvo priznanje, koje može da se postigne usklađivanjem, ili na drugi način, može da se bazira na sporazumu, ili aranžmanu koji su Strane zaključile, ili može da se nezavisno dogovori.

2. Strana koja je potpisnica sporazuma ili aranžmana koji pripada vrstama navedenim u stavu 1. sa trećom stranom, bilo u trenutku stupanja na snagu ovog protokola ili nakon toga, obezbediće odgovarajuću mogućnost drugoj Strani da pregovara o svom pristupanju takvim sporazumima, ili aranžmanima, ili njima sličnim, u okolnostima u kojima bi postojala jednaka regulativa, nadzor, sprovođenje takve regulative i, ako je potrebno, procedure u vezi sa razmenom informacija između potpisnica sporazuma, ili aranžmana. Kada se Strana nezavisno saglasi s priznanjem, ona će pružiti odgovarajuću mogućnost drugoj Strani da dokaže postojanje takve okolnosti.

V ODELJAK

DRUMSKI TRANSPORT I POMOĆNE USLUGE

Član 57.

Oblast primene

Ovaj odeljak se primenjuje na mere koje primenjuju Strane, a koje utiču na trgovinu u međunarodnom drumskom saobraćaju i pomoćnim uslugama.

Član 58.

Definicije

Za potrebe ovog odeljka:

„**vozilo**” je komercijalno (teretno) motorno vozilo ili skup vozila registrovanih kod jedne Strane koje se koristi isključivo za prevoz robe;

„**prevoz tereta u međunarodnom drumskom saobraćaju**” je:

- (a) vožnja natovarenog, ili nenatovarenog vozila od polazišta ili do odredišta na teritoriji Strane;
- (b) tranzit natovarenog, ili nenatovarenog vozila.

„**pomoćne usluge**” su usluge klasifikovane pod CPC 741, 742, 748 i 749 koje se pružaju kao podrška prevozu tereta u međunarodnom drumskom saobraćaju;

„**izmenjivi transportni sud**” je deo vozila namenjen za nošenje tereta, koji ima nosače i koji može, pomoću uređaja koji je deo vozila, da se odvoji od vozila i posle ponovo sa njim spoji;

„**kvarljiva roba**” je roba koja brzo propada zbog svojih prirodnih karakteristika, naročito u odsustvu odgovarajućih uslova skladištenja.

Član 59.¹²

Administrativni i tehnički zahtevi

Strane neće uvoditi niti sprovoditi administrativne i tehničke zahteve koji nisu zasnovani na objektivnim i transparentnim kriterijumima, kao što su kompetentnost i sposobnost pružanja usluge, i osiguraće da takvi zahtevi ne predstavljaju proizvoljnu, ili neopravdanu diskriminaciju, ili prikriveno ograničavanje trgovine uslugama obuhvaćene ovim odeljkom.

Član 60.

Kretanje transportne opreme¹³

Svaka Strana će dozvoliti prekogranično kretanje i tranzit transportne opreme kao što su kontejneri i transportna oprema neophodni za pružanje usluga obuhvaćenih ovim odeljkom, pod razumnim i nediskriminatornim uslovima.

Član 61.

Posebne rute

Strane neće uvoditi niti sprovoditi mere kojima se od pružalaca usluga druge Strane traži da koriste posebne rute, koje se ne primenjuju na vlastite slične pružaoce usluge.

Član 62.

Obavezni načini prevoza

Nijedna Strana ne može da uvede, ili sprovedi bilo kakve diskriminatorne mere koje sprečavaju pružaoce usluga druge Strane da koriste onaj način prevoza kome daju prednost.

¹² Ovaj član se neće primenjivati na zahteve koji se odnose na podelu kvota za međunarodni robni transport i na izdavanje transportnih dozvola.

¹³ Radi veće sigurnosti, prikolice i poluprikolice su obuhvaćene definicijom vozila i ne smatraju se transportnom opremom.

Član 63.**Kvarljiva roba**

Strane konstatuju bitnu ulogu drumskog prevoza za blagovremenu isporuku kvarljive robe, i u cilju sprečavanja gubitka, ili propadanja kvarljive robe koji se mogu izbeći one će:

- (a) dati odgovarajući prioritet pružaocima usluga i njihovim vozilima koja nose kvarljivu robu prilikom određivanja vremena pregleda kad je on propisan za prelazak granica, i
- (b) nastojati da izbegnu određivanje restriktivnih mera koje sprečavaju blagovremenu isporuku kvarljive robe.

Član 64.**Kazne**

1. Strane će osigurati da kazne koje naplaćuju njeni nadležni organi budu razumne, nediskriminatorne i da su unapred utvrđene zakonom dovoljno detaljno da pružaoci usluga mogu da unapred procene kolike se kazne naplaćuju za svaki prekršaj.

2. Strane će osigurati da, nakon što se pružaocu usluga, ili vozilu jedne Strane naplati kazna za prekršaj, on ne bude ponovo kažnjen za isti prekršaj.

Član 65.**Pristup infrastrukturi i njeno korišćenje**

Strane neće uvoditi niti sprovoditi bilo koje mere kojima bi se pružaocima usluga druge Strane uskratio pristup i korišćenje relevantne transportne infrastrukture¹⁴ pod razumnim i nediskriminatornim uslovima.

Član 66.**Transparentnost**

1. Svaka strana će objaviti na internetu relevantne mere koje utiču na pružanje usluga obuhvaćenih ovim odeljkom, uključujući, gde je to primereno, informacije o:

- (a) težini i dimenzijama vozila,
- (b) fiskalnoj taksi,
- (v) graničnim formalnostima,
- (g) socijalnim i ekološkim propisima,
- (d) kaznama.

2. Svaka Strana će na internetu odmah postaviti informacije u vezi sa bilo kojim izmenama, novim propisima i međunarodnim sporazumima koji utiču na pružanje usluga obuhvaćenih ovom odeljkom.

Član 67.**Profesionalni vozači**

Profesionalni vozači jedne Strane mogu da borave na teritoriji druge Strane bez vize maksimalno 90 dana u toku perioda od 180 dana.

¹⁴ U smislu ovog člana relevantna transportna infrastruktura je bilo koja infrastruktura, uključujući putne objekte, neophodna za pružanje usluga, koja se generalno stavlja na raspolaganje pružaocima usluga.

Član 68.

Odnos prema Protokolu

U slučaju neusaglašenosti između odredbi ovog odeljka i drugih delova ovog protokola, primenjuju se odredbe ovog odeljka.

VI ODELJAK

ELEKTRONSKA TRGOVINA

Član 69.

Definicije

Za potrebe ovog odeljka:

„**dostava**” je računarski program, tekst, video, slika, zvučni zapis, ili druga dostava koja je digitalno kodirana; i

„**elektronska trgovina**” je svaka komercijalna aktivnost koja se vrši elektronskim putem.

Član 70.

Ciljevi i obuhvat

1. Konstatujući da elektronska trgovina povećava mogućnosti trgovine u mnogim sektorima, Strane se slažu da promovišu razvoj elektronske trgovine među sobom, posebno sarađujući na pitanjima koja elektronska trgovina otvara u skladu sa odredbama ovog odeljka.

2. Strane će usvojiti, ili primenjivati nacionalne pravne okvire koji predviđaju zaštitu podataka o ličnosti. U izradi ovih okvira za zaštitu podataka o ličnosti, Strane treba da uzmu u obzir načela i smernice relevantnih međunarodnih tela.

3. Uzimajući u obzir potencijal elektronske trgovine kao instrumenta socijalnog i ekonomskog razvoja, Strane konstatuju važnost jasnosti, transparentnosti i predvidljivosti u svojim nacionalnim regulatornim okvirima za olakšavanje razvoja elektronske trgovine.

4. Ovim odeljkom se ne uvodi obaveza Strana da dozvole dostave koje se prenose elektronskim putem, osim u skladu sa obavezama Strana predviđenim u drugim odredbama ovog protokola.

5. Strane konstatuju važnost slobodnog protoka informacija na internetu, i pri tom se slažu da on ne sme da ugrožava prava vlasnika intelektualne svojine s obzirom na važnost zaštite prava intelektualne svojine na internetu.

Član 71.

Carine za elektronske dostave

1. Strane neće uvoditi carinu na dostave koje se prenose elektronskim putem između Strana, u skladu sa stavom 5. Ministarske odluke STO od 7. decembra 2013. godine u vezi sa Programom rada za elektronsku trgovinu (WT/MIN (13)/32-WT/L/907).

2. Strane zadržavaju pravo da usklade svoju praksu iz stava 1. u skladu sa bilo kojim budućim ministarskim odlukama STO u vezi sa Programom rada za elektronsku trgovinu.

3. Zbog veće sigurnosti, stav 1. ne sprečava Strane da uvedu internu taksu ili drugu internu naknadu za dostave koje se prenose elektronskim putem, pod uslovom da se taksa ili naknada odrede na način koji je u skladu sa ovim protokolom.

Član 72.

Razmena mišljenja o elektronskoj trgovini

1. Strane se slažu da razmenjuju mišljenja o regulatornim pitanjima koja otvara elektronska trgovina, između ostalog, i o sledećim pitanjima:

- (a) priznavanje sertifikata za elektronske potpise koji se izdaju građanima i olakšavanje prekograničnih sertifikacionih usluga;
- (b) odgovornost pružalaca posredničkih usluga u pogledu prenosa, ili čuvanja informacija;
- (v) tretman neželjenih elektronskih komercijalnih poruka;
- (g) zaštita podataka o ličnosti i zaštita potrošača i preduzeća od prevarnih i obmanjujućih komercijalnih praksi u sferi elektronske trgovine;
- (d) druga pitanja relevantna za razvoj elektronske trgovine.

2. Razmena mišljenja iz stava 1. može da se vodi u obliku razmene informacija o odgovarajućim zakonima, propisima i drugim merama Strana u vezi sa ovim pitanjima, kao i o iskustvima u primeni takvih zakona, propisa i drugih mera.

VII ODELJAK

KOPRODUKCIJA FILMOVA I TV SERIJA

Član 73.

Cilj

Konstatujući da koprodukcija može da posluži razvoju proizvodnje filmova i TV serija i da podstakne dalji razvoj kulturnih i tehnoloških veza između Strana, ovaj odeljak ima za cilj da Stranama olakša koprodukciju filmova i TV serija ustanovljavanjem odgovarajućih pravila.

Član 74.

Obuhvat i definicije

1. Ovaj odeljak se primenjuje na mere Strana koje utiču na koprodukciju filmova i TV serija.

2. U smislu ovog odeljka:

„**nadležni organi**” su ili nadležni organi koji su odgovorni za sprovođenje ovog odeljka, ili odnosni nadležni organi svake od Strana, kako je primereno u konkretnom slučaju. Nadležni organi su:

U Republici Srbiji: Ministarstvo kulture i informisanja, Filmski centar Srbije, ili njihovi pravni sledbenici;

U Republici Turskoj: Ministarstvo kulture i turizma, Generalna direkcija za kinematografiju, ili njihovi pravni sledbenici,

„**koproducent**” je lice, ili subjekt osnovan na teritoriji Strana koji preuzima aranžmane neophodne za pravljenje i finansiranje kinematografskog dela i obezbeđivanje drugih uslova, koji je vezan ugovorom o koprodukciji;

„**koprodukcija**” je kinematografsko delo, sa ili bez pratećeg zvuka, bez obzira na dužinu ili žanr, uključujući igrane, animirane i dokumentarne filmove, namenjeno da se prvo prikazuje u bioskopima, ili na televizijskim kanalima.

Član 75.

Odobranje i procedure

1. Koprodukciju filmova, ili TV serija shodno ovom odeljku odobravaju nadležni organi.

2. Prijava za odobrenje statusa koprodukcije predviđenog ovim odeljkom podnosi se u skladu sa procedurom definisanom u Dodatku, koji čini sastavni deo ovog odeljka. Međutim, nadležni organi mogu da, u datom slučaju, zajednički odobre koproducentima da deluju u skladu sa ad-hok pravilima, koja zajednički odobravaju.

3. Odobrenje se neće dati za projekat u kojem su koproducenti povezani zajedničkim upravljanjem ili kontrolom, osim ukoliko je takvo udruživanje ustanovljeno posebno za svrhu samog koproduktionog projekta.

4. Odobrenje predloga za koprodukciju filma, ili TV serije od strane nadležnih organa ne podrazumeva bilo kakvu dozvolu, ili odobrenje za prikazivanje, ili distribuciju proizvedenog filma, ili TV serije.

5. Koprodukcioni filmovi, ili TV serije će se snimati, obrađivati, presnimavati, ili titlovati, do stvaranja verzije za premijerno prikazivanje u zemljama koproducentata koji učestvuju u projektu. Međutim, ako scenario, ili predmet filma, ili TV serije to zahtevaju, nadležni organi mogu da odobre lokacijsko snimanje, eksterijera, ili enterijera, u zemlji koja ne učestvuje u koprodukciji. Slično tome, ukoliko u zemlji koja učestvuje u koprodukciji nisu dostupne usluge obrade, presnimavanje, ili titlovanja zadovoljavajućeg kvaliteta, nadležni organi mogu da odobre nabavku takvih usluga od pružalaca usluga u trećoj državi.

Član 76.

Uslovi za koprodukciju

1. Ukoliko koproducent jedne Strane ne ispuni uslove po kojima je ta Strana odobrila koprodukciju, ili materijalno prekrši odredbe Odeljka o koprodukciji, druga Strana može da poništi koprodukcioni status produkcije i prateća prava i povlastice.

2. Da bi se kvalifikovali za dobijanje povlastica, koje obezbeđuje status, koprodukcije, koproducenti će svojim nadležnim organima dostaviti dokaze da imaju odgovarajuću tehničku organizaciju, adekvatnu finansijsku podršku, priznat profesionalni ugled i kvalifikacije potrebne za uspešno završavanje produkcije.

3. Da bi imali pravo na povlastice u skladu sa ovim odeljkom, koproducenti treba da ispunjavaju zahteve odgovarajućih zakona i propisa svake od uključenih Strana.

Član 77.

Uslovi za fizička lica

1. Producenti, koproducenti, pisci, scenaristi, glumci, režiseri, stručno osoblje i tehničari koji učestvuju u koprodukcijama moraju da budu državljani Strana u skladu sa važećim nacionalnim zakonodavstvom tih Strana.

2. Producenti, koproducenti, pisci, scenaristi, glumci, režiseri, stručno osoblje i tehničari koji učestvuju u koprodukcijama mogu da žive u trećim zemljama.

3. Ako koprodukcija tako zahteva, može da se dozvoli učešće stručnjaka koji ne ispunjavaju uslove iz stava (1), samo u izuzetnim okolnostima i uz saglasnost nadležnih organa.

4. Svaka Strana mora da ispuni obaveze vezane za socijalnu sigurnost članova produkcijske ekipe koji su državljani Strana, u skladu sa odgovarajućim zakonskim propisima Strana o socijalnoj sigurnosti.

5. Korišćenje bilo kojih drugih jezika u koprodukciji, osim jezika dozvoljenih u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom Strana, može da se doda u koprodukciji ako tako zahteva scenario.

Član 78.

Nacionalni tretman

1. Svaku koprodukciju proizvedenu u skladu sa ovim odeljkom, nadležni organi će smatrati nacionalnim filmom, ili nacionalnom TV serijom, u skladu sa važećim nacionalnim zakonodavstvom Strana. Takve koprodukcije imaju pravo na povoljnosti predviđene nacionalnim zakonodavstvima Strana, ili na one koje bi mu pojedinačne Strane odredile. Ove povoljnosti stiže isključivo koproducent Strane koja ih je odobrila.

2. U pogledu svih pitanja koja se tiču plasiranja, ili izvoza koprodukcionog filma, ili TV serije, Strane će koprodukcionom filmu, ili TV seriji odobriti isti status i tretman kao domaćoj produkciji, u skladu sa važećim nacionalnim zakonodavstvom Strana.

Član 79.

Plasiranje u trećim zemljama koje propisuju kvote

1. Ako se koprodukciono film, ili TV serija plasira u zemlji koja ima propisane kvote, za obe Strane, koprodukcija se uključuje u kvotu zemlje iz koje je većinski koproducent. U slučaju da su doprinosi koproducenta jednaki, koprodukcija se uključuje u kvotu Strane čiji državljanstvo ima režiser koprodukcije.

2. Ako se koprodukciono film, ili TV serija plasira u zemlji koja ima propisane kvote samo za jednu od Strana, koprodukciono film, ili TV seriju će plasirati ona Strana za koju nije propisana kvota.

Član 80.

Označavanje koprodukcije i prijava na festivalima

1. Svi koprodukciono filmovi, ili TV serije biće označeni kao „tursko-srpska koprodukcija” ili „srpsko-turska koprodukcija”.

2. Takva identifikacija se pojavljuje zasebno u špici filma, ili TV serije, u svim komercijalnim reklamnim i promotivnim materijalima i uvek kada se koprodukcijski filmovi, ili TV serije prikazuju na bilo kom javnom događaju.

3. Osim ako se nadležni organi drugačije ne dogovore, koprodukcione filmove, ili TV serije na međunarodne festivale prijavljuje Strana većinskog koproducenta.

4. Koprodukcione filmove, ili TV serije proizvedene sa jednakim doprinosima na međunarodne festivale prijavljuje ona Strana čije državljanstvo ima režiser.

Član 81.

Doprinos u koprodukciji

1. Finansijski doprinosi producenata Strana mogu da budu u rasponu od dvadeset (20) do osamdeset (80) posto za svaki koprodukciono film, ili TV seriju. Pored toga, od koproducenta će se tražiti da daju efikasan tehnički i kreativan doprinos, srazmeran njihovom finansijskom ulaganju u koprodukciono film, ili TV seriju. Tehnički i kreativni doprinos treba da se sastoji od zajedničkog udela pisaca, glumaca, osoblja tehničke produkcije, laboratorija i objekata.

2. Svaki izuzetak od gore navedenih principa moraju da odobre nadležni organi koji mogu, u posebnim slučajevima, da odobre da odgovarajući finansijski doprinosi producenata dveju zemalje budu u rasponu od deset (10) do devedeset (90) posto.

3. U slučaju da srpskog koproducenta ili turskog koproducenta sačinjava više produkcijskih preduzeća, finansijski doprinos svakog preduzeća ne sme da bude manji od pet (5) posto od ukupnog budžeta koproducionog filma ili TV serije.

4. U slučaju da je producentu iz treće države odobreno da učestvuje u koprodukciji, njegov finansijski doprinos ne može da bude manji od deset (10) posto. U slučaju da koproducenta iz treće države sačinjava nekoliko produkcijskih preduzeća, finansijski doprinos svakog preduzeća ne sme da bude manji od pet (5) posto od ukupnog budžeta koproducionog filma ili TV serije.

Član 82.

Ulazak i privremeni boravak fizičkih lica i unos filmske ili televizijske opreme

1. U skladu sa svojim zakonskim propisima, svaka Strana će olakšati ulazak i privremeni boravak umetničkog i tehničkog osoblja i glumaca koje su angažovali koproducenti Strana za potrebe koprodukcije.

2. Strane će olakšati unošenje i iznošenje bilo koje filmske, ili televizijske opreme potrebne za proizvodnju koproducionih filmova, ili TV serija, kako je predviđeno ovim odeljkom, u skladu sa njihovim zakonodavstvom.

Član 83.

Podela dobiti

Podela dobiti između koproducentata treba da bude srazmerna doprinosu svakog koproducenta.

Član 84.

Prava intelektualne svojine

1. Za svrhe ovog odeljka i odredbi iz stava 3 (a) njegovog Dodatka, koproducenti će osigurati da prava intelektualne svojine, u meri u kojoj su uključena u bilo kojem elementu kinematografskog dela, pripadaju licima koja su učestvovala u stvaranju tog dela kao autorska prava autora i/ili prava nosilaca autorskih prava prema nacionalnim zakonima Strana. Takva prava intelektualne svojine će biti licencirana Stranama u pismenoj formi, pod uslovima koji su dovoljni za zadovoljenje ciljeva ovog odeljka.

2. Raspodela prava intelektualne svojine u koproducionom filmu, ili TV seriji, uključujući pitanja njihovog vlasništva i licenciranje, regulisaće se u ugovoru o koprodukciji.

3. Svaki koproducent će imati slobodan pristup svim originalnim koproducionim materijalima i pravo da ih umnožava ili štampa, ali ne i pravo da na bilo koji način koristi, ili prenosi prava intelektualne svojine vezana za navedeni materijal, osim kako su koproducenti odredili u ugovoru o koprodukciji.

4. Svaki koproducent je suvlasnik fizičke kopije originalnog negativa, ili drugog medija za snimanje u kome je urađena izvorna koprodukcija, što ne uključuje bilo kakva prava intelektualne svojine koja mogu biti uključena u pomenutoj fizičkoj kopiji, osim kako su koproducenti odredili u ugovoru o koprodukciji.

5. Kada je koprodukcija urađena na filmskom negativu, taj negativ se razvija u laboratoriji koju koproducenti zajednički odaberu, i u njoj se čuva, pod dogovorenim imenom.

6. Svaki koproducent ima pravo da zadrži po jednu kopiju originala prvog snimka kinematografskog dela, s tim da se na prava vezana za njegovo stvaranje i korišćenje primenjuju odredbe iz stava 1. i 2. ovog člana.

7. Ugovor o koprodukciji garantuje svakom od koproducenta zajedničko vlasništvo nad originalnim negativom slike i tona. Ugovor će sadržati odredbu da se ovaj negativ čuva na mestu koje koproducenti zajedno dogovore, i garantuje im slobodan pristup negativu.

8. Koproducenti su dužni da nakon proizvodnje filma, ili TV serije svakoj Strani daju po jednu titlovanu kopiju tog filma, ili TV serije.

Član 85.

Pododbor za koprodukciju filmova i TV serija

1. U cilju efikasnog sprovođenja i primene ovog odeljka, ovim se ustanovljava Pododbor za koprodukciju filmova i TV serija, koji je sastavljen od predstavnika nadležnih organa Strana, i kojim Strane zajednički predsedavaju (u daljem tekstu u ovom članu: Pododbor). Dužnosti Pododbora su:

- (a) ocenjivanje i praćenje sprovođenja i primene ovog odeljka u pogledu koprodukcije filmova, ili TV serija;
- (b) razmatranje pitanja vezanih za koprodukciju filmova, ili TV serija u cilju unapređenja trgovinskih odnosa između Strana i promovisanja efikasnog i transparentnog upravljanja njihovim procedurama za podnošenje prijave i za odobravanje statusa koprodukcije u skladu sa ovim odeljkom;
- (v) predlaganje inicijativa za dalje promovisanje saradnje u oblasti proizvodnje filmova ili TV serija;
- (g) izveštavanje Zajedničkog odbora o svojim nalazima i zaključcima razgovora; i
- (d) izvršavanje drugih zadataka koje mu dodeli Zajednički odbor.

2. Aktivnosti Pododbora ne dovode u pitanje postojeće, ili buduće odnose između nadležnih organa Strana u okviru njihovih nadležnosti.

Dodatak uz Odeljak o koprodukciji filmova i TV serija

Predviđen u članu 75. stav 2.

Pravila postupka

1. Prijave za kvalifikaciju filma, ili TV serije za ostvarivanja povlastica koje daje status koprodukcije podnose se nadležnim organima najmanje šezdeset (60) dana pre početka snimanja, ili ključne animacije filma, ili TV serije. Nadležni organi će razmotriti prijavu u roku od mesec dana nakon što Strana sa najvećim procentom finansijskog doprinosa izrazi svoje mišljenje. Odluka se saopštava podnosiocima prijave u roku od 10 dana. Ako Strana sa najvećim procentom finansijskog doprinosa, kao i nadležni organ daju pozitivno mišljenje, smatra se da je odobren status koprodukcije.

2. Nadležni organi obaveštavaju jedni druge o svojoj odluci po bilo kojoj takvoj prijavi za odobrenje statusa koprodukcije u roku od trideset (30) dana od dana podnošenja kompletne dokumentacije navedene u ovom dodatku.

3. Uz zahteve se obavezno prilažu sledeća dokumenta na engleskom jeziku:

- (a) Dokaz o licencnim aranžmanima u pogledu prava intelektualne svojine bilo koje vrste, uključujući naročito autorska prava i srodna prava („srodna prava” uključuju, između ostalog, producenta prava za film, ili TV seriju, prava glumca, prava proizvođača fonograma i prava emitera), koja su uključena u koprodukciju, ili iz nje proizilaze, u meri koja je dovoljna da bi se ispunili ciljevi ugovora o koprodukciji, uključujući i aranžmane odobrenja za javno objavljivanje, distribuciju, emitovanje, prikazivanje preko interneta, ili na drugi način, i prodaju, ili iznajmljivanje fizičkih, ili elektronskih kopija koprodukcije na teritoriji zemalja Strana, ali i u trećim zemljama, uključujući i odobrenja koja se odnose na autorska i srodna prava u vezi sa bilo kojim književnim, dramskim, muzičkim, ili umetničkim delima koja je podnosilac prijave adaptirao za svrhe koprodukcije;
  - (b) Potpisan ugovor o koprodukciji koji nadležni organi treba da odobre.
4. A. Ugovor o koprodukciji obavezno sadrži odredbe o sledećim pitanjima:
- (a) naziv koproduktionog filma, ili TV serije, čak i ako je privremen;
  - (b) ime pisca, ili lica odgovornog za adaptaciju teme, ako je uzeta iz književnog izvora;
  - (v) ime režisera (ako je potrebno, dozvoljena je sigurnosna klauzula za njegovu zamenu);
  - (g) budžet koproduktionog filma ili TV serije;
  - (d) iznos finansijskih doprinosa koproducenta;
  - (đ) finansijske obaveze svakog producenta u pogledu procentualne raspodele troškova vezanih za razvoj, razradu, produkciju i post-produkcijske troškove do stvaranja prve montirane verzije;
  - (e) raspodela prihoda i profita, uključujući podelu, ili udruživanje tržišta;
  - (ž) odgovarajuće učešće koproducenta u bilo kojim troškovima koji premašuju budžet, ili u koristima od bilo koje uštede u troškovima proizvodnje;

- (z) dodeljivanje prava intelektualne svojine u koprodukcionom filmu, ili TV seriji, uključujući vlasništvo autorskih prava autora i/ili nosilaca prava i njihovo licenciranje;
- (i) klauzula ugovora kojom se konstatuje da odobrenje filma, ili TV serije, kojim se dobija pravo na povlastice po ugovoru, ne obavezuje nadležne organe Strana da dozvole javno prikazivanje filma, ili TV serije. Isto tako, u ugovoru moraju da se navedu uslovi finansijskog izravnjanja između koproducenta u slučaju da nadležni organi Strana ne dozvole javno prikazivanje filma, ili TV serije kod te Strane, ili u trećim zemljama;
- (j) kršenje ugovora o koprodukciji;
- (k) klauzula koja obavezuje glavnog koproducenta da izvadi polisu osiguranja koja pokriva sve rizike produkcije;
- (l) orijentacioni datum početka snimanja;
- (lj) lista potrebne opreme (tehničke, umetničke ili druge) i osoblja, uključujući nacionalnu pripadnost osoblja i uloge koje će glumci igrati;
- (m) vremenski plan proizvodnje;
- (n) ugovor o distribuciji, ako je zaključen;
- (nj) način na koji će koprodukcija nastupati na međunarodnim festivalima;
- (o) druge odredbe koje traže nadležni organi.

B. Pored ugovora, nadležnom organu se obavezno dostavljaju sledeća dokumenta:

- (a) sinopsis koprodukcionog filma, ili TV serije;
- (b) obrada;
- (v) pun tekst scenarija;
- (g) spisak tehničkog i umetničkog osoblja koje proizvodi koprodukciju;
- (d) biografiju režisera;
- (đ) detaljan budžet i plan finansiranja;
- (e) dokument o prenosu intelektualne svojine za komercijalnu upotrebu produkcije;
- (ž) vremenski plan proizvodnje koprodukcionog filma, ili TV serije;
- (z) državljanstvo osoblja i uloge koje će glumci igrati.

5. Koproducenti će obezbediti svu dodatnu dokumentaciju i informacije koje nadležni organi smatraju neophodnim za obradu prijave, za odobrenje statusa koprodukcije, ili da bi mogli da kontrolišu koprodukciju, ili izvršenje ugovora o koprodukciji.

6. Bitne odredbe u originalnom ugovoru o koprodukciji mogu da se menjaju samo uz prethodno odobrenje nadležnih organa.

7. Za zamenu koproducenta potrebna je prethodna saglasnost nadležnih organa.

8. Nadležni organi se obavezno obaveštavaju o učešću producenata iz treće zemlje u koprodukciji.

VIII ODELJAK
ZAVRŠNE ODREDBE

Član 86.

Stupanje na snagu

Ovaj protokol stupa na snagu prvog dana drugog meseca nakon prijema obaveštenja, diplomatskim putem, kojim se potvrđuje da su završene sve interne pravne procedure Strana predviđene radi njihovog stupanja na snagu.

KAO POTVRDU TOGA, dole potpisani, propisno ovlašćeni punomoćnici, potpisali su ovaj protokol.

Sačinjeno u Ankari, dana 30. januara 2018, u dva izvorna primerka na srpskom, turskom i engleskom jeziku, s tim da je tekst na svakom od ovih jezika jednako verodostojan. U slučaju neslaganja u tumačenju ovog protokola, merodavan je tekst na engleskom jeziku.

Za Republiku Srbiju

Rasim LjAJIĆ, s.r.
Potpredsednik Vlade i
ministar trgovine, turizma i
telekomunikacija

Za Republiku Tursku

Nihat ZEJBEKČI, s.r.
Ministar ekonomije

ANEKS I

LISTE POSEBNIH OBAVEZA

OBJAŠNJENJA

1. U identifikovanju pojedinih sektora i podsektora, gde je navedeno, CPC označava Centralnu klasifikaciju proizvoda kao što je navedeno u Zavodu za statistiku Ujedinjenih nacija, Statistička dokumenta, Serije M, Br. 77 CPC Privremene Centralne klasifikacije proizvoda iz 1991. godine. Poštanske/kurirske usluge su definisane u koloni odnosnog sektora ili podsektora. Telekomunikacione usluge u Listi posebnih obaveza Srbije su definisane u koloni odnosnog sektora ili podsektora. Finansijske usluge su definisane u skladu sa Odeljkom o finansijskim uslugama. CPC broj koji sadrži jednu zvezdicu "*" označava da je navedena usluga komponenta više agregirane CPC kategorije specificirane na drugom mestu u ovoj listi klasifikacije. CPC broj koji sadrži dve zvezdice "**" označava da je obuhvaćen deo sektora. "Ne obavezujemo se*" označava "nedostatak tehničke izvodljivosti".

2. Redosled sektora usluga, podsektora i aktivnosti u ovoj listi je u skladu sa Listom klasifikacije sektora usluga u dokumentu Svetske trgovinske organizacije MTN.GNS/W/120, od 10. jula 1991. godine.

3. Prava i obaveze koje proističu iz ovih listi neće imati efekat samo-izvršenja i na taj način ne prenose nikakva prava direktno na fizička ili pravna lica.

4. Ništa u ovim listama posebnih obaveza neće biti tumačeno na štetu izvršenja bilo koje mere u skladu sa procedurama spoljnotrgovinskog režima i carinskih procedura svake Strane u vezi sa robom, u skladu sa međunarodnim sporazumima koje je svaka Strana potpisala. U tom smislu, u vezi sa sektorima usluga, podsektorima ili aktivnostima gde bi uvoz i/ili izvoz robe mogao biti sastavni deo pružanja usluga, kao što su usluge distribucije, usluge održavanja i popravke, tehnička ispitivanja i usluge analize, svaka relevantna mera spoljne trgovine i/ili carinska mera će nastaviti da se primenjuje, čak i ako nije navedena, na usluge i pružaoce usluga iz druge Strane.

LISTA POSEBNIH OBAVEZA

REPUBLIKA SRBIJA

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
I. HORIZONTALNE OBAVEZE Svi sektori uključeni u ovu listu			
Aktivnosti koje mogu biti predmet javnog ili privatnog monopola	(3) Usluge koje se smatraju javnim uslugama na nacionalnom ili lokalnom nivou mogu biti predmet javnih monopola ili ekskluzivnih prava koja se dodeljuju privatnim pružaocima usluga ¹ .		
Investicije	(3) Strani državljanin ne može imati većinsko vlasništvo u privrednim društvima koja se nalaze u posebnim područjima (kao što su pogranično područje, nacionalni parkovi i vojne oblasti). Strani državljanin mogu osnovati ili investirati u takvo privredno društvo samo u saradnji sa domaćim državljaninom. NE OBAVEZUJEMO SE osim za akcionarska društva, društva s ograničenom odgovornošću,	(3) Tretman koji se dodeljuje filijalama koje imaju registrovanu kancelariju, centralnu administraciju ili sedište u Srbiji se ne dodeljuje ograncima ili agencijama osnovanim u Srbiji. Filijalama koje imaju samo registrovanu kancelariju u Srbiji	

¹ **Objašnjenje:** Javne usluge postoje u sektorima, kao što su: energetika, transportne usluge i usluge povezane sa svim načinima transporta, naučne i tehničke konsultacije, istraživanje i razvoj u društvenim naukama, usluge tehničkog testiranja i analiza, zaštite životne sredine, zdravstvene usluge. Ekskluzivna prava na ovakve usluge se obično daju privatnim pružaocima usluga uz koncesiju nadležnih organa, i podležu posebnim obavezama za usluge. S obzirom na to da javne usluge postoje i na lokalnom nivou potpuna sektorska lista nije praktična

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	komanditna i ortačka društva, ogranke i predstavništva turskih kompanija.	može se dati manje povoljan tretman, osim ako se ne pokaže da imaju efektivnu i stalnu vezu sa srpskom privredom.	
Kupovina/vlasništvo nad nekretninama		<p>(3) Poljoprivredno zemljište ne može biti u vlasništvu stranog pravnog ili fizičkog lica.</p> <p>Zakup građevinskog zemljišta je ograničen na 99 godina.</p> <p>NE OBAVEZUJEMO SE izuzev što je privrednim društvima sa stranim kapitalom dozvoljeno da stiču vlasništvo nad nekretninama u Srbiji radi obavljanja poslovne delatnosti navedne u osnivačkom aktu privrednog društva.</p>	
Prisustvo fizičkih lica	<p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE osim za mere koje se odnose na ulazak i privremeni boravak u Srbiji sledećih kategorija fizičkih lica koje pružaju usluge, osim ako je drugačije naznačeno u delu koji se odnosi na posebne sektore:</p> <p>i) Poslovni posetioci (PP): dozvoljen je ulazak i privremeni boravak sledećih kategorija:</p>	(4) NE OBAVEZUJEMO SE osim za mere koje se odnose na kategorije fizičkih lica i pod ograničenjima istaknutim u koloni pristupa tržištu.	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>- osnivanje komercijalnog prisustva: lica zaposlena na višim pozicijama, definisanim u tački ii) a) unutar pravnog lica koje je odgovorno za osnivanje komercijalnog prisustva pružaoca usluge u Srbiji.</p> <p>- prodavci usluge: lica koja kao predstavnici pružaoca usluga pregovaraju o prodaji usluga ili zaključuju ugovor o prodaji usluga za tog pružaoca usluga, ali sami nisu angažovani u direktnoj prodaji ili pružanju usluga potrošačima.</p> <p>Poslovni posetioци su fizička lica koja privremeno borave u Srbiji bez sticanja naknade od ili unutar Srbije, kao i bez traženja zaposlenja u Srbiji.</p> <p>Ulazak i privremeni boravak poslovnih posetilaca je dozvoljen u trajanju do 90 dana u šestomesečnom periodu.</p> <p>ii) Transferi u okviru kompanija (TOK) Uslovi za ulazak su:</p> <p>- fizičko lice mora biti zaposleno u pravnom licu osnovanom na teritoriji</p>		

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>Turske najmanje godinu dana do dana ulaska.</p> <ul style="list-style-type: none"> - fizičko lice je privremeno premešteno radi pružanja usluge na teritoriji Srbije unutar dela (filijale, ogranka ili predstavništva) gore navedenog pravnog lica koje efektivno pruža slične usluge u Srbiji. - fizičko lice mora spadati u jednu od sledećih kategorija: <ul style="list-style-type: none"> a) <u>Direktori</u>: Lica na višim pozicijama unutar pravnog lica, koja su članovi upravnih odbora, nadzornih ili izvršnih odbora pravnog lica ili predstavništva, ogranka ili drugog organizacionog dela pravnog lica pod uslovom da nisu vlasnici tog pravnog lica. b) <u>Viši rukovodioci</u>: Lica zaposlena na rukovodećim ili nadzornim pozicijama, koja svakodnevno nadziru rad zaposlenih. c) <u>Specijalisti</u>: Fizička lica koja rade u pravnom licu i poseduju specifična znanja neophodna za oblast delatnosti pravnog lica, istraživačku opremu, tehniku ili upravljanje. U proceni ovakvog znanja, u obzir će se 		

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>uzeti ne samo znanja specifična za pravno lice, već i da li lice ima visok nivo kvalifikacija, uključujući adekvatno profesionalno iskustvo u odnosu na vrstu posla ili aktivnosti koje zahtevaju specifično tehničko znanje, uključujući članstvo u akreditovanim profesijama.</p> <p>Ulazak i privremeni boravak TOK je inicijalno ograničen na godinu dana sa mogućnošću produženja.</p> <p>iii) Diplomirani pripravnici su fizička lica koja su zaposlena u pravnom licu osnovanom na teritoriji Turske najmanje jednu godinu, imaju univerzitetsku diplomu i privremeno su premeštena u pravno lice na teritoriji Srbije, u cilju razvoja karijere ili sticanja obuke u poslovnim tehnikama i metodama.</p> <p>Od primaoca pripravnika može se zahtevati da podnese program obuke koji pokriva vreme boravka radi prethodnog odobrenja, kojim bi se pokazalo da je svrha boravka obuka koja odgovara nivou univerzitetske</p>		

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	diplome. Ulazak i privremeni boravak pripravnika odobrava se na period do jedne godine.		

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
II. POSEBNE SEKTORSKE OBAVEZE			
1. POSLOVNE USLUGE			
A. Profesionalne usluge			
a) Pravne usluge - Savetodavne i konsultantske usluge za strano i međunarodno pravo (deo SRS 861) Izuzev usluga pravnog savetovanja, dokumentovanja i izdavanja potvrda koje pružaju pružaoci usluga kojima je poverena javna funkcija (pružanje notarskih usluga je izuzeto)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
b) Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 86212 osim „usluge revizije”, 86213, 86219 i 86220)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
b) Usluge revizije (CPC 86211 i 86212 osim računovodstvenih usluga)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE. (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
c) Usluge u vezi sa oporezivanjem (deo CPC 863 koji se odnosi na usluge savetovanja ²)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
d) Arhitektonske usluge ³ (CPC 8671)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA	
e) Usluge inženjeringa ⁴ (CPC 8672)	(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
f) Usluge integrisanog inženjeringa ⁵ (CPC 8673)			
g) Urbano planiranje i usluge pejzažne arhitekture (CPC 8674)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NE OBAVEZUJEMO SE (4) NE OBAVEZUJEMO SE	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NE OBAVEZUJEMO SE (4) NE OBAVEZUJEMO SE	
i) Veterinarske usluge (CPC 932)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
B. Kompjuterske i srodne usluge	(1) NEMA OGRANIČENJA osim za	(1) NEMA OGRANIČENJA osim za	

² Ne uključuje savetodavno i pravno zastupanje u poreskim stvarima, za koje su obaveze preuzete u okviru pravnih usluga (deo SRS 861).

^{3,4,5} Strani inženjeri i arhitekta mogu se angažovati na pružanju inženjerskih i arhitektonskih usluga u Srbiji tek pošto postanu privremeni članovi odgovarajuće profesionalne komore pri Inženjerskoj komori Srbije.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
⁶ (CPC 84** osim drugih kompjuterskih usluga (CPC 849) različitih od usluga za obuku zaposlenog osoblja klijenta (CPC 84990**))	usluge baza podataka koje uključuju usluge skladištenja podataka, hostinga podataka i web hostinga podataka (CPC 844). (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	usluge baza podataka koje uključuju usluge skladištenja podataka, hostinga podataka i web hostinga podataka (CPC 844). (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
C. Usluge istraživanja i razvoja			
(b) Usluge istraživanja i razvoja u društvenim naukama (CPC 852)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(c) Interdisciplinarne usluge istraživanja i razvoja (CPC 853)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
D. Usluge u vezi sa nekretninama⁷			
(a) U vezi sa sopstvenom ili iznajmljenom imovinom (CPC 821)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(b) Na osnovu honorara ili ugovora (CPC 822)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	

⁶ U mnogim slučajevima, kompjuterske i slične usluge omogućavaju pružanje drugih usluga elektronskim i drugim sredstvima. Međutim, u takvim slučajevima, postoji značajna razlika između kompjuterskih i sličnih usluga (npr. web-hosting) i druge usluge (npr. računovodstvene, knjigovodstvene i revizorske usluge; arhitektonske; medicinske i stomatološke usluge) koje se pružaju kompjuterskim i sličnim uslugama. Druge usluge, bez obzira na to da li se pružaju kompjuterskim ili sličnim uslugama nisu obuhvaćene CPC 84.

⁷ Obuhvaćena usluga odnosi se na profesiju agenta nekretnina i ne utiče na bilo koje pravo i/ili ograničenje za fizička i pravna lica koja kupuju nekretnine.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
E. Usluge iznajmljivanja/lizinga bez operatera			
(b) U odnosu na avione (CPC 83104)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NE OBAVEZUJEMO SE (3) NE OBAVEZUJEMO SE (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NE OBAVEZUJEMO SE (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(c) U odnosu na drugu transportnu opremu (CPC 83101 + 83102 + 83105)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(d) U odnosu na druge mašine i opremu (CPC 83106 - 83109)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
F. Druge poslovne usluge			
(a) Usluge reklamiranja (CPC 871)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(b) Usluge istraživanja tržišta i javnog mnjenja (CPC 864)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(c) Usluge menadžment savetovanja (CPC 865)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(d) Usluge u vezi sa menadžment savetovanjem (CPC 866)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(e) Usluge tehničkog testiranja i analize (CPC 8676)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(f) Usluge vezane za poljoprivredu, lov i šumarstvo (deo CPC 881 koji se odnosi na savetodavne i konsultantske usluge)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(g) Usluge vezane za ribarstvo (deo CPC 882 koji se odnosi na savetodavne i konsultantske usluge)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(m) Usluge koje se odnose na naučno i tehničko savetovanje (CPC 8675)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(n) Usluge održavanja i popravke opreme (osim pomorskih i vazdušnih plovila ili druge transportne opreme) (CPC 633 + 8861-8866)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(o) Usluge čišćenja zgrada (CPC 874)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE* (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE* (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(p) Fotografске usluge (CPC 875)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(q) Usluge pakovanja (CPC 876)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA	

* Zbog nedostatka tehničke izvodljivosti.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(r) Štamparske i izdavačke usluge (deo CPC 88442**) osim štampanja i izdavanja Službenog glasnika i udžbenika	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(s) Usluge organizovanja konvencija (CPC 87909, usluge planiranja, upravljanja i marketinga konvencija i sličnih događaja)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(t) Ostalo: - Usluge prevođenja i tumačenja (deo CPC 87905) Osim usluga sudskih prevodilaca i tumača	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
2. KOMUNIKACIONE USLUGE			
A. Poštanske usluge⁸ B. Kurirske usluge (CPC 7512) Usluge vezane za postupanje ⁹ sa poštanskim pošiljkama ¹⁰ prema sledećoj listi podsektora, bilo za domaće ili inostrane destinacije. (a) Obrada adresovanih pismonosnih pošiljaka u bilo kojoj vrsti klasičnog prenosa ¹¹ , uključujući: - Hibridne poštanske usluge; - Direktnu poštu. (b) Obrada adresovanih pošiljaka i paketa ¹² (c) Obrada adresovanih štampanih stvari ¹³ (d) Obrada gore navednih pošiljaka pod (a) do (c) (e) Ekspresne kurirske usluge ¹⁴ za gore navedene pošiljke od (a) do (c)	(1) Potrebno je osnivanje u Srbiji. (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) Potrebno je osnivanje u Srbiji. (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	

⁸ S obzirom da su pregovori o načinima preuzimanja obaveza u ovom sektoru još uvek u toku, obaveza je preuzeta na osnovu predložene klasifikacije STO Sekretarijatu od strane EU i njenih članica 23. marta 2001. godine (doc.S/CSS/W/61) i na osnovu Preporuka za preuzimanje obaveza u poštanskim i kurirskim uslugama predloženim od strane EU 17. februara 2005. godine (WTO doc. TN/SW/30) bez uticaja na ishod pregovora o načinima preuzimanja obaveza u ovom sektoru poštanskih i kurirskih usluga.

⁹ Termin "postupanje" obuhvata prijem, preradu, prenos i uručenje.

¹⁰ Termin "poštanske pošiljke" se odnosi na pošiljke sa kojima se postupa od strane bilo kog komercijalnog operatora, bilo javnog ili privatnog.

¹¹ Npr. pisma, dopisnice.

¹² Knjige, katalozi su uključeni ovde i unutar dole navedenog.

¹³ Žurnali, dnevne novine, mesečnici.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
<p>(f) Postupanje sa neadresovanom poštom</p> <p>(g) Razmena dokumenata¹⁵</p> <p>Isključujući poštanske usluge za koje postoji opšta obaveza univerzalne usluge i/ili postoji obaveza finansijske kontribucije u fond za kompenzaciju.</p> <p>Podsektori (a), (d) i (e) su isključeni kada spadaju unutar usluga koje mogu biti rezervisane, a to su: za pismonosne pošiljke čija je cena pet puta manja od javne osnovne tarife, pod uslovom da im je masa manja od 350 grama¹⁶. Registrovane poštanske usluge u okviru sudskih i upravnih postupaka takođe su isključene.</p>			
<p>C. Telekomunikacije</p> <p>Obaveze koje je preuzela Srbija zasnivaju se na principu unosa obaveza u liste koncesija sadržanim u „Preporukama za unos koncesija u oblasti baznih telekomunikacionih usluga” (S/GBT/W/2 Rev.1) i „Ograničenja pristupa tržištu u domenu dostupnosti frekvencija” (S/GBT/W/3).</p>			

¹⁴ Ekspresne kurirske usluge mogu obuhvatiti, pored veće brzine i pouzdanosti, elemente dodatne vrednosti kao što su preuzimanje od mesta porekla, lična dostava primaocu pošiljke, pronalaženje i praćenje, mogućnost promene destinacije i primaoca pošiljke tokom tranzita i potvrda o prijemu pošiljke.

¹⁵ Odredba načina, uključujući uručenje od ad hoc prostorija, kao i prenos treće strane, dozvoljavajući samo-uručenje kroz uzajamnu razmenu poštanskih pošiljaka između korisnika koji su prihvatili korišćenje ove usluge. Termin “poštanske pošiljke” se odnosi na pošiljke sa kojima se postupa od strane bilo kog komercijalnog operatora, bilo javnog ili privatnog.

¹⁶ „Korespondencija”: prepiska u pisanoj formi u bilo kojoj vrsti klasičnog prenosa koja će biti preneti i uručena na adresu naznačenu od strane pošiljaoca na samoj pošiljci ili na njenom omotu. Knjige, katalogi, dnevne novine i mesečnici se ne smatraju korespondencijom.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
Sve usluge prenošenja i prijema signala elektromagnetnim sredstvima ¹⁷ , izuzev emitovanja ¹⁸ . Usluge telekomunikacije ne obuhvataju sadržaj ekonomskih aktivnosti za čiji transport su potrebne telekomunikacione usluge.	(1) NEMA OGRANIČENJA osim za usluge povratnih poziva. (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA osim za pružanje usluga javne fiksne telefonske mreže tokom tranzicionog perioda od pet godina od dana pristupanja STO. (4) NE OBAVEZUJEMO SE osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
3. USLUGE GRAĐEVINARSTVA I POVEZANE USLUGE INŽENJERINGA			
A. Opšti građevinski poslovi visokogradnje (CPC 512) B. Opšti građevinski poslovi niskogradnje (CPC 513) C. Usluge instalacije i montaže (CPC 514 + 516) D. Završni radovi u visokogradnji (CPC 517) E. Ostalo	(1) Ove usluge mogu da pružaju samo pravna lica koja su registrovana u Srbiji i profesionalci licencirani u Srbiji. (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) Ove usluge mogu da pružaju samo pravna lica koja su registrovana u Srbiji i profesionalci licencirani u Srbiji. (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	

¹⁷ Objašnjenje: Podsektori od 2.C.h) do 2.C.m) Liste klasifikacije sektora usluga, sadržane u MTN.GNSW/120 (usluge dodatne vrednosti) i podsektori od 2.C.a) do 2.C.g) ove liste su uključeni ovde. Podsektor 2.C.o) Liste klasifikacije je takođe uključen ovde do obima kojim potpada pod ovu definiciju. Za potrebe ove liste, podsektor 2.C.n) Liste klasifikacije („Internet informacije i/ili obrada podataka uključujući transakcione procese“) predstavljaju kompjuterske i slične usluge i, kao takve su navedene u ovoj listi obaveza pod 1.B.

¹⁸ Emitovanje se definiše kao neometan proces prenosa potreban za distribuciju signala TV i radio programa širokoj populaciji i ne uključuje kontribucione linkove između operatera.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
(CPC 511+515+518)			
4. USLUGE DISTRIBUCIJE			
Niže navedeni pod-sektori isključuju distribuciju genetski modifikovanih organizama, duvana i proizvoda od duvana, lekova i medicinskih sredstava, oružja i municije, sirove nafte, rafiniranih proizvoda od benzina i prirodnog gasa.			
A. Komisione usluge (CPC 621 + 61111 + 6113)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA	
B. Usluge trgovine na veliko (CPC 622 + CPC 61111 + 6113 + 6121)	(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
C. Usluge trgovine na malo (CPC 631 + 632 + 61112 + 6113, 6121)			
D. Usluge davanja franšize (CPC 8929)			
5. USLUGE OBRAZOVANJA			
Sve niže navedene usluge obrazovanja odnose se samo na potpuno privatno finansirane pružaoce usluga.			
A. Usluge osnovnog obrazovanja (CPC 921)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA	
B. Usluge srednjeg obrazovanja (CPC 922)	(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
C. Usluge visokog obrazovanja (CPC 923)			
D. Obrazovanje odraslih (CPC 924)			
E. Druge usluge obrazovanja (CPC 929)			
6. USLUGE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE			
A. Voda za ljudsku upotrebu i	(1) NEMA OGRANIČENJA	(1) NEMA OGRANIČENJA	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
upravljanje otpadnim vodama Usluge tretmana otpadnih voda, koje odgovaraju kanalizacionim uslugama (deo CPC 9401 koji se odnosi na savetodavne usluge)	(2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
B. Upravljanje čvrstim/opasnim otpadom Usluge uklanjanja otpada (deo CPC 9402 koji se odnosi na savetodavne usluge) Sanitarne i slične usluge (deo CPC 9403 koji se odnosi na savetodavne usluge)			
F. Zaštita biodiverziteta i pejzaža Usluge zaštite prirode i pejzaža (deo CPC 9406 koji se odnosi na savetodavne usluge)			
C. Zaštita vazduha i klime (deo CPC 9404 koji se odnosi na savetodavne usluge) Odgovara uslugama čišćenja od izduvnih gasova	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
E. Smanjenje buke i vibracija (deo CPC 9405 koji se odnosi na savetodavne usluge)			
7. FINANSIJSKE USLUGE			

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
<p>Kao opšte pravilo, a na nediskriminatoran način, finansijske institucije osnovane u Srbiji moraju biti osnovane u specifičnoj pravnoj formi. Društva za re/osiguranje, banke, brokerska i dilerska društva, investicioni fondovi, osnivači vanberzanskih tržišta i berze moraju biti osnovani kao akcionarska društva. Izuzetno, društva za posredovanje u osiguranju, društva za zastupanje u osiguranju, pravna lica za pružanje savetodavnih usluga o investicijama i društva za upravljanje investicionim fondovima moraju biti osnovana kao akcionarska društva ili društva sa ograničenom odgovornošću. Društvo za upravljanje imovinom koje obavlja aktivnosti upravljanja i organizovanja dobrovoljnog penzijskog fonda mora biti osnovano kao zatvoreno akcionarsko društvo. Otvaranje ogranaka finansijskih institucija koje imaju pravno registrovano sedište van Srbije biće dozvoljeno nakon perioda od 7 godina od dana pristupanja Srbije STO.</p> <p>Strane banke mogu osnivati podređena društva ili predstavništva¹⁹ na teritoriji Srbije. Dozvoljena su samo predstavništva stranih banaka i ona se ne mogu baviti bankarskim poslovima – obim njihovog rada je ograničen na istraživanje tržišta, pripremne aktivnosti i predstavljanje njihove matične banke.</p> <p>Najmanje jedan član upravnog odbora i najmanje jedan član izvršnog odbora banke mora aktivno znati srpski jezik i imati prebivalište u Srbiji, dok svi ostali članovi izvršnog odbora banke moraju imati boravište u Srbiji.</p> <p><u>Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem</u></p> <p>Strano društvo za re/osiguranje mora da osnuje podređeno društvo kao akcionarsko društvo. Otvaranje ogranaka će biti dozvoljeno nakon 7 godina od dana pristupanja Srbije STO. Društvo za osiguranje ne može da pruža usluge i životnog i neživotnog osiguranja istovremeno. Izuzetno, društvo za osiguranje koje pruža osiguranje života može da obavlja aktivnosti osiguranja od priključne nezgode i dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja u delu koji pokriva troškove lečenja za lica sa kojima je zaključen ugovor o osiguranju života.</p> <p>Najmanje jedan član nadzornog odbora društva za re/osiguranje i najmanje jedan član izvršnog odbora mora aktivno znati srpski jezik i mora imati prebivalište u Srbiji, dok svi ostali članovi izvršnog odbora moraju imati boravište u Srbiji.</p> <p>Posrednici u osiguranju ne mogu obavljati poslove zastupanja u osiguranju.</p> <p>Obavezna osiguranja kao što su zdravstveno, penzijsko i osiguranje depozita isključivo pružaju državna tela (Republički fond za zdravstveno</p>			

¹⁹ Predstavništvo znači organizacioni deo banke jedne Strane osnovano na teritoriji druge Strane, bez pravnog subjektiviteta, koji ne obavlja aktivnosti koje može obavljati banka, već obavlja aktivnosti u vezi sa istraživanjem tržišta i koji predstavlja banku čiji je deo.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
<p>osiguranje, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje i Agencija za osiguranje depozita, respektivno), mada se ove usluge mogu pružati na komercijalnoj osnovi iznad propisanog minimuma socijalne zaštite.</p> <p><u>Usluge tržišta kapitala i investicione usluge</u></p> <p>U skladu sa zakonima koji regulišu tržište kapitala i investicione fondove samo finansijske institucije osnovane i registrovane u Srbiji, koje imaju dozvolu za rad nadležnih organa u Srbiji (kao što su Narodna banka Srbije (NBS), Komisija za hartije od vrednosti (Komisija za HoV)) mogu pružati u Srbiji investicione usluge i usluge u vezi sa tržištem kapitala.</p> <p>Sve investicione i dodatne investicione usluge u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala mogu obavljati samo investiciona društva (brokersko – dilerska društva i ovlašćene banke) osnovane u Srbiji i koje imaju dozvolu Komisije za HoV za pružanje ovih usluga. Kreditne institucije koje imaju dozvolu NBS, mogu pružati samo dodatne usluge bez dozvole Komisije za HoV.</p> <p>Samo investiciona društva koja imaju dozvolu za rad Komisije za HoV mogu trgovati na regulisanom tržištu ili multilateralnoj trgovačkoj platformi (MFT), dok druga lica mogu trgovati na ovakvim tržištima samo kroz posredovanje ovih društava. Samo investiciona društva koja imaju dozvolu Komisije za HoV imaju pravo da posreduju u transakcijama na vanberzanskom (OTC) tržištu.</p> <p>Investiciono društvo neće inicirati aktivnost za koju je dobilo dozvolu, pre upisa te aktivnosti u Registar privrednih subjekata u Srbiji.</p> <p>Obaveze kliringa i saldiranja koje proističu iz transakcija finansijskim instrumentima zaključenim u Srbiji izvršavaju se jedino preko Centralnog registra, depoa i kliringa hartija od vrednosti (akcionarsko društvo sa najmanje 51% državnog kapitala). Pravo pristupa informacijama i dokumentima Centralnog registra hartija od vrednosti (CRHoV) imaju samo članovi CRHoV koji drže račune za zakonite imaoce, zakoniti imalac finansijskog instrumenta ili bilo koje lice koje dokaže pravni interes za finansijski instrument.</p> <p>Zakon o investicionim fondovima reguliše aktivnosti i operacije investicionih fondova kroz društva za upravljanje, koja imaju dozvolu nadležne institucije Srbije, koja mogu osnovati domaća i strana fizička i pravna lica pod istim uslovima.</p> <p>Svakim oblikom kolektivnog investiranja osnovanim u Srbiji u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima mora upravljati društvo za upravljanje, osnovano u Srbiji i koje ima dozvolu Komisije za HoV.</p> <p>Kastodi usluge pružaju kastodi banke koje su kreditne institucije sa dozvolom Komisije za HoV za obavljanje ovih usluga, a osnovane u Srbiji.</p>			

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
<p>Zakon o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima reguliše aktivnosti dobrovoljnih penzijskih fondova i društava za upravljanje ovim fondovima. U skladu sa navedenim zakonima, dobrovoljne penzijske fondove mogu organizovati i njima upravljati isključivo društva sa dozvolom za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom osnovana u Srbiji.</p> <p>Društva za upravljanje mogu osnovati domaća i strana fizička i pravna lica. Više od 50% učešća u kapitalu, i/ili prava glasa u društvu za upravljanje mora imati pravno lice koje se bavi bankarskim poslovima, poslovima osiguranja ili delatnošću penzijskih fondova, ili lice koje u navedenom licu ima više od 50% učešća u kapitalu i/ili prava glasa.</p>			
<p>(a) <u>Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem</u></p>			
<p>(i) Direktno osiguranje (A) Životno</p>	<p>(1), (2) NE OBAVEZUJEMO SE, osim za osiguranje: - stranih državljana u Srbiji (ne odnosi se na propisano obavezno osiguranje za takva lica u Srbiji); - zaposlenih u srpskim privrednim društvima osnovanim radi obavljanja poslovnih aktivnosti u inostranstvu, koje su u vlasništvu domaćih lica ili zajedničkom vlasništvu domaćih i stranih lica ukoliko se ovo zahteva stranim propisima ili je izričito predviđeno u aktu udruživanja takvih kompanija; (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(1), (2) NE OBAVEZUJEMO SE osim kako je navedeno u koloni pristupa tržištu. (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
(B) Neživotno	<p>(1), (2) NE OBAVEZUJEMO SE, osim za osiguranje koje se odnosi na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - investicione radove u inostranstvu koje izvide domaća privredna društva i opremu za njihovo izvođenje – ukoliko je ovo bilo navedeno u ugovoru o izvođenju radova ili propisano regulativom zemlje u kojoj se radovi izvode; - inostrane kredite, radi osiguranja vraćanja tih kredita – ako je to, na zahtev davaoca kredita, predviđeno ugovorom; - brodove koji se prave ili popravljaju – ukoliko je eksplicitno navedeno u ugovoru sa stranim kupcem ili naručiocem; - prekomorske brodove – osiguranje vlasnika broda od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima i njihovoj imovini; - robu koja se izvozi iz Srbije ili uvozi u Srbiju - ako se prevoz te robe ne vrši na rizik domaćeg pravnog ili fizičkog lica; - imovinu i zaposlene domaćih 	(1), (2) NE OBAVEZUJEMO SE osim kako je navedeno u koloni pristupa tržištu.	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>privrednih društava u vlasništvu domaćih lica ili u zajedničkom vlasništvu sa stranim licima, koje su osnovane za obavljanje delatnosti u inostranstvu ako se to zahteva regulativom strane zemlje ili je eksplicitno navedeno u osnivačkom aktu te kompanije;</p> <p>- za slučaj nastanka štete kao posledice kliničkog ispitivanja stranih lekova i medicinskih sredstava radi njihovog stavljanja u promet na tržište Srbije, ukoliko ugovor o osiguranju propisuje nadležnost srpskih sudova i drugih organa odgovornih za odlučivanje o odštetnim zahtevima;</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	
(ii) Reosiguranje i retrocesija	(1), (2) NE OBAVEZUJEMO SE, osim za rizike osigurane pod načinima pružanja usluga (1) i (2) pod (i) i za rizike koje domaći	(1), (2) NE OBAVEZUJEMO SE osim kako je navedeno u koloni pristupa tržištu.	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	reosigurači nisu u mogućnosti sami da pokriju. (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(iii) Posredovanje u osiguranju npr. posredovanje i zastupanje u osiguranju	(1), (2) NE OBAVEZUJEMO SE, osim za usluge osiguranja za koje su obaveze preuzete u okviru podsektora (i) i (ii). (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE	(1), (2) NE OBAVEZUJEMO SE osim kako je navedeno u koloni pristupa tržištu. (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE	
(iv) Pomoćne usluge u osiguranju npr. konsultantske usluge, aktuarske usluge, procene rizika i naplate odštetnih zahteva	(1), (2) NE OBAVEZUJEMO SE, osim za usluge osiguranja za koje su obaveze preuzete u okviru podsektora (i) i (ii). (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1), (2) NE OBAVEZUJEMO SE osim kako je navedeno u koloni pristupa tržištu. (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(b) Bankarske i ostale finansijske usluge (isključujući osiguranje)			
(v) Primanje depozita i ostalih novčanih sredstava za koje postoji obaveza vraćanja od stanovništva	(1), (2) NE OBAVEZUJEMO SE, osim - za banke koje mogu slobodno da drže devize na svojim računima u inostranstvu; - za druga pravna lica koja mogu da drže devize na svojim računima u inostranstvu po odobrenju	(1), (2) NE OBAVEZUJEMO SE osim kako je navedeno u koloni pristupa tržištu.	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>NBS, u sledećim slučajevima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - za finansiranje izvođenja investicionih radova u inostranstvu, na osnovu ugovora sa investitorom, odnosno stranim kreditorom, - za finansiranje istraživačkih radova u inostranstvu, na osnovu ugovora o koncesiji za te radove, - za plaćanje tekućih troškova obavljanja delatnosti predstavništava ili ogranaka pravnih lica u inostranstvu, kao i za plaćanje usluga u međunarodnom robnom i putničkom prometu, - za polaganje garantnog depozita radi učestvovanja na licitaciji ili tenderu, - za korišćenje stranog finansijskog kredita koji je namenjen za plaćanja uvoza robe i usluga, i za vraćanje prethodno iskorišćenih stranih kredita (refinansiranje), - za plaćanje radi kupovine hartija od vrednosti u inostranstvu, - za deponovanje i ulaganje sredstava društava za osiguranje u inostranstvu po 		

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>odobrenju NBS izdatog u skladu sa Zakonom o osiguranju,</p> <ul style="list-style-type: none"> - za prikupljanje donacija i novčanih priloga iz inostranstva za naučne, kulturne i humanitarne svrhe, - za naplate po sudskom rešenju u inostranstvu, ako je tim rešenjem uslovljeno da se naplata vrši preko računa u inostranstvu, na osnovu sudskog rešenja, - za plaćanje troškova boravka u inostranstvu koji su povezani s lečenjem, na osnovu odgovarajuće dokumentacije koju je izdala nadležna zdravstvena institucija u Srbiji. <p>(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u</p>	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
		horizontalnim obavezama.	
(vi) Davanje svih vrsta kredita, uključujući potrošačke-kredite, hipotekarne kredite, faktoring i finansiranje komercijalnih transakcija	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NE OBAVEZUJEMO SE (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NE OBAVEZUJEMO SE (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(vii) Finansijski lizing	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(viii) Sve platne usluge i usluge prenosa novca uključujući kreditne, platne i debitne kartice, putne čekove i bankovne menice	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NE OBAVEZUJEMO SE (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(ix) Garancije i druga jemstva	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(x) Trgovanje za sopstveni račun ili za račun klijenata na berzi, vanberzanskom tržištu ili na drugi način, sledećim:			

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
(A) instrumentima tržišta novca (uključujući čekove i menice); (B) devizama;	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) Samo banke koje imaju dozvolu mogu trgovati instrumentima tržišta novca i devizama. (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(C) izvedenim finansijskim instrumentima koji obuhvataju, ali se ne ograničavaju na fjučerse i opcije; (D) instrumentima deviznog kursa i kamatne stope, uključujući i proizvode kao što su svopovi i kamatni forvardi; (E) prenosivim hartijama od vrednosti; (F) drugim utrživim instrumentima i finansijskim sredstvima, kao i zlatnim polugama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(xi) Učestvovanje u izdavanju (javnom i nejavnom) svih vrsta hartija od vrednosti, uključujući usluge pokroviteljstva u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata uz obavezu otkupa, usluge u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa i pružanje usluga u vezi sa tim izdavanjem.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
(xii) Posredovanje na tržištu novca	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) Ove usluge mogu pružati samo banke i menjačnice (koje imaju dozvolu). (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(xiii) Upravljanje sredstvima, kao što su upravljanje gotovinom ili portfoliom, svi oblici upravljanja kolektivnim investiranjem, penzijskim fondom, kastodi usluge, usluge depozitara i fiducijarnog staranja o imovini;	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NE OBAVEZUJEMO SE (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NE OBAVEZUJEMO SE (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(xiv) Usluge saldiranja i kliringa finansijskih sredstava uključujući hartije od vrednosti, izvedene finansijske instrumente i druge utržive instrumente	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NE OBAVEZUJEMO SE (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(xv) Pružanje i prenos finansijskih informacija od strane davalaca drugih finansijskih usluga	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
Obrada finansijskih podataka i pružanje i transfer povezanog softvera od strane pružalaca	(1), (2) NE OBAVEZUJEMO SE (3) Finansijske institucije su u obavezi da uspostave i	(1), (2) NE OBAVEZUJEMO SE (3) NEMA OGRANIČENJA	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
drugih finansijskih usluga	održavaju svoje centre za obradu podataka (kako primarne tako i sekundarne informacione sisteme ²⁰) u Srbiji za čuvanje i obradu finansijskih podataka. (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(xvi) Savetodavne, posredničke i ostale dodatne finansijske usluge za sve aktivnosti navedene u tačkama od (v) do (xv), uključujući reference o kreditnoj sposobnosti i analize, istraživanje i savetovanje u oblasti ulaganja i portfolija, savetovanje u pogledu preuzimanja i restrukturiranja i strategije preduzeća	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
8. ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE USLUGE (različite od onih navedenih pod 1.A.h-j.)			
Niže navdene usluge odnose se samo na u potpunosti privatno finansirane usluge			
A. Bolničke usluge (deo CPC 9311)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE* (2) NEMA OGRANIČENJA osim što programi državnog zdravstvenog osiguranja mogu da ne pokrivaju troškove usluga zdravstvene zaštite pružene u inostranstvu.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE* (2) NEMA OGRANIČENJA osim što primaoci usluge ne mogu primiti finansijsku podršku iz državnih izvora, osim kada dobiju odobrenje Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje.	

²⁰ Primarni sistemi se sastoje od infrastrukture, hardvera, softvera i podataka koji obezbeđuju izvršenje finansijskih aktivnosti, kao i snimanje i upotrebu informacija na elektronskim medijima na bezbedan način i pristup prema potrebi. Sekundarni sistemi su zamene primarnog sistema.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
9. TURISTIČKE I USLUGE U VEZI SA PUTOVANJEM			
A. Hoteli i restorani (uklj. ketering) (CPC 641- 643)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
B. Turističke agencije i usluge tur-operatora (CPC 7471)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
C. Usluge turističkih vodiča (CPC 7472)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE	
10. REKREATIVNE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (osim audiovizuelnih usluga)			
B. Usluge novinskih agencija (CPC 962)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	horizontalnim obavezama.	horizontalnim obavezama.	
D. Sportske i druge rekreativne usluge, osim usluga kockanja i klađenja (CPC 9641 + 96491)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
11. TRANSPORTNE USLUGE (ne uključuje kabotažu²¹)			
C. Usluge avio transporta			
(a) Održavanje i popravka vazduhoplova (CPC 8868**)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(b) Usluge prodaje i marketinga usluga avio transporta (c) Usluge računarskog sistema za rezervaciju karata (CRS)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1), (3) NE OBAVEZUJEMO SE za distribuciju kroz CRS sistem avio usluga koje pruža CRS matične aviokompanije. (2) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	

²¹ Kabotaža znači prevoz putnika ili tereta između određenih lokacija na teritoriji Srbije, koje vrši prevoznik sa sedištem na teritoriji Turske.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
E. Usluge železničkog transporta			
Usluge u vezi sa infrastrukturom su isključene iz obuhvata obaveza			
(a) Prevoz putnika (CPC 7111)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA	
(b) Prevoz tereta (CPC 7112)	(3) Infrastruktura železnice Srbije a.d., ima monopolsko pravo za upravljanje saobraćajem na domaćoj železničkoj mreži, kao i korišćenja železničke infrastrukture u vlasništvu države. (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(d) Održavanje i popravka železničke opreme (CPC 8868**)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
F. Usluge drumskog transporta			
(a) Prevoz putnika (CPC 7121+7122)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA	
(b) Prevoz tereta (CPC 7123)	(3) NEMA OGRANIČENJA	(3) NEMA OGRANIČENJA osim za međunarodni transport, kojim se može baviti tek nakon 3 godine iskustva u lokalnom transportu unutar Srbije.	
(c) Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem			

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
(CPC 7124) (d) Održavanje i popravka opreme za drumski transport (CPC 6112+8867) (e) Pomoćne usluge za usluge drumskog transporta (CPC 744)	(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
H. Pomoćne usluge vezane za sve oblike transporta			
(b) Usluge skladištenja (deo CPC 7421 + 7429)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA ²² (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(c) Usluge agencije za prevoz terteta (CPC 748) (d) Druge pomoćne usluge i usluge podrške transporta (CPC 749)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	

²² Koncesije za javne usluge ili procedure za izdavanje dozvola se mogu primenjivati u slučaju zauzetosti javnog domena.

**LISTA IZUZEĆA OD TRETMANA NAJPOVLAŠĆENIJE NACIJE U SKLADU SA ČLANOM III
REPUBLIKE SRBIJE**

Sektor ili podsektor	Opis mere sa naznakom nesaglasnosti sa Članom III	Zemlje na koje se mera odnosi	Trajanje mere	Okolnosti zbog kojih je mera neophodna
Svi sektori	Mere koje proističu iz bilateralnih sporazuma koje je zaključila Srbija sa ciljem omogućavanja kretanja svih kategorija fizičkih lica koja pružaju usluge.	EU i države članice, Švajcarska	Neograničeno	Sporazumi odražavaju proces progresivne liberalizacije trgovine između Srbije i njenih regionalnih trgovinskih partnera.
Posedovanje nekretnina	Strana fizička i pravna lica koja obavljaju neku delatnost u Srbiji mogu da poseduju nekretnine pod uslovom reciprociteta i uz uslov da je to vlasništvo potrebno za pružanje usluge.	Sve	Neograničeno	
- Proizvodnja i distribucija kinematografskih proizvoda i TV programa	Mere zasnovane na međuvladinim okvirnim i plurilateralnim sporazuma o koprodukciji audiovizuelnih aktivnosti, koji daju nacionalni tretman audiovizuelnim proizvodima pokrivenim ovim sporazumima, naročito u odnosu na distribuciju i pristup fondovima.	Sve zemlje sa kojima može postojati kulturna saradnja.	Neograničeno	Razlog za uvođenje je promocija kulturnih veza između zemalja koje su u pitanju.
- Proizvodnja i distribucija TV programa i kinematografskih radova	Mere koje pružaju povoljnosti kroz program podrške (npr. EURIMAGES, MEDIA) audiovizuelnim aktivnostima i pružiocima audiovizuelnih usluga, koji ispunjavaju određene kriterijume evropskog porekla.	Evropske zemlje	Neograničeno. Izuzetak je potreban za neke zemlje dok se ne zaključi ili kompletira sporazum o ekonomskoj integraciji.	Ovi programi imaju za cilj očuvanje i promociju regionalnog identiteta zemalja u Evropi koje imaju dugogodišnje kulturne veze.

Sektor ili podsektor	Opis mere sa naznakom nesaglasnosti sa Članom III	Zemlje na koje se mera odnosi	Trajanje mere	Okolnosti zbog kojih je mera neophodna
- Proizvodnja i distribucija audiovizuelnih aktivnosti kroz emitovanje ili druge forme prenosa do publike	Mere kojima se definišu radovi evropskog porekla na takav način da se prenosi nacionalni tretman na audiovizuelne proizvode koji zadovoljavaju određene lingvističke i kriterijume porekla imajući u vidu pristup radiodifuziji ili sličnim formama prenosa.	Strane u okviru konvencije Saveta Evrope o prekograničnoj televiziji, ili druge evropske zemlje sa kojima sporazum može biti zaključen.	Neograničeno. Izuzetak je potreban za neke zemlje dok se ne zaključi ili kompletira sporazum o ekonomskoj integraciji.	Cilj mere, u okviru sektora, je promocija kulturnih vredosti u Srbiji i sa drugim zemljama Evrope, kao i ostvarenje ciljeva lingvističke politike.
Unutrašnji vodeni transport	Mera, na osnovu postojećih i budućih sporazuma o pristupu unutrašnjim vodnim putevima (uključujući sporazume na osnovu linije Rajna-Majna-Dunav) koji zadržavaju saobraćajna prava za operatere iz država potpisnica i pod uslovom ispunjenosti uslova državljanstva po pitanju vlasništva.	EU i države članice, Švajcarska, zemlje centralne, istočne i jugoistočne Evrope i sve članice Zajednice nezavisnih.	Neograničeno. Izuzetak se primenjuje za određene zemlje samo dok se ugovor o ekonomskoj integraciji ne zaključi ili kompletira.	
(f) Pomoćne usluge za rečni transport	Cena usluge pilotaže je jednaka za domaće i strane brodove pod uslovom reciprociteta.	Sve	Neograničeno	
Računarski sistem za rezervaciju karata (CRS) i usluge prodaje i marketinga avio transporta	Obaveze srpskih CRS operatera ili matičnih i zavisnih avio kompanija iz Srbije se neće primenjivati, respektivno, u odnosu na strane matične aviokompanije ili CRS sisteme koje kontrolišu strane aviokompanije u meri u kojoj njihov CRS sistem van Srbije ne nudi nacionalni tretman srpskim avio kompanijama ili matičnim i zavisnim aviokompanijama iz Srbije.	Sve zemlje gde se CRS operateri ili matične aviokompanije nalaze.	Neograničeno	Potreba za ovim izuzecima je rezultat nedovoljno razvijenih multilateralno dogovorenih pravila o radu CRS.
E. Železnički transport	Strani sertifikati o bezbednosti za železničke prevoznike priznaju se pod uslovom reciprociteta.	Sve	Neograničeno	Saglasnost sa domaćim bezbednosnim standardima.

Sektor ili podsektor	Opis mere sa naznakom nesaglasnosti sa Članom III	Zemlje na koje se mera odnosi	Trajanje mere	Okolnosti zbog kojih je mera neophodna
F. Drumski transport (a) Prevoz putnika	Godišnja dozvola za redovni (linijski) putnički saobraćaj se dobija od nadležnog ministarstva pod uslovom reciprociteta.	Sve	Neograničeno	Potreba za ovim izuzetkom je povezana sa regionalnim karakteristikama drumskog transporta i potrebom da se regulišu transportna prava unutar Srbije i između Srbije i regionalnih zemalja.
(b) Prevoz tereta	Carinski organi na granici mogu, na osnovu odluke nadležnog ministarstva, dodeliti ad hoc jednokratnu dozvolu za posebni tovar pod uslovom reciprociteta. Kriterijumi za izdavanje ad hoc dozvola obuhvataju: broj izdatih/iskorišćenih dozvola i ENT. Stranim prevoznicima nije potrebna dozvola za prevoz specifičnih roba pod uslovom reciprociteta.	Sve	Neograničeno	
- Putnici i teret	<p>Odredbe u okviru postojećih ili budućih sporazuma o pristupu međunarodnom drumskom saobraćaju (uključujući kombinovani transport drumski/železnički) i putnički transport koje je zaključila Srbija i koji predviđaju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zadržavanje ili ograničavanje odredbi o pružanja transportnih usluga između država ugovornica ili preko njihove teritorije za vozila koja su registrovana u svakoj od pomenutih država; - obezbeđuje poresko izuzeće za takva vozila pod uslovom reciprociteta. 	Sve zemlje sa kojima postoje ili su u planu sporazumi.	Neograničeno	

LISTA POSEBNIH OBAVEZA

REPUBLIKA TURSKA

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
I.HORIZONTALNE OBAVEZE Svi sektori uključeni u ovu listu			
Investicije	(3) NE OBAVEZUJEMO SE osim za akcionarska društva, društva sa ograničenom odgovornošću, komanditna i ortačka društva, ogranke i predstavništava privrednih društava iz Srbije.		
	<u>Sticanje nekretnina:</u> (1),(3) Savet ministara ima ovlašćenje da odredi, izmeni ili ograniči uslove i/ili delimično ili potpuno povuče ili zabrani pravo na sticanje nekretnina od strane pravnih lica organizovanih u skladu sa zakonima strane vlasti, u skladu sa nacionalnim interesima.	(3) NE OBAVEZUJEMO SE osim što je kompanijama sa stranim kapitalom dozvoljeno da kupuju nekretnine u Turskoj radi obavljanja poslovne delatnosti navedene u članovima osnivačkog akta njihovog preduzeća.	
	<u>Javne usluge:</u> (3) Ekonomske aktivnosti koje se smatraju javnim uslugama na nacionalnom ili lokalnom nivou mogu biti predmet javnih monopola, ili ekskluzivnih prava koja se dodeljuju privatnim pružaocima usluga.		
	(4) NE OBAVEZUJEMO SE osim	(4) Profesionalne usluge koje se	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>na mere koje se odnose na ulazak i privremeni boravak fizičkih lica u sledećim kategorijama:</p> <p>I. Transferi u okviru kompanija se odnose na fizička lica koja su zaposlena od strane pravnog lica osnovanog u Srbiji u trajanju od najmanje godinu dana, a koja su privremeno premeštena u jednu od njenih kompanija, filijala ili ogranaka na teritoriji Turske. Fizičko lice u pitanju pripada jednoj od sledećih kategorija.</p> <p>Direktori - Viši rukovodioci: Fizička lica koja rade na višim pozicijama unutar pravnog lica, koja prvenstveno rukovode kompanijom, a opšti nadzor ili upravljanje uglavnom vrši upravni odbor ili akcionari ili njihovi ekvivalenti, uključujući:</p> <p>(A) vođenje kompanije ili odeljenja ili pod-odeljenja;</p> <p>(B) nadzor i kontrolu rada drugih zaposlenih na nadzornim, stručnim ili rukovodećim poslovima; i</p> <p>(C) ovlašćenje da lično zapošljavaju i otpuštaju ili</p>	<p>dodeljuju samo turskim državljanima na osnovu specifičnih zakona ne mogu biti data strancima bilo kao pružaocu usluga niti kao osoblju pružaoca usluge. S druge strane, strani državljani turskog porekla mogu da obavljaju profesije koje se dodeljuju samo turskim državljanima sa dozvolom dobijenom od Ministarstva rada i socijalne zaštite. Profesije koje se dodeljuju samo turskim državljanima su:</p> <p>1) doktori, 2) farmaceuti, 3) medicinske sestre, 4) veterinari, 5) odgovorni direktori fabrika koje proizvode lekove, 6) turistički vodiči, 7) odgovorni direktori privatnih bolnica, 8) direktori novinskih kuća, 9) stomatolozi, 10) notari, 11) osoblje koje radi u slobodnim zonama sem menadžera i kvalifikovanog osoblja, 12) osoblje koje obavlja pomorsku trgovinu i srodne aktivnosti, 13) doktori, farmaceuti i veterinari koji pružaju laboratorijske usluge, 14) advokati koji rade u turskim sudovima, 15) računovođe i ovlašćene javne računovođe</p>	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>preporuča zapošljavanje, otpuštanje, ili druge kadrovske poslove.</p> <p>Specijalisti: Fizička lica koja rade u okviru pravnog lica, a koji imaju posebna znanja bitna za proizvodnju kompanije, istraživačku opremu, tehniku ili upravljanje. U proceni takvih znanja, u obzir će se uzeti ne samo znanja koja su specifična za kompaniju, već i ona da li lice ima visok nivo osposobljenosti u odnosu na vrstu posla ili delatnosti koja zahteva posebno stručno znanje, uključujući i članstvo u akreditovanim profesijama.</p> <p>II. Pripravnici: su fizička lica koja su u radnom odnosu u pravnom licu osnovanom na teritoriji Srbije u trajanju od najmanje godinu dana, koji poseduju univerzitetsku diplomu i koji su privremeno prebačeni na jedno od njegovih kompanija, filijala ili ogranaka na teritoriji Turske radi razvoja karijere ili radi obuke u poslovnim tehnikama i metodama koje odgovaraju</p>		

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>nivou obrazovanja pripravnika.</p> <p>III. <u>Poslovni posetioci</u> su fizička lica koja rade na višoj poziciji u okviru pravnog lica osnovanog na teritoriji Srbije i koja su odgovorna za osnivanje pravnog lica, filijale ili ogranka na teritoriji Turske. Oni ne učestvuju u direktnim transakcijama sa javnošću i ne primaju naknadu iz izvora koji se nalazi u Turskoj.</p> <p>IV. <u>Poslovni prodavci usluga:</u> su fizička lica koja su predstavnici pružaoca usluge iz Srbije koja traže privremeni ulazak na teritoriju Turske u cilju pregovaranja o prodaji usluga, ili radi sklapanja ugovora o pružanju usluga tog pružaoca usluga. Oni ne učestvuju u vršenju direktne prodaje usluga korisnicima i ne primaju naknadu od izvora koji se nalazi u Turskoj.</p> <p>Ulazak i privremeni boravak po osnovu <i>transfera unutar kompanija i pripravnika</i> je inicijalno ograničen na godinu dana sa mogućnošću</p>		

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>produženja.</p> <p>Ulazak i privremeni boravak poslovnih posetilaca i poslovnih prodavaca usluga može biti dozvoljen na period do 90 dana u okviru 180 dana.</p>		

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
II. POSEBNE SEKTORSKE OBAVEZE			
1. POSLOVNE USLUGE			
A. Profesionalne usluge			
(a) Pravne usluge (samo savetodavne usluge za strano i međunarodno pravo) (CPC 861**)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(b) Računovodstvo, revizija i knjigovodstvene usluge (CPC 862)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) Ovlašćeni finansijski savetnici ¹ mogu da udruže svoj rad nakon što postanu članovi odgovarajuće komore. Strane revizorske kuće mogu da vrše nezavisnu reviziju u Turskoj pod uslovom da su ovlašćene od strane Organa za javni nadzor, reviziju i računovodstvene standarde, u skladu sa principom reciprociteta. Da bi revizorska firma bila ovlašćena: Većina njenog kapitala i	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) Strane titule i imena ne mogu se koristiti u naslovima partnerstva ili korporacija između turskih i inostranih finansijskih savetnika.	

¹ Izraz „finansijski savetnik” upotrebljen ovde se odnosi na „ovlašćenog računovođu (Serbest Muhasebeci Mali Müşavir)”. Strani finansijski savetnici mogu dobiti odobrenje, pod uslovom reciprociteta, po odobrenju premijera, na predlog Ministarstva finansija. Strani finansijski savetnici mogu obavljati sve knjigovodstvene, savetodavne poreske, finansijske i usluge revizije, bez mogućnosti pružanja usluga za koje je potrebno pribaviti sertifikat.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>glasačkih prava mora biti u vlasništvu revizora, i svi partneri u firmi moraju biti članovi struke.²</p> <p>Njeno upravljačko telo mora biti u potpunosti sastavljeno od članova struke; i većina članova, ali pod uslovom da ovaj odnos ne prelazi sedamdeset pet procenata, moraju biti revizori stalno zaposleni u njoj.</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE</p>	<p>(4) Tursko državljanstvo je potrebno za računovođu i ovlašćenog javnog računovođu.</p>	
(c) Usluge u vezi sa oporezivanjem Poslovno planiranje poreza i konsalting usluge (CPC 86301)	<p>(1) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(1) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	
(d) Arhitektonske usluge ³ (CPC 8671)	(1) NEMA OGRANIČENJA	(1) NEMA OGRANIČENJA	
(e) Usluge inženjeringa ³ (CPC 8672)	(2) NEMA OGRANIČENJA	(2) NEMA OGRANIČENJA	
(f) Usluge integrisanog inženjeringa ³	(3) NEMA OGRANIČENJA	(3) NEMA OGRANIČENJA	
	(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	

² „Članovi struke” su „ovlašćene javne računovođe (serbest muhasebeci mali müşavir)” ili “javne računovođe pod zakletvom (yeminli mali müşavir)” i za članove struke postoji zahtev za turskim državljanstvom.

³ Strani inženjeri i arhitekta mogu da pružaju inženjerske i arhitektonske usluge u Turskoj tek nakon što postanu privremeni članovi odgovarajuće profesionalne komore u okviru Unije komora turskih inženjera i arhitekata.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
(CPC 8673) (g) Usluge pejzažne arhitekture 3 (deo CPC 8674)			
(h) Veterinarske usluge (CPC 932) - Samo za bolnice i laboratorije za životinje	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA osim što bolnice i laboratorije za životinje u potpunom stranom vlasništvu mogu biti osnovane u Turskoj pod uslovom da su svi zaposleni veterinari turski državljani. Odgovorni direktor bolnice i laboratorije za životinje mora biti veterinar. (4) NE OBAVEZUJEMO SE	
B. Kompjuterske i srodne usluge (CPC 84** osim drugih kompjuterskih usluga (CPC 849) izuzev usluga obuke zaposlenog osoblja klijenta (CPC 84990**))	(1) NEMA OGRANIČENJA osim za usluge baza podataka, uključujući skladištenje podataka, hosting podataka i veb hosting usluga (CPC 844). (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA osim za usluge baza podataka, uključujući skladištenje podataka, hosting podataka i veb hosting usluga (CPC 844). (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
C. Usluge istraživanja i razvoja (isključuju se usluge istraživanja i razvoja koje se finansiraju u celini i delimično iz javnih fondova)⁴			

⁴ Usluge istraživanja i razvoja koje se finansiraju iz javnih fondova i usluge istraživanja i razvoja koje obuhvataju „pristup genetskim resursima i pravičnu i srazmernu raspodelu dobiti“ su isključene.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
(a) R&D Usluge istraživanja i razvoja u prirodnim naukama izuzev CPC 85105 (CPC 851**)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA, osim što je potrebna dozvola kada se deluje u ime stranog korisnika usluge koji nema komercijalno prisustvo u Turskoj.	
(b) Usluge istraživanja i razvoja u društvenim naukama (CPC 852)			
(c) Interdisciplinarne usluge istraživanja i razvoja (CPC 853)	(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama. Dodatno, strana fizička lica moraju prvo da obezbede dozvolu.	
E. Usluge iznajmljivanja/lizinga bez operatera			
(a) U odnosu na brodove ⁵ (CPC 83103)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA osim što Turska može da primeni test ekonomskih potreba na usluge iznajmljivanja/lizinga (bez operatera) koje se odnose na drugu transportnu opremu.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA	
(b) U odnosu na avione ⁵ (CPC 83104)			
(c) U odnosu na drugu transportnu opremu (CPC 83101+83102+83105)			
(d) U odnosu na druge mašine i opremu (CPC 83106-83109)	(4) NE OBAVEZUJEMO SE osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(4) NE OBAVEZUJEMO SE osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(e) Usluge iznajmljivanja/lizinga koje se odnose na ličnu i kućnu imovinu (CPC 832)			
F. Druge poslovne usluge			

⁵ Ovo obavezivanje ne uključuje i ne dozvoljava bilo koje pravo koje se odnosi na nošenje turske zastave.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
(a) Usluge reklamiranja (CPC 871)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(b) Usluge istraživanja tržišta (CPC 864)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(c) Usluge menadžment savetovanja (CPC 865)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(e) Usluge tehničkog testiranja i analize osim usluga tehničkog testiranja, analize i kontrole (inspekcije) koje se odnose na građevinarstvo i građevinske materijale ⁶ , plovila i avione, i usluge pomorskih istraživanja.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NE OBAVEZUJEMO SE (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NE OBAVEZUJEMO SE (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	

⁶ Turska ne preuzima bilo kakve obaveze u vezi sa uslugama tehničkog ispitivanja i analiza koje se odnose na građevinski sektor, uključujući aktivnosti na izgradnji i kontroli građevinskih objekata koje se obavljaju kako bi se osiguralo da su ceo proces izgradnje, kao i građevinski materijali koji se koriste u izgradnji, u skladu sa tehničkim specifikacijama i standardima navedenim u relevantnim zakonima i propisima.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
- usluge testiranja sastava i čistoće i analiza (CPC 86761**) ⁷			
- Usluge testiranja i analize fizičkih svojstava (CPC 86762)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NE OBAVEZUJEMO SE (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NE OBAVEZUJEMO SE (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
- Usluge testiranja i analize integrisanih mehaničkih i električnih sistema (CPC 86763)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NE OBAVEZUJEMO SE (3) NEMA OGRANIČENJA, izuzev što komercijalno prisustvo za usluge testiranja i analize za automobile i druga motorna vozila podleže testu ekonomskih potreba. Glavni kriterijum: broj i uticaj na postojeće domaće snabdevače, zaštita javnog zdravlja, bezbednosti i okoline. (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NE OBAVEZUJEMO SE (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
- Usluge tehničke inspekcije (CPC 86764)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NE OBAVEZUJEMO SE (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NE OBAVEZUJEMO SE (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u	

⁷ Samo usluge inspekcije, testiranja i analize vazduha, vode, nivoa buke i vibracija u okviru CPC 86761.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	horizontalnim obavezama.	horizontalnim obavezama.	
(f) Usluge vezane za lov (deo CPC 881)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE osim za konsultantske usluge. (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE osim za konsultantske usluge. (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(h) Usluge vezane za rudarstvo (CPC 883+5115)	(1) Potrebno je komercijalno prisustvo. (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) Potrebno je komercijalno prisustvo. (2) NEMA OGRANIČENJA (3) „Tehnički supervizori (teknik nezaretči) i „stalni supervizori (daimi nezaretči)“ na rudarskim lokacijama moraju biti turski državljani. (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(n) Usluge održavanja i popravke opreme (osim pomorskih i vazdušnih plovila i druge transportne opreme) (CPC 633+ 8861-8866)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(o) Usluge čišćenja zgrada (CPC 874)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	horizontalnim obavezama.	horizontalnim obavezama.	
(p) Fotografiske usluge (CPC 875) osim specijalnih fotografskih usluga (CPC 87504)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(q) Usluge pakovanja (CPC 876)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama	
(r) - Štamparske i izdavačke usluge (CPC 88442**) Osim usluga objavljivanja novina, magazina i publikacija novinskih agencija	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NE OBAVEZUJEMO SE (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(s) Usluge organizovanja konvencija (CPC 87909**)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(t) Druge usluge: - Usluge prevođenja i tumačenja (deo CPC 87905)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
Osim usluga sudskih tumača i prevodioca	kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
2. KOMUNIKACIONE USLUGE			
A./B. Poštanske usluge (Poštanske i kurirske usluge)			
<p>Poštanske i kurirske usluge (Poštanske usluge obuhvataju prijem, prikupljanje, obradu, slanje, distribuciju i isporuku „poštanskih pošiljaka“ kao što je definisano u Zakonu o poštanskim uslugama Br. 6475)</p> <p>Osim:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poštanske usluge za koje postoje univerzalne obaveze pružanja usluga i/ili finansijski doprinos u fond za kompenzaciju; – domaća i međunarodna otvorena i zatvorena pisma, razglednice sa bilo kakvom prepiskom; – bilo koji tip zvaničnog obaveštenja, uključujući i putem elektronskih medija, u okviru Zakona Br. 7201 i drugih zakona, ne dovodeći u pitanje odredbe koje se odnose na elektronsko obaveštenje prema Zakonu o poreskom postupku br. 213 od 4/1/1961; – poštanske usluge turskih oružanih snaga u miru; 	<p>(1) Potrebno je osnivanje u Turskoj.</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(1) Potrebno je osnivanje u Turskoj.</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
C. Telekomunikacije (Elektronske komunikacije)⁸			
(a) Javne telefonske usluge (b) Usluge paketski komutiranog prenosa podataka (c) Usluge prenosa podataka putem komutacije prenosa kola (d) Usluge teleksa (f) Usluge faksimila (g) Usluge privatnog iznajmljivanja linija (h) Elektronska pošta (i) Govorna pošta (j) On-line pretraživanje informacija i baze podataka (k) Elektronska razmena podataka (l) Unapređene usluge faksimila sa dodatnom vrednošću, uključujući, smeštanje i odpremu i smeštanje i pretragu (m) Kodiranje i protokol (n) On-line obrada informacija i /ili obrada podataka (o) Ostalo - Mobilne analogne/	(1), (3) Osim nacionalnih javnih organizacija i državnih preduzeća predviđenih zakonom, da bi dobili ovlašćenje, potrebno je osnivanje u Turskoj. Usluge elektronskih komunikacija (telekomunikacije) i infrastruktura zahtevaju ovlašćenje u obliku ograničenog broja prava korišćenja. (2) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	

⁸ Obim osnovnih telekomunikacija u ovoj listi ne pokriva bilo kakvu (analogni-digitalni) uslugu emitovanja radio i TV programa ni usluge medija na zahtev koje se pružaju korisnicima.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
digitalne usluge - Usluge pejdžinga - Usluge kablovske distribucije medijskih sadržaja ⁹ - Satelitske komunikacione usluge (VSAT, SCPC VSAT) - Satelitske komunikacione usluge - GMPCS usluge - Infrastrukturne usluge - Privatno/javne mobilne radio pristupne usluge - Usluge pružanja informacija iz imenika			
(e) Telegrafkse usluge	(1) PTT A.Ş., preduzeće u potpunom državnom vlasništvu je ekskluzivni pružalac usluga. (2) NEMA OGRANIČENJA (3) PTT A.Ş., preduzeće u potpunom državnom vlasništvu je ekskluzivni pružalac usluga. (4) NE OBAVEZUJEMO SE	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE	
3. USLUGE GRAĐEVINARSTVA I POVEZANE USLUGE INŽENJERINGA			
Sve usluge koje obuhvata (CPC 51)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA	

⁹ Usluge kablovskog prenosa uključuju samo prenos signala ali ne i aktivnosti uređivanja u vezi sa sadržajem.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
4. USLUGE DISTRIBUCIJE			
Usluge distribucije ne obuhvataju usluge koje se odnose na robu koja podleže zabrani ili ograničenju uvoza i izvoza; alkohol, duvan, elektronske cigarete i druge proizvode koji izazivaju zavisnost; lekovi; optički proizvodi; semena; đubriva i drugi pojačivači zemlje, pesticidi i preparati koji se koriste kao hrana za životinje; drvo i uglj; instrumenti i aparati za merenje energije, gasa i tečnosti; taksimetri; vatreno oružje i vojna oprema; plemeniti metali; otpaci i ostaci i materijali za reciklažu; toksične supstance; nuklearna energija i voda.			
A. Komisione usluge (CPC 621+ 61111 + 6113)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA	
B. Usluge trgovine na veliko (CPC 622 + 61111 + 6113 + 6121)	(3) NEMA OGRANIČENJA, osim što Turska može da primenjuje test ekonomskih potreba na komercijalno prisustvo.	(3) NEMA OGRANIČENJA	
C. Usluge trgovine na malo (CPC 631 + 632 + 61112 + 6113 + 6121)	Za distribuciju energenata, primenjuje se ograničenje ukupne vrednosti transakcija putem određivanja maksimalnog tržišnog udela.		
D. Usluge davanja franšize ¹⁰ Franšizing u vezi sa nefinansijskim nematerijalnim ulaganjima (CPC 8929*)	4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
E. Ostalo Prodaja na malo benzina (CPC 613)			
5. USLUGE OBRAZOVANJA ^{**11}			
A,B,E. Usluge osnovnog, srednjeg obrazovanja i	(1), (3) Fizička i pravna strana lica neposredno ili putem	(1), (3) Turski državljanin nastavnik mora biti dodeljen	

¹⁰ Franšizing usluge pod naslovom distributivne usluge se pretpostavlja da obuhvataju distribuciju robe putem franšize.

¹¹ Ovo obavezivanje obuhvata samo privatne usluge obrazovanja.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
druge obrazovne usluge (CPC 921 + 922 + 929)	uspostavljanja partnerstva sa turskim građanima mogu osnovati samo međunarodne obrazovne institucije (uključujući stručne i tehničke škole) i samo za strane studente. (2) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	međunarodnim obrazovnim ustanovama (uključujući stručne i tehničke škole), kao glavni asistent „višeg zamenika direktora”. (2) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
C. Usluge visokog obrazovanja (CPC 923)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA osim što svi članovi upravnog odbora visokoškolske ustanove (t.j. the Board of Trustees (Mütevelli Heyeti)), kao i predsednik (rektor) moraju biti turski državljani. (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
D. Obrazovanje odraslih (CPC 924)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) Strana lica neposredno ili uspostavljanjem partnerstva sa turskim licima mogu osnovati samo međunarodne obrazovne institucije, i to samo za strane studente. (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
6. USLUGE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE¹²			
A. Kanalizacione usluge (CPC 9401)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
B. Usluge uklanjanja otpada (CPC 9402)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
C. Sanitarne i slične usluge (CPC 9403)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
D. Ostalo: - Usluge čišćenja izduvnih gasova (CPC 9404)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama,	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	

¹² Ponuda Turske za usluge zaštite životne sredine isključuje snabdevanje vodom za ljudsku upotrebu, sakupljanje vode, prečišćavanje i distribuciju kroz mrežu.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
- Usluge smanjenja buke (CPC 9405)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
7. FINANSIJSKE USLUGE - horizontalne obaveze Mere koje se odnose na pružanje usluga putem komercijalnog prisustva na sve sektore finansijskih usluga:			
Bankarstvo	(3) Dozvola za otvaranje banke koja treba da je u formi akcionarskog društva ili za otvaranje prvog ogranka ili predstavništva strane banke u Turskoj, daje se na osnovu odluke Odbora za regulaciju i kontrolu banaka. Dozvola za rad bi trebalo takođe da se dobije nakon obavljanja transakcija za osnivanje ili otvaranje ogranaka, da bi se počelo sa primanjem depozita i/ili obavljanjem bankarskih transakcija. Kreditna ograničenja za ogranke stranih banaka su zasnovana na kapitalu ogranka, a ne na ukupnom kapitalu centrale u svetu.	(3) NEMA OGRANIČENJA	
Osiguranje	(3) Kompanije koje se bave osiguranjem i reosiguranjem moraju biti osnovane u formi	(3) NEMA OGRANIČENJA	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	akcionarskog ili društva za uzajamno osiguranje. U svrhu otpočinjanja funkcionisanja, kompanije koje se bave osiguranjem i reosiguranjem moraju da pribave licencu od Podsekretarijata za trezor za svaki ogranak u kome bi želele da posluju.		
Tržište hartija od vrednosti	(3) Za osnivanje i poslovanje institucija tržišta kapitala ¹³ potrebna je dozvola Odbora tržišta kapitala. Takođe, banke koje učestvuju u aktivnostima na tržištu kapitala (investicione usluge) moraju imati odgovarajuću potvrdu da su ovlašćene od strane Odbora tržišta kapitala za obavljanje ovih aktivnosti. Za osnivanje ogranaka i agencija od strane institucija	(3) NEMA OGRANIČENJA	

¹³ U skladu sa Zakonom o tržištu kapitala, institucije tržišta kapitala su sledeće:

- (a) Investicione firme,
- (b) Kolektivne investicione šeme,
- (c) Nezavisni revizori, kompanije za procenjivanje i rejting agencije koje obavljaju aktivnosti na tržištu kapitala,
- (d) Firme za upravljanje portfolijima,
- (e) Korporacije za finansiranje hipoteka,
- (f) Stambeni i imovinski finansijki fondovi,
- (g) Kompanije za lizing imovine,
- (h) Centralne klirinške institucije,
- (i) Institucije za centralno poravnanje,
- (j) Registri trgovine,
- (k) Druge institucije tržišta kapitala, čije osnivanje i funkcionisanje reguliše Odbor tržišta kapitala.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>koje posreduju u trgovini hartijama od vrednosti koje su osnovane u Turskoj takođe je potrebna dozvola Odbora tržišta kapitala.</p> <p>Institucije koje posreduju u trgovini hartijama od vrednosti, investicione kompanije i ostale institucije tržišta kapitala, sa izuzetkom investicionih fondova¹⁴, mogu biti osnovane samo u formi akcionarskog društva.</p> <p>Osnivanje ogranaka i predstavništava stranih institucija koje posreduju u trgovini hartijama od vrednosti nije dozvoljeno.</p> <p>Odbor tržišta kapitala može preduzeti bilo koju meru da osigura da je osnivanje institucija tržišta kapitala ili njihovih ogranaka i agencija korisno za ekonomski razvoj Turske, kao i stabilnost, sigurnost i razvoj tržišta kapitala.</p>		
OSTALE FINANSIJSKE USLUGE			
A. Finansijski lizing	(3) Osnivanje kompanije za finansijski lizing ili otvaranje	(3) NEMA OGRANIČENJA	

¹⁴ Prema Zakonu o tržištu kapitala, investicioni fondovi mogu biti osnovani u ugovornoj formi u okviru pravila fonda u skladu sa principima poverenja po pitanju vlasništva.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>prvih ogranaka u Turskoj od strane kompanija osnovanih u inostranstvu podleže prethodnoj dozvoli Odbora za regulaciju i kontrolu banaka. Dozvola za rad se takođe mora dobiti nakon obavljanja osnivačkih transakcija.</p>		
<p>B. Faktoring i usluge finansiranja potrošača</p>	<p>(3) Faktoring kompanije i kompanije za finansiranje moraju biti osnovane u formi akcionarskog društva u Turskoj i podležu prethodnom odobrenju od strane Odbora za regulaciju i kontrolu banaka. Dozvola za rad se takođe mora dobiti nakon obavljanja osnivačkih transakcija.</p>	<p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p>	
<p>C. Ovlašćene institucije (menjačnice)</p>	<p>(3) Za bavljenje aktivnostima ovlašćene institucije, potrebno je pribaviti dozvolu Podsekretarijata za trezor. Podsekretarijat može preduzeti mere da osigura da osnivanje ovlašćenih institucija ili njihovih naknadnih ogranaka i agencija bude od koristi za ekonomski razvoj Turske, kao i stabilnost, sigurnost i razvoj finansijskih tržišta.</p> <p>Ovlašćene institucije moraju biti osnovane u formi akcionarskog društva.</p>	<p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p>	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
D. Trgovina plemenitim metalima	(3) Za bavljenje aktivnostima posredničke institucije za plemenite metale (PIPM) mora se pribaviti dozvola Podsekretarijata za trezor. Banke, ovlašćene institucije, akcionarska društva koja se bave trgovinom i proizvodnjom plemenitih metala, ogranci koji se nalaze u Turskoj, kompanije sa sedištem u inostranstvu koje se bave trgovinom i proizvodnjom plemenitih metala, mogu podneti zahtev Podsekretarijatu da rade kao PIPM. Štaviše, moguće je podneti zahtev za dozvolu Podsekretarijata za rad samo kao brokerska institucija za plemenite metale koja će biti osnovana kao akcionarsko društvo.	(3) NEMA OGRANIČENJA	
FINANSIJSKE USLUGE (POSEBNE SEKTORSKE OBAVEZE)			
a) Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem			
(i) Direktno osiguranje (A) Životno	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA	(1), (2) Određen procenat premija osiguranja koje plaća prihodni i korporativni poreski obveznik kao poslodavac i/ili lice koje zarađuje prihode samostalno, odbija se od bruto prihoda radi utvrđivanja pravog oporezivog prihoda. Kako bi koristili ovu	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama</p>	<p>mogućnost, polise životnog osiguranja moraju biti zaključene sa osiguravajućim kompanijama ili ograncima stranih osiguravajućih kompanija osnovanim u Turskoj. (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama</p>	
(B) Neživotno	<p>(1), (2) NE OBAVEZUJEMO SE, osim za: (a) Osiguranje trupa vazduhoplova, helikoptera i brodova koji su kupljeni kroz zajam iz inostranstva ili iznajmljeni kroz ugovor o finansijskom lizingu iz inostranstva, pod uslovom da je period osiguranja ograničen na period na koji važi ugovor o kreditiranju ili lizingu; (b) pomorsko osiguranje od odgovornosti; (c) transportno osiguranje robe koja se uvozi i izvozi; (d) lične povrede, bolesti, zdravstveno i osiguranje motornih vozila, ograničeno na vreme za koje će lica biti u</p>	(1), (2) NEMA OGRANIČENJA	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>inostranstvu ili privremeno boraviti u inostranstvu, (e) osiguranje brodova i jahti registrovanih u Međunarodnom pomorskom registru Turske.</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	
(ii) Reosiguranje i retrocesija	<p>(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	
(iii) Posredovanje u osiguranju npr. posredovanje i zastupanje u osiguranju	<p>(1), (2) NE OBAVEZUJEMO SE za posrednike (agente i brokere) osim onih koji se bave životnim osiguranjem i kategorijama neživotnog osiguranja navedenim u delu „(i)(B) Neživotno“ i brokere u reosiguranju.</p> <p>(3) Pravna lica osiguravajuće i reosiguravajuće agencije i brokeri moraju biti osnovani u Turskoj u formi akcionarskog društva ili društva sa ograničenom odgovornošću. Generalni direktor i zamenik direktora odgovoran za</p>	<p>(1), (2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p>	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>tehnička odeljenja moraju imati prebivalište u Turskoj. Osiguravajuće agencije i brokери koji su osnovani u stranim državama mogu se baviti aktivnostima posredovanja u osiguranju samo kroz osnivanje ogranaka u Turskoj. Pravne forme i zahtevi za posedovanjem prebivališta navedeni gore primenjuju se i na ogranke, takođe.</p> <p>(4) Fizička lica brokери i agenti u osiguranju i reosiguranju moraju da imaju prebivalište u Turskoj. Za ostalo: NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(4) Fizička lica brokери i agenti u osiguranju i reosiguranju moraju da imaju prebivalište u Turskoj. Za ostalo: NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	
(iv) Pomoćne usluge u osiguranju npr. konsultantske usluge, aktuarske usluge, procene rizika i naplate odštetnih zahteva	<p>(1), (2) NEMA OGRANIČENJA, osim za procenitelje štete i aktuare</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE za procenitelje štete i aktuare. Za ostalo: NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(1), (2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	
b) Bankarske i ostale finansijske usluge (isključujući osiguranje)			
(v) Primanje depozita i ostalih novčanih sredstava za koje postoji obaveza vraćanja od	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p>	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
stanovništva	(3) Ni fizičko lice ni pravni subjekt osim kreditnih institucija ili onih koji su ovlašćeni po posebnim propisima ne mogu da primaju depozite i druga sredstva od stanovništva. (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(vi) Davanje svih vrsta kredita, uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i finansiranje komercijalnih transakcija (A) Potrošački krediti	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) Banke i finansijske kompanije mogu da daju potrošačke kredite. (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(B) Faktoring	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) Banke i faktoring kompanije se mogu baviti aktivnostima faktoringa. (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	horizontalnim obavezama.	horizontalnim obavezama.	
(C) Hipotekarni krediti	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) Kompanije koje se bave finansijskim lizingom i finansijske kompanije koje ispunjavaju kriterijume za finansiranje kupovine nekretnina od strane Agencije za regulisanje i kontrolu banaka mogu se baviti trgovinom hipotekarnim kreditima. Takođe, banke se mogu baviti ovim aktivnostima.</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	
(D) Finansiranje komercijalnih transakcija	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) Banke, kompanije koje se bave finansijskim lizingom, faktoring kompanije i finansijske kompanije se mogu baviti ovim aktivnostima.</p> <p>3) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	
(vii) Finansijski lizing	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) Banke koje nisu ovlašćene da primaju depozite i kompanije</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p>	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>koje se bave finansijskim lizingom mogu se baviti transakcijama u finansijskom lizingu.</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	
(viii) Sve platne usluge i usluge prenosa novca uključujući kreditne i debitne kartice i putne čekove	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) Usluge plaćanja i transfera novca mogu pružati samo banke i institucije ovlašćene u skladu sa Zakonom o plaćanju i sistemima za saldiranje hartija od vrednosti, platnim uslugama i institucijama elektronskog novca. Institucije koje se bave pružanjem platnih usluga i transfera novca moraju da budu osnovane u Turskoj u formi akcionarskog društva. Usluge kreditnih i debitnih kartica mogu pružati samo banke. Transfer stranih valuta u inostranstvo se mora obavljati kroz bankarski sistem.</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	
(ix) Garancije i druga jemstva	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p>	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
<p>(x) Trgovanje za sopstveni račun ili za račun klijenata na berzi, vanberzanskom tržištu ili na drugi način, sledećim:</p> <p>(A) Instrumentima tržišta novca (uključujući čekove i menice)</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) Trgovanjem instrumentima tržišta novca mogu se baviti banke i institucije koje posreduju u trgovini hartijama od vrednosti, međutim institucije koje posreduju u trgovini hartijama od vrednosti ne mogu trgovati čekovima i menicama.</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	
(B) Devizama	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) Banke, menjačnice, institucije koje posreduju u trgovini hartijama od vrednosti (ograničene na investicione usluge i aktivnosti), kao i nacionalna pošta PTT A.Š.</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p>	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>mogu trgovati stranim valutama.</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	
<p>(C) Izvedenim finansijskim instrumentima koji obuhvataju, ali se ne ograničavaju na fjučerse i opcije</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) Ovlašćene banke i institucije koje posreduju u trgovini hartijama od vrednosti mogu se baviti trgovinom ovim proizvodima. Ovlašćene banke mogu izvršavati naloge u vezi sa izvedenim finansijskim instrumentima osim za one u vezi sa indeksima akcija i akcija i trgovati za svoj račun finansijskim derivatima osim sa onim baziranim na akcijama.</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	
<p>(D) Instrumentima deviznog kursa i kamatne stope uključujući i proizvode kao što su svopovi i kamatni forvardi</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) Ovlašćene banke i institucije koje posreduju u trgovini hartijama od vrednosti mogu se baviti trgovinom instrumentima kursa i kamatnih stopa. Samo</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p>	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>institucije koje posreduju u trgovini hartijama od vrednosti mogu da pružaju „transakcije koje koriste finansijsku polugu (leveraged transactions)“ definisane u Zakonu o tržištu kapitala br. 6362 (npr. brokerske usluge na tržištu stranih valuta).</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	
(E) Prenosivim hartijama od vrednosti	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) Banke i institucije koje posreduju u trgovini hartijama od vrednosti mogu se baviti trgovinom ovim proizvodima. Međutim, samo institucije koje posreduju u trgovini hartijama od vrednosti mogu da pružaju ove usluge u odnosu na izvršavanje naloga i trgovanje akcijama za svoj račun. (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama</p>	
(F) Drugim utrživim instrumentima i finansijskim sredstvima, kao i zlatnim polugama	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) Banke i institucije koje posreduju u trgovini hartijama od vrednosti mogu se baviti</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA</p>	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	trgovinom ovim proizvodima. (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(xi) Učestvovanje u izdavanju (javnom i nejavnom) svih vrsta hartija od vrednosti, uključujući usluge pokroviteljstva u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata uz obavezu otkupa, usluge u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa i pružanje usluga u vezi sa tim izdavanjem	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) Razvojne i investicione banke i institucije koje posreduju u trgovini hartijama od vrednosti mogu pružati usluge pokrovitelja emisija i stavljanja na tržište nakon registracije od strane Odbora tržišta kapitala. (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(xii) Posredovanje na tržištu novca	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(xiii) Upravljanje sredstvima, kao što su upravljanje gotovinom ili portfoliom, svi oblici upravljanja kolektivnim investiranjem, penzijskim fondom, kastodi usluge, usluge depozitara i fiducijarnog staranja o			

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
<p>imovini</p> <p>(A) Upravljanje portfoliom</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) Razvojne i investicione banke, institucije koje posreduju u trgovini hartijama od vrednosti (izuzev upravljanja kolektivnim investiranjem) i kompanije koje se bave portfolio upravljanjem mogu pružati ove usluge.</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	
<p>(B) Upravljanje kolektivnim investiranjem</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) Zajedničkim investicionim portfolijima mogu upravljati kompanije za upravljanje portfolijima. Investicione kompanije mogu takođe upravljati sopstvenim portfolijima.</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	
<p>(C) Upravljanje penzijskim fondovima</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) Kompanije za upravljanje portfolijima mogu pružati ove usluge.</p>	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p>	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(D) Kastodi usluge, usluge depozitara i fiducijarnog staranja o imovini	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) Ovlašćene banke i institucije koje posreduju u trgovini hartijama od vrednosti koje posluju na tržištu kapitala mogu pružati kastodi usluge svojim klijentima. Depozitarni računi u vezi sa instrumentima tržišta kapitala, izuzev vladinih dužničkih instrumenata koji se drže u bankarskim portfolijima mogu se držati samo u Agenciji za centralni registar. (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(xiv) Usluge saldiranja i kliringa finansijskih sredstava uključujući hartije od vrednosti, izvedene finansijske instrumente i čekove	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) Istanbulska banka za kliring, saldiranje i kastodi (Takasbank Inc.), Centralana banka Republike Turske, Agencija za centralni registar (MKK) i ostali subjekti ovlašćeni od strane Odbora tržišta kapitala i Centralne banke Republike	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>Turske (CBRT) mogu da pružaju usluge kliringa i saldiranja hartija od vrednosti. Samo institucije koje su osnovane i/ili ovlašćene od Centralne banke Republike Turske mogu da pružaju usluge kliringa čekova.</p> <p>Sistemi plaćanja mogu da budu uspostavljeni samo od strane Centralne banke Republike Turske i ostalih subjekata ovlašćenih od strane Centralne banke Republike Turske. Subjekt koji posluje kao sistem za plaćanje i saldiranje hartija od vrednosti mora biti osnovan u Turskoj u formi akcionarskog društva.</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	
(xv) Pružanje i prenos finansijskih informacija od strane davalaca drugih finansijskih usluga	<p>(1) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(1) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	
- Obrada finansijskih podataka i pružanje i transfer povezanog softvera	<p>(1), (2) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(3) Finansijske institucije su obavezne da formiraju i drže</p>	<p>(1), (2) NE OBAVEZUJEMO SE</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p>	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
od strane pružalaca drugih finansijskih usluga	svoje centre za obradu podataka (i primarne i sekundarne sisteme ¹⁵) u Turskoj radi čuvanja i obrade finansijskih podataka. (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(xvi) Savetodavne, posredničke i ostale dodatne finansijske usluge za sve aktivnosti navedene u tačkama od (v) do (xv), uključujući reference o kreditnoj sposobnosti i analize, istraživanje i savetovanje u oblasti ulaganja i portfolija, savetovanje u pogledu preuzimanja i restrukturiranja i strategije preduzeća	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
8. ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE USLUGE			
A. Bolničke usluge (CPC 9311)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE* (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA osim što broj i tip bolnica, medicinskih ogranaka u svakoj bolnici,	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA	

¹⁵ Primarne sisteme čine infrastruktura, hardver, softver i podaci koji omogućavaju izvršavanje finansijskih aktivnosti kao i beleženje i korišćenje informacija na elektronskim medijima na siguran način i kako bi mogle da budu obrađivane kada je potrebno. Sekundarni sistemi su zamene za primarne sisteme.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>potreban broj medicinskog osoblja, kapaciteti kreveta kao i nabavka medicinskih sredstava mogu biti ograničeni u skladu sa investicionim planovima baziranim na potrebama za zdravstvenim uslugama u stambenim oblastima.</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE</p>	(4) NE OBAVEZUJEMO SE	
9. TURISTIČKE I USLUGE U VEZI SA PUTOVANJEM			
A. Hoteli i restorani (uklj. katering) (CPC 641-643)	<p>(1) NE OBAVEZUJEMO SE*</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA¹⁶</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	<p>(1) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(2) NEMA OGRANIČENJA</p> <p>(3) NEMA OGRANIČENJA osim što broj stranog osoblja koji bi bio zaposlen u kompaniji ne bi trebalo da prelazi 10% ukupnog osoblja. Ovaj broj može biti povećan na 20% odlukom Ministarstva kulture i turizma.</p> <p>(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.</p>	
B. Turističke agencije i usluge tur-operatora (CPC 7471)	(1) Obavezno je komercijalno prisustvo.	(1) Turističke agencije osnovane u skladu sa stranim zakonom ne mogu organizovati putovanja u inostranstvo sa polazištem u	

¹⁶ Građani Turske mogu putovati u inostranstvo bez bilo kakvih ograničenja. Samo, od njih se zahteva da plate naknadu, uz određene izuzetke, u iznosu u turskim lirama koji je ekvivalentan vrednosti do maksimalno 100 američkih dolara prilikom svakog izlaska.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	(2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	Turskoj. (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
10. REKREATIVNE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (osim audiovizuelnih usluga)			
A. Usluge zabave (uključujući pozorišta i bendove koji sviraju uživo) - Usluge pozorišne produkcije, pevačkih grupa, bendova i orkestara (CPC 96191)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
C. Usluge biblioteka, arhiva, muzeja i druge usluge iz oblasti kulture - Usluge biblioteka (CPC 96311)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA osim što naziv biblioteke mora da bude turski i broj stranog osoblja koji bi bio zaposlen u kompaniji ne sme da prelazi 10% ukupnog osoblja. Ovaj broj može biti povećan na 20% odlukom Ministarstva kulture i turizma od slučaja do slučaja. (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
- Usluge arhiva (CPC 96312)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA osim što broj stranog osoblja koji bi	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	bio zaposlen u kompaniji ne sme da prelazi 10% ukupnog osoblja. Ovaj broj može biti povećan na 20% odlukom Ministarstva kulture i turizma od slučaja do slučaja. (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
<ul style="list-style-type: none"> - Usluge muzeja osim za istorijska mesta i zgrade (osim usluga muzeja u vezi sa vojskom) (CPC 69321**) - Usluge očuvanja istorijskih mesta i zgrada (CPC 69322) - Usluge botaničkih bašti i zoo vrtova (CPC 96331) - Usluge očuvanja prirode uključujući i očuvanje životinjskog sveta (CPC 96332) 	<ul style="list-style-type: none"> (1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama. 	<ul style="list-style-type: none"> (1) NEMA OGRANIČENJA osim u slučaju kada država poverava ove usluge u oblastima pod državnom kontrolom, zainteresovani pružalac usluga bi trebalo da ima prebivalište u Turskoj da bi mogao da se prijavi na tenderu. (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA osim što broj stranog osoblja koji bi bio zaposlen u kompaniji ne sme da prelazi 10% ukupnog osoblja. Ovaj broj može biti povećan na 20% odlukom Ministarstva kulture i turizma od slučaja do slučaja. (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama. 	
11. TRANSPORTNE USLUGE			

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
A. Usluge pomorskog transporta osim kabotaže¹⁷			
(a) Prevoz putnika (CPC 7211)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) Da bi vile tursku zastavu, transportne kompanije moraju da imaju većinu od 51% turskih akcionara. ¹⁸ (4) Kapetan i posada plovila koja plove pod turskom zastavom moraju biti turski državljani.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) Kapetan i posada moraju biti turski državljani.	
b) Prevoz tereta (CPC 7212)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) Da bi vile tursku zastavu, transportne kompanije moraju da imaju većinu od 51% turskih akcionara. (4) Kapetan i posada plovila koja plove pod turskom zastavom	1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) Kapetan i posada moraju biti turski državljani.	

¹⁷ Bez uticaja na obuhvat aktivnosti koje se mogu smatrati kao „kabotaža” u skladu sa relevantnim nacionalnim zakonodavstvom, ova lista ne uključuje „usluge kabotaže u pomorskom transportu” za koje se smatra da obuhvataju transport putnika i robe između luke locirane u Turskoj i druge luke locirane u Turskoj i saobraćaj čije su polazište i odredište u istoj luci lociranoj u Turskoj, pod uslovom da saobraćaj ostaje u turskim teritorijalnim vodama. Takođe, u skladu sa Zakonom o priobalnom transportu (kabotaži) u priobalju Turske i obavljanju trgovine i poslovanja u turskim lukama i teritorijalnim vodama (Zakon br. 815), pravo da transportuju robu i putnike iz jedne u drugu tačku u turskom priobalju i da obavljaju vuču i pilotiranje i sve druge usluge u lukama bilo koje vrste, unutar ili između turskih luka i priobalja pripadaju ekskluzivno brodovima i plovilima koja viju tursku zastavu u skladu sa članom 940 turskog Zakona o trgovini (Zakon br. 6102). Plovila koja nose tursku zastavu u skladu sa Zakonom o turskom registru međunarodnih brodova (Zakon br. 4490), ali koja ne ispunjavaju uslove iz člana 940 turskog Zakona o trgovini ne mogu obavljati prethodno pomenute funkcije koje spadaju u obuhvat prava na kabotažu. Kao dodatno pojašnjenje, ova lista ne utvrđuje bilo kakvo pravo za obavljanje aktivnosti koje spadaju u pravo na kabotažu kako je navedeno u Zakonu o priobalnom transportu (kabotaži) u priobalju Turske i obavljanju trgovine i poslovanja u turskim lukama i teritorijalnim vodama (Zakon br. 815).

¹⁸ Svi turski brodovi viju tursku zastavu. Brod se smatra turskim samo ako mu je vlasnik (ili vlasnici) turski. Međutim, sledeći brodovi se takođe smatraju turskim: i) Brodovi koji pripadaju pravnim licima kao što su tela, institucije, udruženja i fondacije koje su osnovane u skladu sa turskim zakonom, čija je većina borda direktora sačinjena od turskih državljana; ii) Brodovi koji pripadaju trgovinskim kompanijama, čija većina menadžerskog osoblja i predstavnika su turski državljani i koji su registrovani u turskom Trgovinskom registru.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	moraju biti turski državljani.		
(c) Iznajmljivanje plovila sa posadom ¹⁹ (CPC 7213)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) Plovila koja iznajmljuju stranci ne mogu da posluju unutar turskih priobalnih voda. Ove vrste plovila se smatraju stranim plovilima i ne mogu da viju tursku zastavu. (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
d) Održavanje i popravka plovila (CPC 8868**)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
C. Usluge avio transporta			
(a) Usluge prodaje i marketinga usluga avio transporta	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(b) Usluge računarskog sistema za rezervaciju karata	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA	

¹⁹ Ova obaveza ne uključuje niti omogućava bilo kakvo pravo u odnosu na pomorski transport.

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(c) Održavanje i popravka vazduhoplova (CPC 8868**)	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NEMA OGRANIČENJA (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
E. Usluge železničkog transporta			
(a) Prevoz putnika (CPC 7111) (b) Prevoz tereta (CPC 7112)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) TCDD A.Ş., kompanija u državnom vlasništvu, ima pravo monopola na upravljanje saobraćajem na domaćoj železničkoj mreži kao i funkcionisanju železničke infrastrukture u vlasništvu države (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
F. Usluge drumskog transporta			
(a) Prevoz putnika (CPC 7121 + 7122) (b) Prevoz robe (CPC 7123)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(e) Pomoćne usluge u drumskom transportu (CPC 744 osim 7442)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
H. Pomoćne usluge za sve oblike transporta			
(a) Usluge rukovanja teretom (CPC 741 osim usluga rukovanja teretom u pomorskom transportu)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(b) Usluge skladištenja osim „ovlašćenih skladišta” (deo CPC 742).	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA osim za „carinska skladišta” i „privremena carinska skladišta”. Za osnivanje i funkcionisanje carinskih skladišta i privremenih carinskih skladišta primenjuje se test ekonomske potrebe. (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA osim što carinska skladišta i privremena carinska skladišta mogu biti osnovana samo od kompanija koje posluju najmanje dve godine.	

Način pružanja usluga: (1) prekogranično pružanje usluge (2) korišćenje usluge u inostranstvu (3) komercijalno prisustvo (4) prisustvo fizičkih lica

Sektor ili podsektor	Ograničenje pristupa tržištu	Ograničenje nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
- „Usluge ovlašćenih skladišta” ²⁰ (deo CPC 742)	kako je navedeno u horizontalnim obavezama (1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama. (1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE, osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	
(c) Usluge agencije za prevoz tereta (CPC 748)	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	(1) NE OBAVEZUJEMO SE (2) NEMA OGRANIČENJA (3) NEMA OGRANIČENJA (4) NE OBAVEZUJEMO SE osim kako je navedeno u horizontalnim obavezama.	

²⁰ Ovlašćena skladišta su sistem u kome se poljoprivredni proizvodi koji su pogodni za skladištenje (kao žitarice, mahunarke, uljarice, pamuk, orasi, masline i maslinovo ulje) i klasifikovani u skladu sa trenutnim standardima proizvoda skladište nakon što se njihova klasa, kvalitet i standardi utvrde od strane ovlašćenih klasifikatora.

**LISTA IZUZEĆA OD TRETMANA NAJPOVLAŠĆENIJE NACIJE U SKLADU SA ČLANOM III
REPUBLIKE TURSKE**

Sektor ili podsektor	Opis mere sa naznakom nesaglasnosti sa Članom III	Zemlje na koje se mera odnosi	Trajanje mere	Okolnosti zbog kojih je mera neophodna
SVI SEKTORI	<p>(a) Proširenje punog nacionalnog tretmana za investicije državljana ili kompanija iz zemalja sa kojima su zaključeni bilateralni sporazumi o zaštiti ulaganja.</p> <p>(b)(i) Obavljanje transfera, u posebnim periodima, od strane državljana ili kompanija pojedinih zemalja koji su investirali u Turskoj.</p> <p>(ii) Odobravanje garancije za valutne rizike za pojedine zemlje za transfere koji nisu realizovani zbog problema u platnom bilansu.</p> <p>(c) Pokrivanje „trgovinskog rizika” kao izuzetak za jednu zemlju.</p> <p>(d) Sporazumi sa tri zemlje, članovi o principu najpovlašćenije nacije koji ne uključuju paragrafe o izuzeću koji se odnose na privilegije koje su dodeljene investitorima trećih zemalja kao rezultat njihovog članstva ili pridruživanja zoni slobodne trgovine, ekonomskoj saradnji, carinskoj uniji ili zajedničkom tržištu.</p>	<p>Sve zemlje sa kojima su sporazumi stupili ili će stupiti na snagu.</p> <p>Belgija, Luksemburg, Kuvajt</p> <p>Japan</p> <p>Japan, Bagladeš, Nemačka</p>	Neograničeno	Želja da se kreiraju povoljniji uslovi za veću ekonomsku saradnju između Turske i pomenutih zemalja i da se podstaknu investicije državljana i kompanija jedne zemlje na teritoriji druge zemlje.
SVI SEKTORI	Ograničenja transfera premija dugoročnih šema osiguranja i zapošljavanja radnika iz stranih zemalja u stranim kompanijama je ukinuto za jednu zemlju.	Libija	Neograničeno	Da se osigura socijalno osiguranje i trajno zaposlenje turskih radnika u pomenutoj zemlji.

Sektor ili podsektor	Opis mere sa naznakom nesaglasnosti sa Članom III	Zemlje na koje se mera odnosi	Trajanje mere	Okolnosti zbog kojih je mera neophodna
SVI SEKTORI	Ako su iznosi konzularnih taksi koje se naplaćuju turskim državljanima od strane bilo koje zemlje viši od iznosa koji su naznačeni u cenovniku, konzularne takse koje se naplaćuju od državljana tih država će biti recipročno povećane.	Sve zemlje	Neograničeno	Želja da se osigura jednak tretman za turske državljane.
SVI SEKTORI	Pod uslovom da postoji pravni osnov i pod uslovom reciprociteta, strana fizička lica mogu posedovati nekretnine u Turskoj kupovinom ili nasleđivanjem.	Sve zemlje	Neograničeno	Da se osigura pravo turskih državljana da nabave nekretnine u stranoj zemlji.
Profesionalne usluge	Ako bilo koja strana zemlja uspostavi pravne i administrativne uslove protiv turskih državljana za bavljenje umetnošću ili pružanje usluga, slične aktivnosti državljana tih država bi mogle biti zabranjene u Turskoj.	Sve zemlje	Neograničeno	Želja da se kreiraju povoljni uslovi za turske državljane da obavljaju svoje aktivnosti pod jednakim uslovima u drugim zemljama.
Transportne usluge	Poreske stope na prihode i dobit za strane transportne kompanije u drumskom, pomorskom i avio transportu mogu biti recipročno umanjene na nulu ili uvećane na nove stope tako da uvećenje ne prelazi iznos postojeće stope, od zemlje do zemlje ili za svaki vid transporta pojedinačno ili za sve njih.	Sve zemlje	Neograničeno	Želja da se olakšaju i snize troškovi transportnih usluga između Turske i drugih zemalja.
Transportne usluge	Tranzitne i bilateralne transportne usluge mogu biti izuzete od PDV. Ovo izuzeće se daje, pod uslovom reciprociteta, poreskom obvezniku određene zemlje koji nema prebivalište, pravni i poslovni centar u Turskoj.	Sve zemlje	Neograničeno	Želja da se snize troškovi i kreiraju povoljni uslovi za pružanje usluga u ovom sektoru.

Sektor ili podsektor	Opis mere sa naznakom nesaglasnosti sa Članom III	Zemlje na koje se mera odnosi	Trajanje mere	Okolnosti zbog kojih je mera neophodna
Transportne usluge	Primena, pod uslovom reciprociteta, ograničenja, zabrana, različitih tretmana i različitih naknada za robu i transportna vozila iz zemalja koje primenjuju ograničenja, zabrane i različit tretman za turska vozila u drumskom, vazdušnom i pomorskom transportu.	Sve zemlje	Neograničeno	Želja da se osigura nesmetano funkcionisanje međusobnih transportnih usluga.
Usluge drumskog transporta	Odobranje, pod uslovom reciprociteta, privilegija u pogledu kvota i naknada, izuzeća od procedura za izdavanje dozvola.	Sve zemlje sa kojima su sporazumi stupili ili će stupiti na snagu.	Neograničeno	Želja da se olakšaju usluge drumskog transporta između Turske i drugih zemalja.
Usluge železničkog transporta	Bilateralno smanjenje naknada za iznajmljivanje železničkih vagona iz zemalja pomenutih u paragrafu a) i primena nacionalnog tretmana za naknade na recipročnom transportu robe sa zemljama pomenutim u paragrafu b).	a) Sirija, Irak, Iran, Liban b) Zajednica nezavisnih država i Baltičke zemlje.	Neograničeno	Želja da se olakšaju usluge železničkog transporta između Turske i drugih zemalja.
Računovodstvene, revizorske i knjigovodstvene usluge	Da bi se pružale usluge pod nazivom „finansijski savetnik“, državljani zemalja koje su zvanično definisale principe za profesiju finansijskog savetovanja mogu biti ovlašćeni, pod uslovom reciprociteta, ukoliko te osobe imaju karakteristike propisane za profesiju finansijskog savetovanja u Turskoj i imaju pravo da pružaju slične usluge u svojim zemljama.	Sve zemlje	Neograničeno	Želja da se omoguće povoljni uslovi da turski finansijski savetnici obavljaju svoje poslove pod jednakim uslovima po celom svetu.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije - Međunarodni ugovori”.